



ÚJPEST-BELSŐVÁROSI
REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

1041 Budapest, Szent István tér 24.
Tel: 369-6222
www.ubre.hu

VASÁRNAPI IGEHIRDETÉSEK

DÁNIEL KÖNYVE

Budapest – Újpest, 2020. szeptember– november

Hangfelvételtől lejegyezve

Tartalomjegyzék

Fejezet	Cím	Igehirdető	Oldalszám
1. fejezet	Dániel és társai a babiloni fogságban	Loránt Gábor 2020. 09. 06.	3
2. fejezet	Nabukadneccár álma	Petőné Juhász Emília 2020. 09. 13.	10
3. fejezet	Dániel barátai a tüzes kemencében	Loránt Gábor 2020. 09.20.	18
4. fejezet	Az ellenállhatatlan kegyelem	Szabó László 2020. 09. 27.	26
5. fejezet	Bélsaccar lakomája	Loránt Gábor 2020. 10. 04.	35
6. fejezet	Dániel az oroszlánok vermében	Petőné Juhász Emília 2020. 10. 11.	43
7. fejezet	Látomás a világbirodalmakról	Loránt Gábor 2020. 10. 18.	50
8. fejezet	Látomás egy kos és egy bak küzdelméről	Szabó László 2020. 10. 25.	57
9. fejezet	Dániel bűnvalló imádsága	Loránt Gábor 2020. 11. 01.	67
10. fejezet	Dánielhez mennyei követ jön	Juhász Emília 2020. 11. 08.	74
11. fejezet	Nagy hadakozások	Loránt Gábor 2020. 11. 15.	81
12. fejezet	A próbatétel vége és a feltámadás	Szabó László 2020. 11. 22.	88

Szerkesztette és kiadja az Egyházközség munkaközössége.
Missziói célra korlátozás nélkül másolható és terjeszthető.
Legfeljebb csak a másolás önköltségének megtérítése kérhető!

Ú B R E
2020 adventjén
(Koronavírus idején)

DÁNIEL ÉS TÁRSAI A BABILONIAI FOGSÁGBAN

Olvasandó (lectio): Dán 1

Jójákim, Júda királya uralkodásának harmadik esztendejében eljött Nebukadneccar, Babilónia királya Jeruzsálem ellen, és ostrom alá vette. Az Úr a kezébe adta Jójákimot, Júda királyát és az Isten háza edényeinek egy részét. Ő pedig elvitte azokat Sineár földjére, az ő istenének házába, és az edényeket az ő istenének kincstárában helyezte el. Majd azt mondta a király Aspenaznak, a főudvarmesterének, hogy hozzon ifjakat Izráel fiai közül, a királyi utódok közül és az előkelő származásúak közül, akikben semmiféle fogyatékoság nincs, hanem szép arcúak, bölcsen használják eszüket, sokat tudnak, értenek a tudományokhoz, és alkalmasak lehetnek arra, hogy a király palotájában szolgálatba álljanak, és hogy megtanítsák őket a káldeusok írására és nyelvére. A király pedig elrendelte nekik a mindennapi adagot a királyi ételből és a borból, amelyből ő szokott inni, hogy így neveljék őket három esztendeig, és azután a király előtt álljanak. Júda fiai közül ezek között volt Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá. A főudvarmester azonban más nevet adott nekik. Dánielt Baltazárnak, Hananját Sadraknak, Mísáélt Mésaknak, Azarját pedig Abédnegónak nevezte el. De Dániel eltökélte szívében, hogy nem fertőzteti meg magát a király ételével és a borral, amelyből ő ivott, és kérte a főudvarmestert, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie. Isten pedig kegyelemre és irgalomra méltóvá tette Dánielt a főudvarmester előtt. Azt mondta a főudvarmester Dánielnek: Félek az én uramtól, a királytól, aki elrendelte, hogy mi legyen az ételek és az italok. Miért látná, hogy a ti arcotok soványabb, mint a veletek egykorú ifjaké? Hiszen így bajba sodornátok engem a királynál! Akkor Dániel azt mondta annak a felügyelőnek, akit a főudvarmester Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá fölé rendelt: Kérlek, tégy próbát szolgálóiddal tíz napig! Adjanak nekünk zöldségfélét, hogy azt együnk, és vizet, hogy azt igyunk. Azután nézd meg a mi arcunkat és azoknak az ifjaknak arcát, akik a király ételéből esznek, és amit látsz, annak megfelelően cselekedjél majd szolgálóiddal. Erre ő engedett nekik ebben a dologban, és próbát tett velük tíz napig. Tíz nap múlva arcuk szebbnek és testük tápláltabbnak látszott a többi ifjúénál, akik a király ételéből ettek. Ezért a felügyelő elvette a nekik rendelt ételt és bort, és zöldségfélét adott nekik. Isten pedig a négy ifjúnak ismeretet és értelmet adott mindenféle íráshoz és bölcsességhez. Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és az álmokhoz is. Miután pedig elérkezett az idő, amikorra meghagyta a király, hogy eléje vigyék őket, bevitte őket a főudvarmester Nebukadneccar elé. A király beszélgetett velük, és az összes közül senki sem volt olyan, mint Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá, így ők a király szolgálatába álltak. Minden bölcsességet és értelmet kívánó dologban, amely felől a király érdeklődött tőlük, tízszer

okosabbnak találta őket mindazoknál az írástudóknál és varázslóknál, akik egész országában voltak. Dániel ott is maradt Círusz király első esztendejéig.

Alapige (textus): Jak 1,2-5

Teljes örömmel tartsátok, Testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, tudva, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság tökéletes cselekedetet jelent, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, minden fogyatkozás nélkül. Ha pedig valakinek közületek nincsen bölcsessége, kérje Istentől, aki mindenkinek készségesen és szemrehányás nélkül adja, és megkapja.

Imádkozzunk!

Uram, köszönjük, hogy összegyűjtöttél minket Fiad feltámadásának napján! És hogy kegyelmedről elmélkedhetünk templomodban, Istenünk, ma is. És hogy Te adtál ehhez bölcsességet és értelmet mindnyájunknak. Köszönjük, hogy most is ide jöhettünk a szárnyad alá, testvérek közé. Uram, Téged csodálunk, áldunk és magasztalunk, nagyságodért, hatalmadért, hosszútűrésedért. Erős, Uram, a Te haragod és még erősebb a szereteted! Köszönjük, Urunk, hogy meghallgatsz, amikor bűneinket hozzuk Eléd, és azt is, hogy nem azok szerint bánsz velünk. Kérünk, bocsásd meg, ha nem Neked köszöntünk meg mindent! És köszönjük, hogy Fiad, Jézus Krisztus egyszer tökéletes áldozatot mutatott be a bűneinkért, és bizonyosságot adott afelől, hogy egyedül Ő érte megbocsátottál. Kérünk, hadd neveljük gyermekeinket a Te ismeretedre, hogy Téged szeressenek, Téged áldjanak, Neked szolgáljanak, és Neked énekeljenek dicséretet. Te vezess és tanácsolj minket, kérünk, Te adj engedelmes szívet, hogy szavad szerint éljünk! Uram, a te Igéd igazság. Eleveníts meg minket általa, szentelj meg vele, hogy hűséggel betöltsük küldetésünket, amire elhívtál bennünket!

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

Boldog ember az, aki a kísértésben kitart, mert miután megpróbáltatott, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr ígért az őt szeretőknek. (Jak 1,12)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Ma tanévnyitó istentisztelet lett volna, de a járványveszély miatt gyermekek nélkül, de ugyanarról az Igéről fog szólni a prédikáció: Dániel próféta könyvének 1. részéről. Ma kezdjük Dániel könyvének tanulmányozását. Tudjuk azt, hogy éves témánk a szolgálat, és Dániel személyében egy olyan valakivel találkozhatunk, aki évtizedeken keresztül szolgálta, de nem kiszolgált

azokat, akik tulajdonképpen fogságba vetették őt – Izrael babiloni fogságának idején.

Először a történeti háttérrel szeretnék beszélni, másodjára Dánielnek és barátainak a történetét kezdjük el, és ezen belül szó lenne a kísértésről, másodjára az állhatatosságról, harmadjára a bölcsességről, végül az élő hit és az üres vallásosság ellentétét szeretném megmutatni.

1. Ahhoz, hogy értsük a történetet – bár én úgy gondolom, hogy a kik itt ülnek a templomban, ezt a történetet egészen biztosan ismerik, de azért mégiscsak –nézzük meg a történeti hátteret. Ez a történet Mezopotámiában játszódik, a folyamközben, a Tigris és az Eufrátesz közötti vidéken. Ez az ókor egyik legvirágzóbb területe volt, az úgynevezett „termékeny félhold” keleti vége. Dél-Mezopotámiában először ősi városállamok alakultak, a sumérok területe délen és az akkádok területe északon. Később pedig mindezek birodalmakba tömörültek, volt Akkád birodalom, aztán a Ó-Babiloni birodalom, és végül felemelkedett AsszírIA. AsszírIA virágkorában legyőzte a környező országokat, többek között Izraelt is. Kell tudni róluk azt, hogy ez a birodalom, az ókor legkegyetlenebb birodalma volt. A foglyokat megcsonkították, elevenen megnyúzták, a gyermekeket elégették, levágott fejkéből piramist építettek, tehát olyan gonosz birodalom volt, hogy ennek a birodalomnak el kellett tűnnie a süllyesztőben, pusztulniuk kellett. És valóban így is történt, amikor az Új-Babiloni birodalom felemelkedett Kr. e. 626 Nabopolasszár király ideje alatt. És ekkor elkezdődött egy tízéves harc az asszírokkal, Kr. e. 612-ben az egyesült babiloni és méd seregek elfoglalták és elpusztították Ninivét, AsszírIA fővárosát, majd egész AsszírIát. És itt érkezünk el a mi időnkhez: Kr. e. 605-ben Nabopolasszár halála után fia, Nebukadneccár lett az új király. Egy hadjárat közben érkezett meg hozzá a hír, hogy apja meghalt. Gyorsan hazasietett, királlyá koronáztatta magát, és aztán visszament és folytatta tovább a hadjáratot. Ugye haza kellett mennie, nehogy véletlenül valaki más ragadja magához a hatalmat, ő volt az előző királynak a fia, hazament, megkoronázták, aztán ment vissza folytatni a hadjáratot.

És itt kezdődik Dániel próféta története. Az első 2 versben így olvassuk: „Jójákimnak, Júda királya uralkodásának harmadik esztendejében eljött Nebukadneccár, Babilónia királya Jeruzsálem ellen és ostrom alá vette. Az Úr a kezébe adta Jójákimot, Júda királyát, és az Isten háza edényeinek egy részét. Ő pedig elvitte azokat Sineár földjére, az ő istenének házába, és az edényeket az ő istenének kincstárában helyezte el.” Ez még a koronázás előtt történt, az első hadjárat során. Az egyszerűség kedvéért Dániel már itt királynak nevezi Nebukadneccárt, ugyanúgy, mint ahogy mi is szoktunk beszélni arról, hogy Mátyás király gyermekkorában – pedig akkor még nem is volt király. Ez volt az első fogságba vitel, amikor keveseket vittek foglyul, Dánielt és barátait is ekkor. Ezután volt még két fogságba vitel: Kr.e. 597-ben és 587-ben, ez utóbbi Jeruzsálem pusztulása és a

nagy fogságba vitel volt. Ennyit elég tudnunk ahhoz, hogy el tudjuk helyezni a történetet a világtörténelem során.

2. Most nézzük meg Dánielt és barátait. Ilyen háttér előtt zajlik ez a történet, zsidók a babiloni birodalomban. Ez a történet a próbatételek és helytállás története, de tulajdonképpen a további részekben is hasonlókat olvasunk. Az első, amiről szólni kell, a próbatétel. Vagy más oldalról nézve: a kísértés. Ezért választottam Jakab leveléből ezt az igeszakaszt. A 2. versben ezt olvassuk: *Teljes örömmel tartásatok, Testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek...* Szükséges tehát, hogy legyenek próbatételek, sőt, azt tanácsolja, azt javasolja Jakab, hogy örüljünk a megpróbáltatásoknak. Dánielnek és barátainak kettős próbatételen kellett keresztülesniük. Az első az volt, hogy Nebukadneccár körülzárta Jeruzsálemet, Jójákimot, Júda királyát is elfogta, majd vazallusává tette, és így bocsátotta őt szabadon. A templom fölszerelésének egy részét pedig elszállította, és a maga bálványistenének a templomába, a kincstárba helyezte el. Tehát vége lett az önálló dávidi királyságnak, az ifjak is új környezetbe, sőt másik országba kerültek. Ha tanévnyitó lenne, akkor itt elmondanám, hogy vannak a fiatalok között, akik új iskolába mentek, általánosból gimnáziumba, gimnáziumból egyetemre. Új helyzet, mindenféleképpen új helyzet alakult ki. És tulajdonképpen a mi életünkben is új helyzet alakult ki. Tavaly még nem gondoltam volna, hogy a Testvérek szájamaskban fognak velem szemben ülni – ez is egy új helyzet. És Dánielnek és barátainak életében is felmerült ez a kérdés a próba nyomán, hogy igaz-e Istennek a szava, igazak-e az ígéretei, kell-e ragaszkodni még a mózesi törvényekhez?! Hiszen vége az önálló dávidi királyságnak, ekkor még nem semmisült meg Izrael országa, de már vazallus királysággá lett. Ők pedig idegen országban, idegen hatalom alá kerültek. Vajon igaz-e ott is Isten szava, igazak-e az ígéretetek, kell-e ragaszkodni még a mózesi törvényekhez?! — hiszen teljesen új a helyzet, teljesen úja környezet, minden teljesen más, és még az a kérdés is felmerülhetett volna, hogy vajon Nebukadneccárnak az istene, akinek a kincses tárába elhelyezték a mi Istenünknek az edényeit, vajon nem ő-e az erősebb Isten?! Vajon nem győzte-e le Nebukadneccár istene a mi Istenünket?! Nem kellene-e inkább őt imádnunk mint erősebb istent?! Látszólag vége mindannak, ami addig jellemezte az életüket. És kedves Testvérek, mi is mit látunk magunk körül? Vége az ún. keresztény korszaknak, minden egészen más — igaz-e Isten szava, érdemes-e még Őt követni?! Mit látunk magunk körül? A hűség, az önfeláldozó szeretet, az udvariasság, a tisztelet, a becsület — elavult fogalmakká váltak a társadalomban. Mit látunk magunk körül? Élettársi kapcsolatokat, vagy még azt sem, házasságon kívül született gyermekek egyre növekvő arányát, az LMBTQ ideológiát, és ennek erőszakos terjesztését, a szivárványos zászlókat látjuk lobogni különböző budapesti városházáknak a

homlokzatán. Mit látunk magunk körül? Erőszakot és erkölcstelenséget. Vajon igaz-e Isten szava, és érdemes-e még Őt követni?!

De volt egy másik próba is Dánielnek és társainak az életében: a három évnyi felsőfokú tanulmányoknak a sora. Valószínű, hogy a bölcsesség, a műveltség akkor csúcsát jelentették ezek a tanulmányok, mezőgazdaság, építészet, csillagászat, sőt csillagjósolás, államtudományok, matematika, és az akkád nyelv. Királyi ételt ehettek volna és királyi bort ihattak volna, biztos állás, társadalmi előmenetel, karrier, fényűző élet — vajon beadják-e a derekukat, vagy sem?! Egy egészen más magas szintű minőségi élet lehetősége csillant meg előttük. És a mai fiatalok előtt is — a jog, a közgazdaság, a bankszakma, az informatika, az orvosi tanulmányok, és mindenek fölött a számítógép, az internet, a képi kultúra világa — óriási lehetőségek, menedzser-szemlélet, karrierépítés. Ezek önmagukban nem elvetendő dolgok, hiszen végül is azt olvassuk a történetben, hogy ők négyen is beálltak a király szolgálatába. Három évig tanították őket ezekre a dolgokra. Csak az volt a próba, hogy hol van a szívük. Mit adnak érte? Sodródnak vagy megállnak?! És ez a kettős próba azt jelentette a számukra, hogy ezek miatt az okok miatt vajon sutba dobják-e Isten törvényeit, vagy sem. De mit olvasunk a 8. versben? *De Dániel eltökélte szívében..., hogy nem fertőzteti meg magát a király ételével és a borral, amelyből ő ivott, és kérte a főudvarmestert, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie.* Eltökélte a szívében. És aztán a folytatásban is ezt látjuk: *Isten pedig kegyelemre és irgalomra méltóvá tette Dánielt a főudvarmester előtt. Azt mondta a főudvarmester Dánielnek: Félek az én uramtól, a királytól, aki elrendelte, hogy mi legyen az ételek és az italok, miért látná, hogy a ti arcotok soványabb, mint a veletek egykorú ifjaké. Hiszen így bajba sodornátok engem a királynál. Akkor Dániel azt mondta annak a felügyelőnek, akit a főudvarmester Dániel, Hananjá, Misáél és Azarjá fölé rendelt: Kérlek, tégy próbát szolgálóiddal tíz napig. Adjanak nekünk zöldségféléket, hogy azt együk, és vizet, hogy azt igyuk, azután nézd meg a mi arcunkat és azoknak az ifjaknak az arcát, akik a király ételéből esznek, és amit látsz, annak megfelelően cselekedjél majd szolgálóiddal. Erre ő engedett nekik ebben a dologban, és próbát tett velük tíz napig.* De ez ott kezdődött, hogy Dániel eltökélte a szívében. Ha nem tőkélte volna el, akkor nem is jöttek volna ezek az események. Mi volt a probléma? Az, hogy nem tiszta eledelt kellett volna enniük. A babiloniaknál nem volt meg az a különbségtétel, ami a zsidóknál megvolt, hogy tiszta állatok és nem tiszta állatok. Ez az egyik dolog, a másik pedig az, hogy elkészítési módjában sem volt kóser az, amit elkészítettek. Ugyanis pogányok készítették el, és nem a zsidó előírások szerint, tehát nem olyan módon engedték ki a leölt állatoknak a vérért, mint ahogy azt előírták a mózesi törvények. Harmadjára pedig az egész közeli-keleti térségben, amikor húst adtak fel, az általában bálványáldozati hús volt. Először feláldozták a bálványoknak, és utána fogyasztották el.

De mit látunk Dániel és barátainak az életében?! Az állhatatosságot. Úgy, ahogyan Jakab levelében is tovább olvasva az Igét: ... *tudva, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság tökéletes cselekedetet jelent, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, minden fogyasztás nélkül.* A kiállott próbatétel erősíti, edzi, keményíti a hitet, az Istenbe vetett bizalmat, a hűséget – vagyis állhatatossá tesz. Péter apostol is azt írja első levelében, hogy a kipróbált hit sokkal becsebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranyból (1Pt 1,7a). A próbatételben való megállás során Isten három csodáját is megtapasztalták. Hogyha belementek volna a megalkuvásba, akkor egyet sem tapasztalhattak volna meg.

Az első csoda az volt, hogy a főudvarmester és a felügyelő – nem magától érthető módon – jóindulatúak voltak velük szemben. Az életükkel játszottak. A babiloni birodalomban, meg általában az ókori közel-keleti birodalmakban – hogy úgy mondjam – nem babra ment a játék. Ha valaki nem engedelmeskedett a király szavának, akkor azt kivégezték, minden teketórázás nélkül. Tehát tulajdonképpen ez a két ember az életével játszott. És ezért csoda volt az, hogy jóindulatúan fordultak Dánielhez és a barátaihoz. Olvassuk is az Igében, hogy Isten jóindulatot támasztott bennük.

Aztán a második csoda az volt, hogy egészségesebbek és jobban tápláltak lettek, mint a többi ifjú. És ezzel összefüggésben – nem kellett beszennyezniük magukat. Ez is csoda volt.

3. De van egy harmadik csoda is, amit most egészen külön vennék, az, hogy okosabbak lettek, mint a többiek. Megint csak Jakab leveléből olvastuk ezt a folytatásban: *Ha pedig valakinek közületek nincsen bölcsessége, kérje Istentől, aki mindenkinek készségesen és szemrehányás nélkül adja, és megkapja. A bölcsesség.* És nehogy azt higgyük, hogy ez a bölcsesség, ami ezt a négy ifjút jellemezte, a babiloni oktatási módszer által lehetett az övék! Ezt olvassuk az Igében: *Isten pedig a négy ifjúnak ismeretet és értelmet adott mindenféle íráshoz és bölcsességhez. Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és az álmokhoz is. Miután pedig érkezett az idő, amikorra meghagyta a király, hogy eléje vigyék őket, bevitte őket a főudvar-mester Nebukadneccar elé. A király beszélgetett velük, és az összes közül senki sem volt olyan, mint Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá, így ők a király szolgálatába álltak. Minden bölcsességet és értelmet kívánó dologban, amely felől a király érdeklődött tőlük, tízszer okosabbnak találta őket mindazoknál az írástudóknál és varázslóknál, akik egész országában voltak.* Tehát az, hogy ők bölcsességet és okosságot nyertek, ez nem a három éves oktatáson múlt, hanem ez Isten által ajándékozott bölcsesség volt. És hát ezzel a bölcsességgel összefüggésben kerültek a legmagasabb polcra – azt is mondhatnánk, hogy hihetetlen karriert futottak be a próbában való megállás révén. És hitük így teljes megerősítést nyert. Tehát tulajdonképpen ez egy önmagát erősítő folyamat, mert hogyha a próbatételben

megállunk, akkor még erősebb lesz a hitünk, hogy a következő próbatételben még jobban meg tudjunk állni. És ezeknél a fiataloknál is éppen ezt látjuk: Az első próbatételben megálltak, amikor minden eltűnt körülöttük, amit addig megismertek, és amit jónak találtak. Új helyzetben találták magukat. De aztán nem voltak hajlandók a király ételéből enni és borából inni, mert eltökélték a szívükben, hogy nem fertőztetik meg magukat. Megálltak a három éves oktatás alatt is, hiszen, ahogy mondtam, az is egy próbatétel volt. Ott sokkal magasabb ismereteket nyerhettek, mint amire eljutottak volna otthon, Izrael földjén. De ott is megálltak, mert Isten megerősítette és bölcsességgel ajándékozta meg őket.

4. Ezért kell szólnunk még befejezésül az élő hitről és az üres vallásosságról. Lukács evangéliumában olvassuk Jézus szavait: *Mondom nektek, hogy akinek van, annak adatik, akinek pedig nincs, még amije van, az is elvételik tőle*. Erről ebben a történetben, Dánielék történetében nincsen szó, hiszen itt éppen egy jó példát látunk. De amit Jézus mond, az így igaz: a meglévő hitet a kiállott próbatétel csak megerősíti. Az üres vallásosság viszont bármely próba által csak megrendülni tud. Ezért szokták sokan mondani, hogy miért engedte ezt Isten? Ha ez megtörténhetett velem, akkor Isten nem is létezik! Sokszor emlegettem már, hogy temetések bejelentésekor a gyászolók szájából ezek a mondatok hangzottak el. A meglévő hitet a kiállott próbatétel csak megerősíti. Az üres vallásosság viszont bármely próba által csak megrendülni tud.

Ez az élő hit és az üres vallásosság közötti ellentét, a különbség Jézus Krisztus keresztjében válik érthetővé. Hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, aki a golgotai kereszten meghalt a bűneinkért, vajon személyes Megváltónkká és Urunkká lehetett-e már? Akkor élő hitben járunk. Ha még nem, akkor csak üres vallásosság a mi életünk és semmire nem megyünk vele. Így adjon Isten először is élő hitet, és aztán a próbatételekben való megállást!

Ámen.

Imádkozzunk!

Úr Jézus, amiért magasztalunk Téged, és amiért dicsérünk Téged, az a Te szent kereszted. Mindenkor állítsd a mi szemünk elé, hogy bár hívogat ez a világ hiábavaló bájaival, úgynevezett értékeivel, mi mindig Rád tekintünk, mert ez a világon az egyetlen igazi érték. Köszönjük, Urunk hogy ebben a világban mégiscsak úgy élhetjük a mi életünket, hiszen nekünk is tanulnunk kell, dolgoznunk kell, még az is lehet, hogy karriert futunk be, de hogyha Rád tekintünk, akkor minden a helyén lesz. Add, hogy úgy élhessünk ennek a világnak a javaival, mintha nem élnénk, ahogyan Pál apostol mondja a Korinthusi első levélben, úgy adjunk, mintha nem adnánk el, úgy vásároljunk, mintha nem vásárolnánk, és úgy éljünk ennek a világnak a javaival, mintha nem élnénk velük, hogy ne csak a láthatókra nézzünk, hanem a láthatatlanokra is! És így adj nekünk minden próbatételünk között állhatatosságot,

hitet, reménységet, és beléd vetett bizalmat! Köszönjük Dánielnek és társainak a példaadását. Hadd tanuljunk mi is ebből, és hadd élhessük át mi is, hogy érdemes melletted hűségesen megmaradni. Így kérünk, Urunk, betegekért, hadd kérjünk azokért, akik esetleg kórházban vannak, hadd könyörödjünk a gyászolókért, te adj nekik vigasztalást, és te emeld fel a tekintetüket önmagadhoz. Kérünk gyülekezetünkért, hadd kérjünk azért, hogyha kedves neked, akkor közöttünk ne terjedjen a járvány. Ajándékozz meg bennünket könnyebbséggel, de hogyha közöttünk is elterjedne, adj megoldást, hogy hogyan és mi módon tudjuk tovább folytatni az istentiszteleteket és gyülekezeti alkalmakat. Adj bölcsességet ebben is. És hadd kérjünk, Urunk, újra és újra arra, hogy amiért ezt a járványt megengedted, sőt, amiért Te hoztad ránk ezt a járványt, végezd el munkádat ennek a világnak az életében. És kérünk, hogy a magunkban elmondott csöndes imádságainkat is hallgasd meg kegyelmesen!

Ámen.

NABUKADNECCÁR ÁLMA

Olvasandó (lectio): Dán 2

Uralkodásának második esztendejében álmokat látott Nebukadneccar, és nyugtalan lett a lelke, és nem tudott tovább aludni. Ekkor azt mondta a király, hogy hívjanak írástudókat, varázslókat, igézőket és káldeusokat, hogy megmagyarázzák a király álmait. El is jöttek hozzá, és a király elé álltak. Azt mondta nekik a király: Álmod láttam, és nyugtalan a lelkem, amíg meg nem tudom a jelentését. A káldeusok arám nyelven azt mondták a királynak: Király, örökké élj! Mondd el az álmot szolgálidnak, és mi megmagyarázzuk az értelmét. De a király így felelt a káldeusoknak: Szilárd az elhatározásom. Ha nem mondjátok meg nekem az álmot és annak jelentését, darabokra tépetlek benneteket, és házaitek szemétdombbá lesznek. Ha pedig az álmot és annak értelmét megmagyarázzátok, ajándékot, jutalmat és nagy méltóságot kaptok tőlem. Ezért hát mondjátok meg nekem az álmot és annak jelentését! Ők másodszor is így válaszoltak: Mondja meg a király az álmot szolgálinak, és mi megmondjuk a jelentését. Erre a király így felelt: Most már biztosan tudom, hogy csak időt akartok nyerni, mert látjátok, hogy megmásíthatatlan a szavam. Ha az álmot nem mondjátok el nekem, azt csak egyféleképpen ítélni tudom meg: megegyeztetek, hogy hamis és csalárd szavakkal szóltok hozzám, hogy az idő teljen. Mondjátok el az álmot, akkor tudni fogom, hogy az értelmét is meg tudjátok magyarázni. A káldeusok így feleltek a királynak: Nincs ember a földön, aki a király dolgát megjelenthetné. Nincs egyetlen nagy és hatalmas király sem, aki ilyen dolgot kívánt volna írástudóitól, varázslóitól és a káldeusoktól. Mert az a dolog, amit a király kíván, igen nehéz, és nincs más, aki azt megjelenthetné a királynak, hanem csak az istenek, akik nem laknak együtt a halandókkal. Emiatt a király

megharagudott, igen fölgerjedt, és meghagyta, hogy minden babilóni bölcset veszítsenek el. Ekkor kiadták a parancsot, hogy öljék meg a bölcseket, és keresték Dánielt és társait is, hogy őket is megöljék. Dániel pedig bölcsen és értelmesen felelt Arjóknak, a királyi testőrség parancsnokának, aki már elindult, hogy megölje a babilóni bölcseket. Azt kérdezte Arjóktól, a király főemberétől: Miért adott ki a király ilyen kegyetlen parancsot? Akkor Arjók elmondta a dolgot Dánielnek. Dániel pedig bement a királyhoz, és arra kérte, adjon neki időt, hogy megjelentse az álom értelmét a királynak. Ekkor Dániel hazament, és elmondta ezt a társainak, Hananjának, Mísáélnak és Azarjának, hogy kérjenek irgalmasságot az egek Istenétől, hogy e titok miatt ne vesszenek el Dániel és társai és a többi babilóni bölcs. Akkor Dániel előtt föltárult a titok éjjeli látomásban, Dániel pedig áldotta az egek Istenét. Így szólt Dániel: Áldott legyen Isten neve örökkön-örökké, mert övé a bölcsesség és az erő! Ő változtatja meg az időket és az alkalmakat. Letaszítja és fölemeli a királyokat. Bölcsességet ad a bölcseknek és tudományt az értelmeseknek. Ő tárja föl a mély és elrejtett dolgokat, tudja, mi van a sötétségben, és világosság lakik vele! Hálát adok neked, atyáim Istene, és dicsérlek, hogy bölcsességet és erőt adtál nekem, és most tudtul adtad nekem, amit kértünk tőled, mert tudtul adtad nekünk a király dolgát! Dániel ezután bement Arjókhoz, akit megbízott a király, hogy elveszítse a babilóni bölcseket. Elment hozzá, és azt mondta neki: Ne veszítsd el a babilóni bölcseket! Vigyél a király elé, és megmondom a királynak az álom jelentését. Akkor Arjók sietve bevitte Dánielt a király elé, és azt mondta: Találtam egy férfit a júdai foglyok között, aki az álom jelentését elmondja a királynak. Így szólt a király Dánielhez, akit Baltazárnak neveztek: Csakugyan képes vagy arra, hogy elmondj nekem az álmot, amelyet láttam, és annak jelentését? Dániel így felelt a királynak: A titkot, amelyről a király tudakozódott, a bölcsek, varázslók, írástudók és jövendőmondók nem tárhatták föl a király előtt. De van Isten az égben, aki a titkokat föltárja. És ő azt tudatta Nebukadneccar királlyal, hogy mi lesz az utolsó napokban. Álmod, elmédnek látomása az ágyadban ez volt: Neked, ó, király, gondolataid támadtak ágyadban afelől, hogy mi lesz ezután; és aki a titkokat föltárja, megjelentette neked mindazt, ami lesz. Elöttem pedig nem azért tárult föl ez a titok, mert minden élőnél bölcsőbb vagyok, hanem azért, hogy az álom értelme a király tudomására jusson, és megértsd szíved gondolatait. Te, ó, király, íme, egy nagy szobrot láttál. Ez a szobor hatalmas volt és igen fényes. Előtted állt, és látványa rettenetes volt. Ennek a szobornak a feje színaranyból, a melle és a karjai ezüstből, a hasa és az oldala rézből, a lábszárjai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből voltak. Amíg nézted, egy kő leszakadt anélkül, hogy egy kéz érintette volna, és ledöntötte azt a szobrot vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzta. Akkor összezúzódott a vas, a cserép, a réz, az ezüst és az arany. Olyanok lettek, mint nyári szérűn a polyva, amelyet fölkap a szél, és a helyét sem találják

többé. Az a kő pedig, amely ledöntötte a szobrot, nagy hegygé lett, és betöltötte az egész földet. Ez az álom, és annak jelentését is megmondjuk a királynak. Te, ó, király, királyok királya, akinek az egek Istene birodalmat, hatalmat, erőt és dicsőséget adott, és mindenütt, ahol emberek, mezei állatok és égi madarak laknak, a te kezedbe adta azokat, és úrrá tett téged mindezekben: te vagy az aranyfej. Utánad egy másik birodalom támad, amely kisebb nálad. Majd egy harmadik birodalom, rézből való, amely az egész földön uralkodik. A negyedik birodalom pedig erős lesz, mint a vas, mert a vas szétör és összezúz mindent. Bizony, miként a vas pusztít, úgy töri össze és pusztítja el mindazokat. És miképpen a lábakat és az ujjakat részint cserépből, részint vasból valónak láttad, úgy az a birodalom kétfelé szakad, de lesz benne a vas erejéből, amint láttad, hogy a vas össze van keverve az agyagcseréppel. Lábujjai részint vasból, részint cserépből vannak, mert az a birodalom részben erős, részben pedig törékeny lesz. Az, hogy vasat agyagcseréppel összekeveredve láttál, azt jelenti, hogy utódaik házasság révén keverednek, de nem egyesülnek egymással, amint a vas sem vegyül a cseréppel. Ezeknek a királyoknak az idejében támaszt az egek Istene egy birodalmat, amely nem pusztul el soha, és ez a birodalom más népre nem száll át, hanem szétzúzza, és véget vet azoknak a birodalmaknak, ő maga pedig örökké fennmarad. Ezért láttad, hogy a hegyről kő szakadt le anélkül, hogy egy kéz érintette volna, és szétzúzta a vasat, rezet, cserepet, ezüstöt és az aranyat. A nagy Isten tudtul adta a királynak azt, ami majd ezután lesz. Az álom igaz, és bizonyos annak értelme. Akkor Nebukadneccar király arcra borult, és imádta Dánielt, és meghagyta, hogy étel- és illatáldozatot mutassanak be neki. Azután így szólt a király Dánielhez: Valóban a ti Istenetek az istenek Istene, és a királyok ura, és a titkok kinyilatkoztatója, mivel te megjelentetted ezt a titkot! Akkor a király fölmagasztalta Dánielt, sok és nagy ajándékot adott neki, és hatalmat adott neki Babilón egész tartománya fölött, és az összes babilóni bölcs elöljárójává tette. Dániel pedig azt kérte a királytól, hogy Sadrakot, Mésakot és Abédnegót rendelje ki a babilóni tartomány gondviselésére, Dániel pedig a király udvarában maradt.

Alapige (textus): Dán 2,19-23

Akkor Dániel előtt föltárult a titok éjjeli látomásban, Dániel pedig áldotta az egek Istenét. Így szólt Dániel: Áldott legyen Isten neve örökkön-örökké, mert övé a bölcsesség és az erő! Ő változtatja meg az időket és az alkalmakat. Letaszítja és fölemeli a királyokat. Bölcsességet ad a bölcseneknek és tudományt az értelmeseknek. Ő tárja föl a mély és elrejtett dolgokat, tudja, mi van a sötétségben, és világosság lakik vele! Hálát adok neked, atyáim Istene, és dicsérlek, hogy bölcsességet és erőt adtál nekem, és most tudtul adtad nekem, amit kértünk tőled, mert tudtul adtad nekünk a király dolgát!

Imádkozzunk!

Drága Mennyei Édesatyánk az Úr Jézus Krisztus által! Te vagy az, Aki az eget, a földet és mindeneket teremtette. Te vagy az, aki mifelőlünk is elgondolta, hogy majd egyszer megszületünk és Tehozzád fogunk tartozni. De olyan nehéz elképzelni azt, és nem is tudunk belelátni ebbe a titokba, hogy hogyan lehetséges, hogy Te, a világ Ura, mindenknek Teremtője velünk is törődsz. Még nagyobb csoda az, hogy szólhatunk Hozzád. De nem a saját érdemünkből, hanem Jézus Krisztus golgotai áldozata révén. Köszönjük azt, hogy elválasztottál minket. Köszönjük azt, hogy elhívtál. Köszönjük, hogy most összegyűjtöttél minket, és ezt külön is hálával köszönhetjük, hiszen láttunk olyan időszakot, amikor meg voltunk vonva egymás társaságától. De tudjuk azt, hogy lélekben együtt voltunk, a Szentlélekkel együtt imádkozhattunk, aki szüntelenül könyörög értünk. Add hát, Urunk, hogy minden ezután következő istentiszteletet úgy tudjunk végig élni, hogy gondoljunk arra, hogy voltak és még lesznek is szűkös idők. Használjuk ki az időt, mert az idők gonoszak. Köszönjük azt, hogy most itt lehetünk. Kérünk, hogy áldd meg az Ige szóját és hallgatóit egyaránt.

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

Ha megvalljuk bűneinket, ő hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket, és megtisztítson minket minden hamisságtól. (1Ján 1,9)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Én úgy voltam ezzel a fejezettel, mint amikor svédasztalnál áll az ember lánya, és azt sem tudja, hogy most mit válasszon a bőséges kínálatból. Hiszen ez a hosszú fejezet tele van üzenettel. És bár nem szoktam ilyet tenni, most mégis így, az üzenetek mentén haladva építem fel az igehirdetést. A múlt vasárnap bőséges bevezetést kaptunk Dániel korába: mikor, hol vagyunk? Ezért ezt nem is szeretném ismételni. Csak annyit, hogy a babiloni fogság idején Nabukadneccár, a hatalmas uralkodó, aki előtt nem állhat meg senki sem, aki az Isten népét is leigázta és fogságba hurcolta, megkezdte átképzési programját a zsidó ifjak legnemesebbjeivel. Erről szólt az előző fejezetbeli történet. Dániel és társai hűségesek maradnak Istenhez és a parancsaihoz, Isten sem feledkezik el róluk, mert megtartatnak ellenséges környezetben is. Isten védelmezi őket és használja őket, hogy világítsanak, miként a csillagok.

Ez a fejezet úgy kezdődik, hogy a hatalmas birodalom feje álmodik. Álma nem nyugalmat ad, hanem félelmet. Egyik fordítás úgy írja, hogy lelke úgy megrémült tőle, hogy álma is elhagyta. Ez után az álom után nyugtalan maradt a lelke, mintha el is felejtette volna pontosan mit álmodott, csak a rossz érzés maradt meg benne. Nem érti, miért álmodta azt? Azt kívánja, hogy a bölcsei mondják el, mit álmodott és

egyben fejtsék is meg az álom értelmét. Ez túl nagy feladatnak tűnt a mágusoknak és varázslóknak. Nincs világosságuk és nincs értelmük hozzá. Hogyan is lehetne, hiszen ez az álom Istentől jött és ehhez nem érthetnek azok, akik csak a sötétségben tapogatóznak. A varázslók és bölcsek érzik az álom súlyát – de a saját határaikat is. Megkísérlik megértetni a királlyal, hogy lehetetlent kér, hiszen ők csak emberek. Kimondják: *Nincs is más, aki azt el tudná mondani a királynak, csak az istenek, akik nem laknak együtt a testben élőekkel.* A bölcsek itt a valóban bölcsek, mert megérik, hogy Istennel van dolguk. Viszont abban nem bölcsek, hogy az az élő Isten mégis lealázkodik az emberhez, kapcsolatban lehet vele élni, szól hozzánk és hallja imáinkat. Nabukadneccár nem akarja érzékelni határait, tehetetlen haragjában inkább elrendeli a babiloni bölcsek kivégzését. A hatalom a király kezében van, és ő azt teheti vele, amit csak akar.

Isten gyakran megengedi a történelem folyamán, hogy zsarnokok kerüljenek hatalomra, akik, ha úgy tetszik, kiirtják a nép egy részét, fenyegetőznek és be is váltják. Királyokat taszít el és királyokat támaszt. Ez Isten hatalmában van, meg az is, hogy milyen királyokat. Adhat zsarnokokat is, akár a mi időnkben is. De a legfontosabb, hogy mi, az Isten népe minden élethelyzetben Istenre figyeljünk, nekünk Ővele legyen beszédes kapcsolatunk. Az Igének van igaza, és az Ige azt mondja: minden hatalmasság Istentől van, még a Nabukadneccár-féléké is. A hatalom, a magabiztosság mögött azonban ott van mindig a félelem is. Mi lesz velem? Meddig lesz enyém a hatalom? Nabukadneccár is azon töprengett az álom előtt, mit hoz a jövő számára? Ez a legnagyobb kérdés a mai napig is, hogy ma még itt vagyunk, de mi lesz holnap? Nabukadneccár nem érzi magát biztonságban. De nincs is biztonságban, mert nincs fogódzója, mert nem ismeri az Örökkévaló Istent, Aki által van az ő királysága is és Aki a mi jövőnket biztosítja. Semmi nincs a kezében, még ha azt is hiszi, hogy mindent kézben tart. Ezért is van az, hogy dühbe gurul, gyilkos indulatával árasztja el a bölcseket. Ha nem úgy van, ahogyan én akarom, ahogyan azt én parancsolom, akkor vesszetelek el mindnyájan. Aki nem tud uralkodni az indulatain, az gyenge ember, és Isten nélkül a legbiztosabb, legmagasabb polcon ülő ember is semmi. Jó lenne ezt nekünk így látni. Éppen ezért mindig Istennél keresni oltalmat és menedéket. Az Ő oltalma, Szentlelke veszi el a félelmünket, hiszen *ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?*

A másik téma ebben a fejezetben az álom kérdése. Szoktunk mi is álmodni, gyakran reggelre kelve el is felejtjük, csak legfeljebb az érzés marad meg, hogy ez jó vagy félelmetes álom volt. Van úgy, hogy vannak visszatérő vagy kusza, zavaros álmaink, mert azt keveri ki az agyunk, és félelemmel ébredünk. Figyelmeztethet egy-egy álom rendezetlen dolgainkra, de nem ajánlom senkinek, hogy holmi álomfejtésbe kezdjen, mint ahogyan tette ezt a király. Az álmainkat nem nagyon tudjuk uralni, de elalvás előtt kérhetjük a mi Urunkat, hogy adjon nekünk

békességes álmokat, még nehéz élethelyzetekben is. Hiszen Isten mindent kézben tart ezen a világon; az álmainkat is, a történelem folyását és irányát, kormányokat és zsarnokokat, tudósokat és bölcseket, hitetleneket és hívőket, vírust és betegségeket egyaránt. Én sajnos úgy nőttem fel, hogy otthon szokás volt kikutatni az Álmoskönyv alapján, az álomnak az értelmét. Reggelre kelve fellapoztam és ott volt szívemben a rettegés, jaj, csak nehogy rosszat jelentsen! Ha valami bajt olvastam ki, az az egész napomra rányomta a bélyegét és meghatározta a kedvemet. Ez nem Istentől volt, ettől megtérésemkor komolyan el kellett határozni, elégetve azt az Álmoskönyvet, amit használtunk.

Isten szól mihozzánk, de elsődlegesen és leginkább az Ő Igéjén keresztül. Itt egy különleges helyzet volt. Isten népének volt szüksége kijelentésre, bátorításra, megerősítésre. Számomra ez egy üzenet volt; lehet vele vitatkozni, de szerintem ez az álom nem is Nabukadneccárnak szólt, hanem annak a kicsiny népnek, amely nem veszhet el. Számukra és számunkra biztatás, hogy az idők végén Isten támaszt egy birodalmat, mely nem pusztul el soha. A hegyről legördülő kő szétzúzza a birodalmakat, a végén pedig nagy hegygé lesz és betölti az egész Földet. Nem lehet nem gondolni arra a kőre, a Zsoltárok és az egész Újszövetség alapján, Aki a szegletkővé lett, arra a kősziklára, aki maga Jézus Krisztus. Aki halálával és feltámadásával utat készített nekünk ebbe az örökkévaló országba. Ő az ajtó, akin keresztül oda be is juthatunk.

Dániel ebben megerősödhetett, hogy mi nem veszünk el, nem ér itt véget a mi népünknek a története, hanem mindent Isten tart kézben és a végén lesz egy Ország, ahol nekünk helyünk lesz. Dániel személye végig egy nagyon pozitív példaként áll előttünk. Olyan ember, aki nem fél, akinek jó kapcsolata van a környezetével, még akkor is, ha ez istentelen, pogány környezet. De leginkább az ő Istenével, Aki *bölcsé tette és megtanította, melyik úton kell járnia*. Akik bíznak az Istenben olyanok, mint a Sion hegye, megállnak, nem ingadoznak. (Még akkor sem, ha nagyon messze vannak a Sion hegyétől.) Dániel tudja, hogy Istennek célja van vele. Neki nem a zsarnok király diktál, ezért van békessége és tud bölcsességet kérni és mer időt kérni hittel és reménységgel. Dániel nem játssza el a mindentudót, hiszen még ő sem tudja az álom jelentését. Istent féli és ezért nem fél emberektől, Arjóktól, a testőrök parancsnokától sem, aki már el is indult végrehajtani a király gyilkos parancsát, és nem fél a király elé sem állni. Okos és értelmes szavakkal meg tudja állítani a veszedelmet. Ez is egy üzenet: Isten embere keresi a kapcsolatot másokkal. Mer velük beszélgetni, nem esik pánikba, békessége van. Kérdez és időt kér. Egy vészterhes időben, azt gondolnánk, hogy emberileg nincs idő semmire. Azonnal kell cselekedni, minden gyorsan legyen meg. Én is gyakran szoktam azt érezni egy-egy élethelyzetben, hogy szorít az idő, most kell cselekedni, azonnal, mert elszalasztódik egy alkalom, nem tér vissza a lehetőség. Nincs idő toporogni. Az ösellenség

taktikája az, hogy minket beszorítson az idő korlátja mögé. Sürget és hajt, mint egy hajcsár. Mi pedig elkezdünk kapkodni, vagy éppen lebénulunk és tehetetlenek leszünk.

Dániel tudja, hogy az idő Isten kezében van, Ő az Ura az időnek, számára *egy nap ezer esztendő és ezer esztendő mint egy nap*. Az időt mi nem uralhatjuk, még Nabukadneccár király sem, aki akkor a világ legnagyobb ura volt. Nem tudjuk az időt sem lefékezni, sem siettetni. Csak elfogadni tudjuk – jó esetben – a múlását és változásait, magunkat közben Isten kezébe tenni naponta, kérve, hogy *kezeink munkáját ő tegye állandóvá*, hogy ne hiábavalóságokkal teljenek el a napjaink, hanem Isten szolgálatában. Isten uralkodik a világ felett, Ő határozza meg életünk eseményeit, fordulatait, a jókat és a rosszakat egyaránt. Akit akar, felemel, és akit akar, megaláz az Ő bölcsessége szerint. Amire mi azt mondjuk, hogy váratlan, az csak számunkra, mert Istennél már eltervezett. Istennél egyben van a múlt, a jelen és a jövő is. A földi királyok is valamilyen módon őt szolgálják, még az istentelenek is, még Nabukadneccár is, az Isten népét leigázó király is. Ez a gondolat majd az álom magyarázatánál is eljön, hiszen Isten a jövőről beszél a királynak is, meg nekünk is. A földi királyságok csak átmenetiek, addig tartanak, amíg Isten fenntartja, engedi azokat. Egyedül Isten uralma állandó és örök.

Azonban amit Dániel tesz, az nem egy helyben toporgás, hanem a hit cselekedete. Hazamegy, elmondja ezt hittársainak, Hananjénak, Misáélnak és Azarjának, hogy kérjenek irgalmasságot az egek Istenétől, hogy e titok miatt ne vesszenek el. Idő van a könyörgésre. Amire van időnk, amire mindig kell, hogy legyen időnk, az az imádság. Nem lehetünk olyan időszakában, hogy erre ne lenne időnk: egy imádság, egy sóhaj. Ott van az igében a biztatás, hogy *Nagy ereje van az igaz ember buzgó könyörgésének*. (Jak 5,16b) A közös imádság megsokszorozza az erőnket. Ott mindig csodák történnek, amikor a hívő emberek egy akarattal képesek Isten elé állni. Nem elvárják, hogy Isten mentse meg őket, tegyen csodát, hanem irgalomért könyörögnek. Olyannak ismerik Istent, aki az irgalmasság Atyja. Vállalják méltatlanságukat, veszendőségüket. Hiszen, ha Isten nem szól, nem könyörül rajtuk, akkor ők is elvesznek a többi bölccsel együtt, de hiszik, hogy Isten uralja a helyzetet. Az igazak könyörgése feltartóztatja a pusztulást, a halált.

Az Ige úgy írja, hogy Isten nem sokáig váratott magára és Dániel megértette a titkot éjszakai látomásban, Isten világosságában, megkapta a kulcsot a titokhoz. Megjelenik számára is Nabukadneccár állóképe és az álom értelme is megvilágosodik. Ismét egy álom, ha úgy tetszik, de ne felejtsük el, idegen földön vagyunk és Dániel nem kezdhette el tanulmányozni az Isten Igéjét, ez volt az Isten közvetlen útja. Emberileg Dániel sem volt több embertársainál, ő maga is így vall magáról: *Elöttem nem azért tárult fel ez a titok, mert minden élőnél bölcsebb vagyok, hanem azért, hogy az álom értelme a király elé jusson*. Amint pedig

megkapta a kijelentést, nem szalad azonnal a királyhoz, hanem akkor is elkezd imádkozni. Felszakad Dánielből a dicséret. Tud hálát adni, megköszönni. Ebből is az látszik, hogy számára nem a megmenekülésük volt a fontos, hiszen szaladhatott volna azon nyomban a megfejtéssel a királyhoz, kikürtölhette volna titkát, hanem az élő Isten jelenléte volt a fontosabb, hogy kijelentette magát neki. Dániel számára ez a fontosabb rész, és nem a király előtt való megjelenés.

Bárcsak a mi életünkben is így lehetne ez, hogy a Királyok Királya előtt való megjelenésünk, az Ő dicsérete a legfontosabb! Mert az erő, a félelem legyőzése innen származik, a bizodalom, a reménységünk is itt gyökerezik. A fontos dolgok Isten előtt állva történnek, a hit szép harcát itt harcoljuk. Ami később a nyilvánosság előtt zajlik, az ott születik meg térden állva, összekulcsolt kézzel. Nem elvesztegetett idő az imádság ideje, a dicséret ideje különösen nem! Külön megérne Dániel imádsága is egy igehirdetést, ahogy dicsőítette az Urat. De most erre nem térünk ki. Otthon el lehet efelett is csendesedni.

Azután megy vissza Arijókhoz, majd a királyhoz, hogy elmondja az álmot és annak a jelentését. Teszi ezt úgy, hogy közben bizonyosságot tesz az élő Istenről. Nem megyek most bele az álom magyarázatába, mert az is külön igehirdetés lehetne, de ez majd visszatér a következő fejezetekben. De a király és Dániel közötti párbeszédben olyan szépen benne van az is, hogy meg akarja védeni még a pogány bölcseket, varázslókat is. Hiszen mondhatná, hogy vesszenek ezek a pogány bölcsek, mert miénk az igazság! De nem ezt teszi, hanem védi őket, hogy hiszen nem tehetnek róla, hogy nem tárhatták fel a király előtt a titkot, hiszen erre csak Isten képes. Van bátorsága ezt kimondani, ítéletként is Babilon isteneire, hogy *van Isten az égben, aki a titkokat feltárja*. Egyetlen egy Isten, aki mégis kijelenti akaratát. A király erre arcra borul és ezt mondja: *Valóban a ti Istenetek az isteneknek Istene, a királyok Ura és titkok kinyilatkoztatója, hogy te is megjelentetted most nekem ezt a titkot*. A nagy Nabukadneccár, aki azt hiszi magáról, hogy élet és halál ura, átéli, hogy van nála nagyobb, akinek a kezében ő is csak egy porszem. Isten elkezdte benne az Ő munkáját.

Az egyik oldalon ott a hatalmas király, aki fél, retteg és halált oszt, a másik oldalon pedig Dániel és társai, akiknek békességük van, akik tudnak imádkozni, dicséretet mondani, bizonyosságot tenni. Mi melyik oldalon vagyunk? Egyik oldalon a hatalom, az erő fitogtatása, a másikon az imádság és a dicséret. Az egyik út a halálba vezet, a másik az életbe. Kegyelem, ha ott van a szívünkben már az Istenbe vetett bizalom. Engedjük, hogy növekedjék! Isten áldjon meg minket úgy, hogy a hit útján járjunk, az imádság útján, hogy Isten használhassa az életünket mások felé való bizonyágtételre! Most kaptunk időt Istentől arra, hogy az Ő szavára figyeljünk. Hiszem, hogy Ő mindig megadja, kijelöli ezeket a fontos időket az imádságra, a

dicséretre és a bizonyágtételre. Mi pedig az Istenre figyeljünk, hogy el ne tévesszük ezeket az időket.

Ámen.

Imádkozzunk!

Örökkévaló Mennyei Atyánk! Dicsérünk és magasztalunk azért, aki vagy. Hatalmas Úr vagy, aki kézben tartod az egész világmindenséget, az időket, az embereket, az emberi szíveket és indulatokat is, és azokat oda hajtod, ahova akarod. Köszönjük, Urunk, azt a kegyelmet, amivel irgalmas is vagy hozzánk Jézus Krisztusban. Hogy az életet készítetted el, az örökkévaló, el nem múlt, a Te örökkévaló Országodban. És köszönjük, hogy mi, a tied, bárhol is vagyunk vagy bármi is történik velünk, biztonságban lehetünk a Te Atyai kezedben. És köszönjük, Urunk, hogy mindig lehet időnk az imádságra, a dicséretre. Bocsásd meg, amikor mi ezt máshogy gondoljuk, egészen máshogy éljük. Bocsásd meg kapkodásainkat, bizalmatlanságainkat. Bocsásd meg, amikor nincs időnk Te reád, pedig ez lenne a legfontosabb. Urunk, Istenünk, formáld a mi életünket, hogy Előtted állva, Veled teljünk meg egészen, hogy azután Téged tudjunk sugározni, és Rólad bizonyágot tenni, nem tolakodóan, hanem Szerinted valóan. Azzal a felülről jövő szeretettel, amivel Te is elfogadsz, és szeretsz bennünket. Urunk, eléd visszük az egyházunkban zajló választásokat. Urunk, erre nézve is hisszük és valljuk, hogy nincsen esperes, nincsen püspök, csak ha Te könyörülsz rajtuk és odahelyezed őket, de te könyörülj meg mirajtunk, hogy a megfelelő emberek kerüljenek a megfelelő helyre. Bárhogyan is történik, Urunk, a Te gyermekeid hadd tudjanak akkor is imádkozni és Téged dicsérni. Könyörgünk, Urunk, országunkért, az emelkedő vírusszámokért. Urunk, Istenünk, Te tudod ezt is kézben tartani. Te tudsz bennünket megoltalmazni és megőrizni. Kérünk, hogy a betegek számára Te adj gyógyulást, de mindegyikünknek Te vedd el a félelmet és a rettegést a szívéből, hogy Benned bízunk, és Rád bízunk a jövőnk, a folytatást. Hadd jöjjön az Tőled, mi pedig hadd találjuk meg benne a szolgálati helyünket. Urunk, Istenünk, áldd meg kérünk most a csendben elmondott imádságainkat is.

Ámen.

DÁNIEL ÉS BARÁTAI A TÜZES KEMENCÉBEN

Olvasandó (lectio): Dán 3,1-30

Nebukadneccar király csináltatott egy hatvan könyök magas, hat könyök széles aranszobrot, és fölállította azt Dúrá mezején, Babilon tartományában. Azután összehívatta Nebukadneccar király a kormányzókat, az előjárókat, a helytartókat, a tanácsosokat, a kincstartókat, a bírákat, a főembereket és a tartományok összes vezetőjét, hogy jöjjenek el a szobor fölavatására, amelyet Nebukadneccar király állítottatott. Akkor összegyűltek a kormányzók, az előjárók, a helytartók, a

tanácsosok, a kincstartók, a bírák, a főemberek és a tartományok összes vezetője a szobor fölavatására, amelyet Nebukadneccar király állíttatott. Megálltak a szobor előtt, amelyet Nebukadneccar állíttatott. A hírnök pedig hangosan kihirdette: Ezt parancsoljuk nektek, ó, népek, nemzetek és nyelvek! Mihelyt meghalljátok a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, boruljatok le, és imádjátok az aranyszobrot, amelyet Nebukadneccar király állíttatott! Aki pedig nem borul le előtte, és nem imádja, bárki legyen is, tüstént bevettetik az égő, tüzes kemencébe. Azért mihelyt meghallották a különböző népek a kürt, síp, citera, hárfa, lant és mindenféle hangszer hangját, leborultak a különböző népek, nemzetek és nyelvek mind, és imádták az aranyszobrot, amelyet Nebukadneccar király állíttatott. Előállt azonban ekkor néhány káldeus férfi, és vádat emeltek a zsidók ellen. Így szóltak Nebukadneccar királyhoz: Király, örökké élj! Te, ó, király, parancsot adtál ki, hogy minden ember, mihelyt meghallja a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, boruljon le, és imádjja az aranyszobrot. Aki pedig nem borul le, és nem imádja azt, azt vessék be az égő, tüzes kemencébe. Vannak itt zsidó férfiak, akiket a Babiloni tartomány gondviselésére rendeltél: Sadrak, Mésak és Abédnegó. Ezek a férfiak semmibe veszik a te parancsodat, ó, király, isteneidet nem tisztelik, és nem imádják az aranyszobrot, amelyet fölállíttattál. Ekkor Nebukadneccar nagy haragra gerjedve meghagyta, hogy hozzák eléje Sadrakot, Mésakot és Abédnegót. Erre a király elé hozták e férfiakat. Ezt mondta nekik Nebukadneccar: Sadrak, Mésak és Abédnegó! Igaz-e, hogy nem tisztelitek isteneimet, és nem imádjátok az aranyszobrot, amelyet fölállíttattam? Készek vagytok-e most, mihelyt meghalljátok a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, hogy leboruljatok, és imádjátok a szobrot, amelyet készítettem? Mert ha nem imádjátok, tüstént bevetnek benneteket az égő, tüzes kemencébe. És kicsoda az az Isten, aki ki tudna szabadítani titeket a kezemből? Sadrak, Mésak és Abédnegó erre így felelt a királynak: Ó, Nebukadneccar! Nem szükséges, hogy erre feleljünk neked. Íme, a mi Istenünk, akit szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő, tüzes kemencéből és a te kezedből is, ó, király, ki tud szabadítani minket. De ha nem tenné is, legyen tudtodra, ó, király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük, és az aranyszobrot, amelyet fölállíttattál, nem imádjuk. Ekkor Nebukadneccar eltelt haraggal, és arcának színe elváltozott Sadrak, Mésak és Abédnegó miatt. Elrendelte, hogy hétszerte jobban fűtsék be a kemencét, amint azt szokták. Azután meghagyta serege legerősebb embereinek, hogy kötözzék meg Sadrakot, Mésakot és Abédnegót, és vessék az égő, tüzes kemencébe. Erre meg is kötözték ezeket a férfiakat alsóruhástul, köntösöstül, süvegestül, teljes ruházatukban, és az égő, tüzes kemencébe vetették őket. Mivel azonban a király parancsa szigorú volt, és a kemence rendkívül izzott, a tűz lángja megölte azokat a férfiakat, akik Sadrakot, Mésakot és Abédnegót odavitték. Az a három férfi pedig, Sadrak, Mésak és Abédnegó, megkötözve az égő, tüzes kemencébe

esett. Akkor Nebukadneccar király megijedt, sietve fölkel, és azt kérdezte tanácsosaitól: Nem három férfit vetettünk a tűzbe megkötözve? Ők így feleltek a királynak: Valóban, ó, király! Ő pedig így szólt: Íme, én négy férfit látok szabadon járkálni a tűzben, és semmi sérülés nincs rajtuk, és a negyediknek az ábrázata olyan, mint egy isten fiáé. Nebukadneccar ekkor az égő, tüzes kemence ajtajához ment, és így szólt: Sadrak, Mésak és Abédnegó, a felséges Isten szolgálói! Gyertek ki, jöjjetek ide! Erre Sadrak, Mésak és Abédnegó azonnal kijött a tűzből. Odagyültek a kormányzók, az elöljárók, a helytartók és a király tanácsosai, és látták, hogy a tűznek semmi hatalma nem volt e férfiak testén. Egy hajszáluk sem égett meg, ruháikat sem érte kár, és a tűz szaga sem járta át őket. Ekkor így szólt Nebukadneccar: Áldott legyen Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene, aki elküldte angyalát, és kiszabadította szolgálóit, akik őbenne bíztak! Még a király parancsát is megszegették, és veszedelemre adták testüket, mert nem tiszteltek és nem imádtak más istent az ő Istenükön kívül. Megparancsolom azért, hogy minden nép, nemzet és nyelv, amely káromlást mond Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene ellen, darabokra tépessék, és házáat tegyék szemétdombbá. Mert nincs más Isten, aki így meg tud szabadítani. Akkor a király nagy tisztességre emelte Sadrakot, Mésakot és Abédnegót Babilon tartományában. Nebukadneccar király üzenete minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, akik az egész földön laknak: Békességetek bőséges legyen! Illő dolognak tartom közzétenni azokat a jeleket és csodákat, amelyeket a felséges Isten cselekedett velem. Mily nagyok az ő jelei, és mily hatalmasak az ő csodái! Országá örökkévaló ország, és uralma nemzedékről nemzedékre megmarad.

Alapige (textus): (Dán 3,17-18)

Íme, a mi Istenünk, akit szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő, tüzes kemencéből és a te kezedből is, ó, király, ki tud szabadítani minket. De ha nem tenné is, legyen tudodra, ó, király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük, és az aranyszobrot, amelyet fölállítottál, nem imádjuk.

Imádkozzunk!

Drága Urunk! Köszönjük Neked ezt az ünnepnapot, köszönjük Neked, hogy ebben a különleges időszakban megtarthatjuk a konfirmációt. Köszönjük azt is, hogy ennyi konfirmandus gyűlt ma itt össze. Hálát adunk azért, hogy elindítottál valamit az ő szívükben. Te látod, hogy a mi hitünk olyan sokszor kicsiny, és félünk bemenni a tüzes kemencébe, de köszönjük, hogy Te hagyod, hogy kiálljuk ezeket a próbákat, hagyod, hogy átmenjünk ezeken a próbákon. És utána olyan jó tapasztalni a Te jelenlétedet, megerősítésedet a mi életünkben. Bocsásd meg, ha nem tudunk biztosan a Te utadon járni, hanem a világ mindenféle kívánsága megkísért minket. Kérünk, add, hogy mindig visszataláljunk Hozzád és add a Te Szentlelkedet, hogy kiáradjon ránk ezen a napon és a lángja tovább vigyen bennünket az élet útján. És

add, hogy a konfirmandusok is a Te áldásodat élvezzék egész életükben és a Te közelségedet.

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Kicsoda olyan Isten, mint te, aki megbocsátja a bűnt, és elengedi öröksége maradékának büntetését? Nem tartja meg haragját örökké, mert gyönyörködik az irgalmasságban! Hozzánk fordul, és megkönyörül rajtunk, eltámassza álnokságainkat. A tenger mélyébe veted minden bűnünket! (Mik 7,18-19)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! A konfirmációi evangelizáció során szerdától péntekig Ábrahám életének három epizódját ismertük meg: hogyan hívta el őt Isten Úr-Kaszdimból az akkori világ egyik metropoliszából, egyik legnagyobb városából, majd hogyan erősítette meg Ábrahám hitét, előbb szövetségkötés által, később egy próbatétel során. Vasárnaponként viszont Dániel próféta könyvét tanulmányozzuk. Úgy is mondhatnám, hogy itt most fordított irányú mozgást látunk. Ábrahámot Isten Mezopotámiából Kánaánba vezette, Dánielt és társait Izraelből, azaz Kánaán földjéről Mezopotámiába juttatta az első fogságbevétel alkalmából. Ábrahámról elmondta, hogy egy magas kultúrájú városból kellett nomád életvitelbe jutnia. Dánielét viszont éppen ez a magas kultúra szembesítette a maguk helyzetével és az volt a kérdés, hogy vajon behódolnak-e, asszimilálódnak-e, alkalmazkodnak-e ahhoz a különlegesen is magas életszínvonalhoz és kultúrához, ami Mezopotámiában, azaz közelebről, ami Babilonban akkor volt, vagy pedig hűségesek maradnak Istenhez. Most tehát Dániel történetén, illetve (most ezen a vasárnapon Dániel éppen nem szerepel ebben a történetben) a barátainak a történetén keresztül szeretnék a konfirmandusoknak üzenni.

Először Nebukadneccar felfuvalkodottságáról és parancsáról szólnék néhány szót, aztán pedig megvizsgáljuk, hogyan menekült meg a három ifjú a tüzes kemencében, végül pedig Nebukadneccar reakcióját is vegyük figyelembe.

1. Az első tehát Nebukadneccar felfuvalkodottsága és parancsa. A múlt vasárnapi igeszakaszban láttuk, hogy Nebukadneccar egy álmot látott, ami megrémítette őt. Amikor hívatta a varázslókat, káldeusokat, bölcseket, hogy magyarázzák meg az álmát, akkor nem is mondta el magát az álmot, hanem azt mondta nekik, hogy abból fogja tudni, hogy jó a magyarázatuk, hogyha elmondják azt is, hogy mit álmodott. Persze erre a babiloni bölcsek képtelenek voltak és kivégzés fenyegette volna őket, hogyha Dániel közbe nem lép, és Isten kegyelmes munkája nyomán meg nem tudja az álmot fejteni. De Isten megmutatta az álmot és annak magyarázatát Dánielnek, aki elmondta a királynak: A király egy szobrot látott, amelynek a feje aranyból volt, a vállai, karjai ezüstből, az oldala és a háta rézből, a lábai vasból, illetve lábszárai és lábujjai a vas és a cserép – nem lehet azt mondani, hogy ötvözetéből, hiszen nem

elegyedtek egymással – keverékéből. Ez az álom és a megfejtés sajátos gondolatmenetet indított el a királyban. Dániel ugyanis azt mondta a megfejtésben, hogy „te vagy az arany fej. És aztán majd jönnek más birodalmak is, amelyek alacsonyabb rendűek lesznek, mint a te birodalmod. Te vagy az arany fej”.

Nebukadneccarnak fejébe szállt a dicsőség, úgy is mondhatnám, hogy az arany fejébe szállt a dicsőség, és egy teljes arany szobrot állíttatott magának úgy, ahogyan az első versben olvastuk. *Nebukadneccar király csináltatott egy hatvan könyök magas, hat könyök széles aranszobrot, és fölállíttatta azt Dúrá mezején, Babilon tartományában.*

A szobor felavatására ünnepi játékokat szervezett, egy nagy kulturális rendezvényt, ahol mindenféle zeneszerszám megszólalt: a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és egyéb hangszerek. És parancsba adta, hogy minden nép, minden nemzet és minden nyelv, amikor meghallja ezeknek a hangszereknek a hangját, akkor boruljon le az arany szobor előtt és imádja azt. Mi lehetett vajon Nebukadneccar célja? Én úgy gondolom, hogy az egységes vallás kialakítása. Ugye, az álomban azt látta, hogy ennek a bizonyos szobornak a lábai részint vasból részint cserépből voltak és Dániel magyarázatából hallhatta a király, hogy ez volt a megfejtés: utódaik házasodás révén keverednek, nem egyesülnek egymással, amint a vas sem vegyül a cseréppel. És helyesen ismerte fel Nebukadneccar, hogy a különböző népeket, nemzeteket, és nyelveket csak a közös ideológia és a közös vallás tudja egyesíteni. Ezért adta parancsba, hogy a különböző népek, nemzetek és nyelvek boruljanak le az arany szobor előtt. *(Zárójelben szeretném megjegyezni, hogy az Európai Unióban is már masszívan kialakulóban van ez a bizonyos közös ideológia, aminek a lényege a keresztyénséggel szembeni türelmetlen tolerancia, tehát mindenki mással szemben tolerancia, egyedül a keresztyénséggel szemben nem. Ez a liberális, azaz szabadelvű hozzáállás. Mindent szabad, csak az élő hitet kell eltüntetni a Föld színéről, a másságnak agresszív oltárra emelése, melyet bizony központilag diktálnak – zárójel bezárva).*

Lássuk most, hogy mi történt a három ifjúval a tüzes kemencében. Mindenki leborult a parancsnak megfelelően az arany szobor előtt csak a három izraeli ifjú nem. Ahogy mondtam az előbb: Dániel ekkor valamilyen ok miatt nem volt velük. Erre néhány káldeus feljelentette őket a királynál. És akkor elhangzott a király és az ifjak párbeszéde. Először a király megpróbálta őket rávenni, hogy talán másodjára sikerülni fog, hogy leboruljanak, de amikor nemleges választ kapott, akkor Nebukadneccáron esztelen harag kezdett eluralkodni. Újra előjött belőle a zsarnok, a fennhéjázó pogány ember.

Föltette Dániel barátainak a kérdést, hogy kicsoda az az Isten, aki ki tudna szabadítani titeket az én kezemből? Erre a kérdésre a három ifjú bátran és bizonyosságtevő módon válaszolt. Elmondták azt a két igeverset, amelyet felolvastam

alapigeként: *Íme, a mi Istenünk, akit szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő, tüzes kemencéből és a te kezedből is, ó, király, ki tud szabadítani minket. De ha nem tenné is, legyen tudodra, ó, király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük, és az aranszobrot, amelyet fölállítottál, nem imádjuk.* (Dán 3,17-18)

Ez világos beszéd volt, nem hímeztek-hámoztak, nem sumákolnak, nem keresték a kiutat, nem keresték a kompromisszumot. Világosan megmondták, hogy ők kibeen hisznek, mire hajlandók, és mire nem hajlandók. A három ifjú tehát nemet mondott. Nemet mondtak azért, mert a Tízparancsolat első és második parancsolata ellen vétkeztek volna, hogyha más isten, azaz bálványszobor előtt leborultak volna. És ezért bedobták őket a hétszeresen befűtött izzó kemencébe. Nebukadneccar király ugyanis annyira felbosszantotta magát az ifjak válaszáan, hogy bosszúból hétszeresen fűttette be a kemencét.

2. Most viszont lássuk a három ifjú szabadulásának a történetét. Először is azt látjuk, hogy megszabadultak, azaz megszabadította őket Isten a tűzben. Ézsaiás mondja: *Ha tűzben jársz, nem égss meg, a láng nem perzss meg téged.* (Ézs43,2b) A három ifjú az izzó tüzes kemencébe esett, de nem történt semmi bajuk.

Akkor Nebukadneccar király megijedt, sietve fölkel, és azt kérdezte tanácsosaitól: Nem három férfit vetettünk a tűzbe megkötözve? Ők így feleltek a királynak: Valóban, ó, király! Ő pedig így szólt: Íme, én négy férfit látok szabadon járkálni a tűzben, és semmi sérülés nincs rajtuk, és a negyediknek az ábrázata olyan, mint egy isten fiáé. Sok bibliamagyarázó ezt úgy tartja (és én is így vallom), hogy ez a negyedik maga Jézus Krisztus volt. Isten Angyala, az Úr Angyala: ezzel a speciális kifejezéssel illeti az Ószövetség nagyon gyakran a születése előtt időnként és átmenetileg testet öltött Fiút. Isten megmentette, megszabadította ezt a három ifjút a tűzben.

Kedves fiatal és felnőt konfirmandusok! Mi is olyan gyakran kerülünk tűzbe, amely másokat talán megemészt, de mi megmaradunk. És kedves Gyülekezet! Nem tapasztaltunk-e már ilyen eseteket, hogyha élő hitben járunk, akkor olyan események történhetnek velünk, amelyek másokat talán megemésztenének, de bennünket nem emésztenek meg. Olyan sokféle tűzre gondolhatunk. Gondolhatunk az erkölcsi züllés tüzeire, hiszen akár a TV-t kapcsoljuk be, akár az Interneten böngészünk, vagy a bulvárlapokat nézegetjük, mindenütt ezt látjuk. Vagy a gúny és a rágalmazás tüze, mert hogyha megvalljuk a hitünket, akkor nagyok sokszor gúny az osztályrészünk. A hátrátétel, a mellőzés tüze vagy a szenvedés tüze: a bajok, a betegségek, a balesetek, nyomorúságok. De gyakran azt tapasztaljuk, hogy Isten ezekben megőrizz bennünket. Persze, erre nincsen garancia, ezért, mondta a három ifjú is, hogy: *de ha nem tenné is.* És nekünk is ezt kell mondanunk. Hogyha Isten ezekben a tűzekben nem ment meg bennünket, akkor is Ő a mi Istenünk. Akkor is Őt imádjuk, és nem borulunk le semmiféle bálvány előtt. Sem fizikai, sem lelki értelemben. De nemcsak a tűzben

mentette meg őket Isten, hanem megszabadította őket a tüzből is. A Korinthusi első levélben írja Pál apostol: *Isten hű és Ő nem hagy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek, sőt a kísértéssel együtt a kimenekedést is megadja majd, hogy el tudjátok hordozni.* (1Kor 10,13) Így volt ez a három ifjúval is, nem kellett örökké a tűzben maradniuk. Nem úgy volt, hogy Isten a tűzben megőrzi őket, de onnantól kezdve már életük végéig ott lettek volna a tűzben. Nem. Egyszer kijöhettek a tüzből. Egyszer a tüzből is megmenekültek. *Nebukadneccar ekkor az égő, tüzes kemence ajtajához ment, és így szólt: Sadrak, Mésak és Abédnegó, a felséges Isten szolgálói! Gyertek ki, jöjjetek ide! Erre Sadrak, Mésak és Abédnegó azonnal kijött a tüzből.* Tehát nem kellett örökké a tűzben maradniuk. Egyszer véget ért a próbatétel, véget ért a szenvedés. A mi esetünkben is sokszor így van, hogy sok kísértés vesz bennünket körül, de ha Isten elvégzi a maga munkáját bennünk és rajtunk keresztül, akkor véget ér a próbatétel. **Általában úgy, hogy átadja helyét egy következőnek.** *Sőt egyszer minden próbatétel minden szenvedés is véget ér, ahogyan azt a Jelenések könyvében olvassuk: Íme, az Isten sátra az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük; és szemükről minden könnyet letöröl, és halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.* (Jel 21,3-4)

Igen egyszer ilyen értelemben is véget ér minden kísértés, minden próbatétel, minden tűz, amikor vagy a saját halálunk óráján, amikor élő hitű gyermekeiként a mennyei Atyához kerülünk és láthatjuk Őt színről, színre és Jézus dicsőségének örülhetünk, vagy pedig úgy, hogy Jézus visszajövetelét megérjük ebben a földi testben, és akkor tesz újjá majd Isten mindenedet. De nemcsak a tűzben szabadította meg Isten a három barátot, és nemcsak a tüzből szabadította meg, hanem tüztől is. Mert igen, tovább mehetünk. Így olvassuk az igében: *Odagyültek a kormányzók, az elöljárók, a helytartók és a király tanácsosai, és látták, hogy a tűznek semmi hatalma nem volt e férfiak testén. Egy hajszáluk sem égett meg, ruháikat sem érte kár, és a tűz szaga sem járta át őket.* (Dán 3,27) Ez még annál is több, mint hogy nem esett bántódásuk a tűzben és hogy kijöhettek a tüzből. Hiszen Isten a tüztől is megszabadította őket, még a füstszag sem járta át a ruháikat. Egy Ige jutott az eszembe János apostol első leveléből, az az ige, hogy *Tudjuk, hogy aki Istentől született, nem vétkezik, hanem aki Istentől született, vigyáz magára, és a gonosz nem érinti őt.* (1Jn 5,18) Hát azért az jutott eszembe, hogy gyakran még csak érinteni sem tud bennünket a gonosz? Hát akármilyen gyöngék és elesettek vagyunk is, azért újra és újra átéljük, hogy Isten még a tüztől is megszabadított bennünket. Tehát szabadítás a tűzben, szabadítás a tüzből, és szabadítás a tüztől.

Végül nézzük meg Nebukadneccar reakcióját. *Nebukadneccar ekkor az égő, tüzes kemence ajtajához ment, és így szólt: Sadrak, Mésak és Abédnegó, a felséges Isten szolgálói! Gyertek ki, jöjjetek ide! Erre Sadrak, Mésak és Abédnegó azonnal kijött a*

tűzből. Odagyültek a kormányzók, az előljárók, a helytartók és a király tanácsosai, és látták, hogy a tűznek semmi hatalma nem volt e férfiak testén. Egy hajszáluk sem égett meg, ruháikat sem érte kár, és a tűz szaga sem járta át őket. Ekkor így szólt Nebukadneccar: *Áldott legyen Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene, aki elküldte angyalát, és kiszabadította szolgáit, akik őbenne bíztak! Még a király parancsát is megszegették, és veszedelemre adták testüket, mert nem tiszteltek és nem imádtak más istent az ő Istenükön kívül. Megparancsolom azért, hogy minden nép, nemzet és nyelv, amely káromlást mond Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene ellen, darabokra tépessék, és házáat tegyék szemétdombbá. Mert nincs más Isten, aki így meg tud szabadítani. Akkor a király nagy tisztességre emelte Sadrakot, Mésakot és Abédnegót Babilon tartományában.* (Dán 3,26-30)

3. Tehát azt lehet mondani, hogy Nebukadneccarnak istenélménye volt. Elismeri a három ifjú hitét és érdemeit, elismeri az élő Isten hatalmát és szabadítását. Fellengzős szavakkal parancsba is adja az Isten tiszteletét, a három ifjút magas polcra emeli, **de sem bűnbánatról, sem megalázkodásról egyetlen szó sem esik.** Azon kívül Istenről úgy beszél, mint Sidrák, Misák és Abednegó Istene, a ti Istenetek. Nem az én Istenem. Akkor még Nebukadneccar nem jutott el oda, hogy az élő, igaz Istent a saját Istenének nevezze. És miután egy ilyen istenélménye volt és valami megindult Nebukadneccarban, de nem adta át a szívét ennek a csodálatos Istennek, ezért Nebukadneccarra nézve is érvényes Jézusnak a megállapítása, aki Lukács evangéliumában így beszél: *Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken kóborol nyugalmat keresve, és amikor nem talál, azt mondja: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. És amikor odamelve kisöpörve és felékesítve találja, akkor elmegy, és maga mellé vesz hét másik lelket, magánál gonoszabbakat, és bemenne ott lakoznak, és annak az embernek az utóbbi állapota rosszabb lesz az elsőnél.* (Lk 11,24-26) Azért mondtam, hogy igaz Nebukadneccarra nézve is Jézus megállapítása, mert a következő fejezetben majd jövő vasárnap látni fogjuk, hogy Nebukadneccar elveszti az eszét, elborul az elméje, úgy él, mint a mezei vadak. Az eső öntözi a testét, egészen addig, amíg hét időszak múlva fel nem tekint a Mennyre és el nem ismeri, hogy bűnt követett el, el nem ismeri, hogy Isten az Ő Istene is.

Azt lehet mondani, hogy a következő történet már Nebukadneccar személyes megtérésének a története lesz. Tehát először majd a lehető legrosszabb következik be Nebukadneccar életében, de erre van szüksége, ahhoz, hogy személyesen megismerje azt az Istent, akiről itt még csak beszélni tud.

Kedves konfirmandusok, kedves gyülekezeti tagok! Bizony nekünk is az a – nem így mondom, hogy feladatunk –, de az a sorsunk, hogy nem elég az, hogy istenélményünk legyen. Nem elég elismerni másoknak a hitét és érdemeit, nem elég elismerni az élő Isten hatalmát és szabadítását, nem elég fellengzős szavakkal

beszélni Istenről. Nem elég esetleg másokat előnyben részesíteni, akik ismerik Istent, mert bűnbánat és megalázkodás nélkül nem ismerhetjük meg személyesen az Urat. Mindenkinek erre van szüksége: **Isten személyes megismerésére és szívünkbe fogadására.**

Ezt látjuk Nebukadneccar történetében. A három ifjú élő hittel járt az Úr oldalán. Isten megmentette őket a tűzben, a tűzből és a tűztől. De Istennek az volt kedves, hogy Nebukadneccar is megtérjen, és talán ez a történet, meg az előző történet is az álomról egy lépcső volt Nebukadneccar megtérésének a folyamatában. De ezek még nem voltak elegendők. Arra volt szüksége, hogy személyesen megismerje az Urat. Nektek is arra van szükségetek, hogy személyesen is megismerjétek az Urat. Még hozzá nem csak úgy, mint aki a tűzben, a tűzből és a tűztől meg tud szabadítani benneteket. Az a Negyedik, Aki olyan, mint az Istennek a Fia, hanem valóban Jézus Krisztus, Aki úgy mentett meg bennünket a tűzben, a tűzből, és a tűztől, hogy Ő maga elszenvedte ezt a tüzet, a szenvedésnek a tüzet, a halálnak a tüzet, ott, amikor a golgotai kereszten az életét adta a mi bűneinkért. Őt szeressétek, és Őt fogadjátok be a szívetekbe!

Ámen.

Imádkozzunk!

Úr Jézus, hadd áldjunk és magasztaljunk Téged, azért, hogy vállaltad a szenvedésnek a tüzet, és vállaltad a kárhozatnak a tüzet, ahogy a hitvallásunkban mondjuk, hogy *alászállott poklokra*. Vállaltad azért, hogy bennünket ebben a tűzben, ebből a tűzből és ettől a tűztől meg tudjál menteni. Köszönjük a megváltást, köszönjük a bűnbocsánatot, és az örök életet. Hadd kérjünk, arra, hogy a konfirmálók, akik most megállnak a Te szent színed előtt, hadd nyerjék el a Te kegyelmedet, hadd fogadják be a Te Szentlelkedet, és hadd meneküljenek meg a tűztől. Kérünk, Urunk, ajándékozz meg mindannyiunkat élő hittel, és ha már megajándékoztál, akkor a Veled járással életünk utolsó pillanatáig. Kérünk, vigyázz gyülekezetünkre, és kérünk, hogy most, amikor olyan szokatlan körülmények között tartjuk a konfirmációt, hadd legyen ez mégis Előtted és a fiatalok, felnőtt konfirmandusok előtt is teljes értékű, hiszen a Te munkád nincs időhöz és körülményekhez kötve. A Te kegyelmedet kérjük most is.

Ámen.

AZ ELLENÁLLHATATLAN KEGYELEM

Olvasandó (lectio): Dán 3,31-4,33

Nebukadneccar király üzenete minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, akik az egész földön laknak: Békességetek bőséges legyen! Illő dolognak tartom közzétenni azokat

a jeleket és csodákat, amelyeket a felséges Isten cselekedett velem. Mily nagyok az ő jelei, és mily hatalmasak az ő csodái! Országá örökkévaló ország, és uralma nemzedékről nemzedékre megmarad.

Én, Nebukadneccar, békében éltem házamban és jólétben, a palotámban. De egy álmot láttam, és az megrettentett engem; ágyamban támadt gondolataim és elmém látomásai megháborítottak engem. Ezért parancsot adtam, hogy hozzák elém Babilon összes bölcsét, hogy az álom jelentését mondják meg nekem. Akkor eljöttek az írástudók, a varázslók, a káldeusok és a jövendőmondók, és én elmondtam nekik az álmot, de a jelentését nem tudták megmondani nekem. Végül bejött elém Dániel, akinek Baltazár a neve, mint az én istenem neve, akiben a szent istenek lelke van, és elmondtam neki az álmot. Baltazár, te, az írástudók feje! Tudom, hogy a szent istenek lelke van benned, és semmi titok nem marad rejtve előtted! Mondd el álmombeli látomásaimat, amelyeket láttam, és azok jelentését! Elmém látomásai az én ágyamban ezek voltak: Láttam, hogy íme, egy fa áll a föld közepén, amely rendkívül magas. Nagy volt a fa és erős, magassága az égig ért, és az egész föld széléig látható volt. Levelei szépek voltak, gyümölcse sok, és mindenki számára volt rajta táplálék. Alatta árnyékot talált a mező vadja, ágain égi madarak lakoztak, és róla evett minden élőlény. Majd láttam az ágyamban, elmém látomásaiban, hogy íme, egy Őr, egy Szent szállt alá az égből. Hangosan kiáltott, és így szólt: Vágjátok ki a fát, és vagdaljátok le az ágait, rázzátok le leveleit, és hányjátok szét gyümölcseit! Meneküljenek el alóla a vadak és ágairól a madarak. De gyökereinek törzsökét hagyjátok meg a földben, vas- és rézbilincsbe verve a mező fűvén. Égi harmat öntözze, és az állatokkal együtt a föld fűve legyen az osztályrésze. Emberi értelme változzék el, állati értelmet kapjon, és hét idő múlják el fölötte. Az Őrök határozata ez a rendelet, és a Szentek parancsa ez a végzés, hogy megtudják az élők, hogy a Felséges uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, akinek akarja, és a legalacsonyabb embert is fölemelheti. Ezt az álmot láttam én, Nebukadneccar király, és te, Baltazár, mondd meg a jelentését, mivel birodalmam egyetlen bölcse sem tudta nekem megmondani az álom jelentését. De te tudod, mert a szent istenek lelke van benned. Ekkor Dániel, akinek Baltazár a neve, közel egy óráig rémüldözött, és gondolatai megháborították őt. Ekkor így szólt a király: Baltazár, az álom és annak jelentése ne háborítson meg téged! Baltazár így felelt: Uram, szóljon az álom a gyűlöldről, annak értelme pedig az ellenségeidről! A fa, amelyet láttál, amely nagy és erős volt, és amelynek magassága az égig ért, és ellátszott egészen a föld széléig; levelei szépek voltak, gyümölcse sok volt, és táplálék volt rajta mindenkinek; alatta tartózkodott a mező vadja, és ágain laktak az égi madarak. Te vagy az, ó, király, aki naggyá és erőssé lettél, akinek nagysága megnövekedett, és fölért az égig, és hatalmad elér a föld végéig. Hogy pedig a király az Őrt és a Szentet látta leszállni az égből, aki azt mondta: „Vágjátok ki a fát, és pusztítsátok el, de

gyökereinek törzsökét hagyjátok a földben vas- és rézbilincsekbe verve a mező fűvén, és égi harmat öntözze, és a mezei állatok között legyen osztályrésze, amíg csak a hét idő el nem múlik fölötte”, annak ez az értelme, ó, király, és a Felséges végzése ez, amely bekövetkezik uramra, a királyra: kivetnek téged az emberek közül, és a mezei állatokkal fogsz lakni, és fűvet adnak enni neked, mint az ökröknek, és égi harmat öntöz téged, és hét idő múlik el fölötted, míg meg nem érted, hogy a Felséges uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, akinek akarja. Annak pedig, hogy azt mondták, hogy a fa gyökereinek törzsökét hagyják meg, ez a jelentése: visszakapod birodalmadat, mihelyt elismered, hogy az Ég uralkodik. Azért, ó, király, fogadd el tanácsomat, és szabadulj meg vétkeidről igazság által és hamisságaidtól a szegényekhez való irgalmasság által. Így talán tartós lesz a békességed. Mindez beteljesedett Nebukadneccar királyon. Tizenkét hónap múlva, amikor a babiloni királyi palota tetején sétált, így szólt a király: Nemde ez az a nagy Babilon, amelyet én építettem ki királyi székhelyül hatalmam ereje által, fenségem dicsőítésére? Még a szó a király szájában volt, amikor szózat szállt le az égből: „Neked szól ez, ó, Nebukadneccar király: a birodalom elvételétől tőled! Kivetnek téged az emberek közül, és a mezei állatok közt fogsz lakni, és fűvet adnak enni neked, mint az ökröknek, és hét idő múlik el fölötted, amíg föl nem ismered, hogy a Felséges uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, akinek akarja.” Azon nyomban betelt a beszéd Nebukadneccaron: kivetették az emberek közül, és fűvet evett, mint az ökrök, és égi harmat öntözte testét, míg végül a szőre úgy megnőtt, mint a sas tolla, és a körmei úgy megnyúltak, mint a madarak karmai. Amikor eltelt ez az idő, én, Nebukadneccar, az égre emeltem szememet, és értelmem visszatért. Áldottam a Felségest, dicsértem és dicsőítettem az örökké Élőt, akinek hatalma örökkévaló hatalom, és országa megmarad nemzedékről nemzedékre. A föld összes lakója olyan, mint a semmi; akarata szerint cselekszik az ég seregével és a föld lakóival. Nincs, aki lefoghathatná kezét, és azt mondhatná neki: Mit cselekedtél? Abban az időben visszatért az értelmem, és királyságom dicsőségére az én tisztességem és méltóságom is visszatért hozzám. Tanácsosaim és főembereim fölkerestek, visszahelyeztek királyságomba, és még nagyobb hatalmat nyertem. Most azért én, Nebukadneccar, dicsérem, magasztalom és dicsőítem az ég Királyát, mert minden cselekedete igaz, útjai igazságosak, és meg tudja alázni azokat, akik kevélységben járnak.

Alapige (textus):Jn 15,16

Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek titeket, hogy elmenjete, és gyümölcsöt teremjete, és a ti gyümölcsötök megmaradjon, hogy akármit kérte az Atyától az én nevében, megadja nektek.

Imádkozzunk!

Mennyei édes Atyánk, tudjuk, mert olvastuk az Igében, hogy Te vagy mennynek és földnek Ura, a Te kezében van a hatalom és azt tehetsz, amit akarsz. Köszönjük, Urunk, hogy mindezt nemcsak racionálisan tudhatjuk, hanem látjuk is Nebukadneccar életében. És látjuk a saját életünkben is, és ennek a világnak a sorában egyaránt. Köszönjük, Urunk, hogy ilyen Istenünk van. Köszönjük, hogy eléd jöhetünk és megalázzhatjuk magunkat Előtted. Szeretnénk megvallani a mi büszkeségünket mint bűnt Előtted. Olyan sokszor gondoltuk azt, hogy a saját értelmünk vagy ügyességünk, ami előre visz minket az életben, holott egyedül a Te kegyelmed az, ami visz minket. Nagyon kérünk, Urunk segíts, hogy megszabaduljunk ezektől a bálványoktól. És kérünk, Urunk taníts meg bennünket arra, amire Nebukadneccart is megtanítottad, hogy a szíve, az értelme, és minden cselekedete a Tiéd lett. Kérünk, Urunk, hogy nekünk is adj ilyen életet, amelynek Te állsz a középpontjában, és amelynek dicsősége egyedül a Tiéd. Köszönjük, hogy együtt lehetünk a Te Igéd körül. Nagyon kérünk, hogy nyisd meg előttünk a Te Igédet, hadd érthessük azt jól, hadd tudjuk szívünkbe fogadni, és hadd tudjunk formálódni általa.

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

Vétkemet bevallottam neked, bűnömet nem fedeztem el. Azt mondtam: „Bevallom hamisságomat az ÚRnak”, és te elvetted rólam bűnömet, amellyel vétettem. [Szela] (Zsolt 32,5)

Igehirdetés

Vannak tanítások, amelyeket a kereszténység nagy családjához tartozó összes felekezet elfogad. Nem sok ilyen tanítás van, de néhányról azért tudunk. Hármat szeretnék a példa kedvéért megemlíteni.

Egy: az Atya a Teremtőnk.

Kettő: a Fiú a Megváltónk.

Három: a Szentlélek a Megszentelőnk.

Akár római katolikus, akár református, akár evangélikus, baptista, metodista legyen az ember, ebben a három tanításban egészen biztos, hogy egyet értünk. De vannak tanítások, amelyeket csak egy-egy felekezet fogad el. Itt is hadd mondjak három példát. A római katolikusokra jellemző tanítás, hogy az úrvacsorában ők feltételezik Jézus Krisztus fizikai jelenlétét. Tehát ők úgy gondolják, hogy amikor veszik a kenyeret és a bort, akkor ott valamiféle átváltozás történik: Jézus fizikai testét, és vérének veszik magukhoz. Ők ezt így vallják. A többi felekezet ezt nem fogadja el. Egy, a baptistákra jellemző tanítás, hogy a gyerekkeresztiséget nem fogadják el

legitim dolognak, csak a felnőtt hitvalló keresztséget. Ebben a tekintetben is azt lehet mondani, hogy ez egy egyedülálló álláspont, rájuk jellemző, mások többnyire nem értenek velük egyet. És a harmadik példám az egy református példa, nekünk ugyanis van egy tanításunk, amely az „ellenállhatatlan kegyelem” tanítása néven ismeretes.

Ez a tanítás kizárólag ránk, reformátusokra jellemző. Mit takar ez a tanítás? Az ellenállhatatlan kegyelem tana szerint a bűn annyira áthat bennünket, hogy egész egyszerűen önmagunktól képtelenek vagyunk arra, hogy megismerjük Istent, és hogy Hozzá térjünk. Ezt nagyon részletesen leírta Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelének harmadik fejezetében, ahol van egy hosszú felsorolás, hogy mit jelent a bűn, hogy milyen hatása van az emberi lélekre nézve. És abban van leírva, hogy nincsen, aki értse, és nincsen, aki keresse az Istent. Az a naiv, az az optimista gondolat, amit sokan a keresztyénség más felekezeteiben képviselnek, és amely abban a gondolatban vagy abban a szólamban foglalható össze, hogy „az Istent kereső ember” – ilyen nem létezik. És mi, reformátusok nagyon komolyan vesszük a bűnről szóló tanítást, hogy önmagunktól a bennünk lévő bűn miatt sem megismerni, sem Istenhez fordulni nem vagyunk képesek. Ugyanakkor az ellenállhatatlan kegyelem tana azt is kimondja, hogy akiket Isten a bűnösök tömegéből kiválasztott magának az örök életre, azokat úgy formálja át belülről, hogy igazán megismerjék Őt és szív szerint Hozzá térjenek, megtérjenek. Ez az ellenállhatatlan kegyelem tana. És ez az, amit a mai Igében olvasunk, és nemcsak a mai Igében, hanem az Újszövetségben, és ez az, amit tapasztalunk a saját életünkben is.

Először hadd mutassam meg Nebukadneccar példáján mindezt: Nebukadneccar útja a megtérésig. Most már mögöttünk áll három vasárnap, amióta Dániel próféta könyvét tanulmányozzuk. Nagyon sok minden kiderült ebből a három fejezetből Nebukadneccar lelkivilágát illetően. Az egyik, amit megtudtunk, hogy Isten sokszor hívogatta magához Nebukadneccart. Két ilyen példát egészen biztos, hogy fel tudunk sorolni. Az egyik hívogatás az volt, amikor Dániel megfejtette a király álmát arra a szoborra vonatkozóan. Ugye látott egy szobrot a király, és Dániel ezt az álmot megfejtette. Ennek az álmofejtésnek a lényege az volt, hogy a világ urai mennek, egyik a másik után, a mi Urunk pedig jön. A másik alkalom, amikor Isten szólongatta Nebukadneccart, az volt, amikor kiszabadította a tüzes kemencéből Dániel barátait. Ennek az esetnek az üzenete pedig az, hogy a világ urai hatalomra vágynak, a mi Urunk pedig hatalommal rendelkezik. Nem ismétlem meg, hogy mi volt ezekben a fejezetekben, mert itt voltunk és tudjuk. Mind a két üzenetnek nagyjából ugyanaz a lényege, hogy: ahogy te gondolkozol, Nebukadneccar, magadról és a világról, az nem jó. Szerinted az ember van a középpontban. Értsd meg, hogy ez nem helyes. Értsd meg, hogy **az Istené minden hatalom és dicsőség**. Így szólongatta Nebukadneccart az Úr és azt látjuk, hogy Nebukadneccar, akit a

bűnei fogva tartottak, minden alkalommal ellenállt ennek a hívásnak. Az első alkalommal azt látjuk, hogy hiába fejtette meg Dániel az álmát, akit ezért ki is tüntetett, a szíve zárva maradt Isten előtt. Félelmetes dolog! Történik valami, amire mindenki azt mondja, hogy ilyen csak az istenek tudnak megtenni, akik nem laknak a testben élőkkal. Erre jön valaki, aki elmondja, hogy nem azért van ez, mert én bölcsebb lennék bárkinél, hanem mert Isten kijelentette nekem, azért, hogy te tudd. Feltáruul ez az egész Nebukadneccar előtt, de mégis zárva marad a szíve Isten előtt, a bűnei fogva tartották. Második alkalommal pedig hiába látta kiszabadulni Dániel barátait a tűzből, akiket egyébként szintén kitüntetett, a szíve még mindig zárva maradt.

És itt lép be a képbe, a történetbe az ellenállhatatlan kegyelem. Isten végül úgy döntött, hogy én nem egyszerűen hívogatni fogom Nebukadneccart, nemcsak külsőleg fogom megszólítani őt, hanem belülről fogom megragadni, mert ez az ellenállhatatlan kegyelem lényege. És mi történt ebben a fejezetben? Egyrészt elvette Nebukadneccartól a bálványait. Addig ugyanis nem lehet az élő Istenhez térni, amíg az emberi szív trónján bálványok ülnek. Mi volt Nebukadneccar bálványa? Kettő is. Kettő, amiről tudunk: az egyik a hatalom; ez volt a legerősebb bálvány. Úgy is mondhatnánk, hogy a hatalom italától részegült meg, és folyamatos részegségben élt Nebukadneccar. „Elfoglaltam ezt az országot, elfoglaltam azt az országot, építettem egy csodálatos várost, mindenki engem, dicsőít” – hát ez a hatalom! „Amikor elég gondolnom valamire, azt máris lesik az emberek, hogy tudnák kiszolgálni az akaratomat” – ez a hatalom megrészegítette őt. De azt olvassuk, hogy Isten elvette tőle ezt a hatalmat, egyik pillanatról a másikra.

A másik bálványa az értelem, ugyanis Nebukadneccar nem volt buta ember. Sőt, meg merem kockáztatni, hogy korának egyik legeszesebb embere volt. Honnan tudjuk ezt? Hát onnan, hogy amikor a babiloni palotájában megálltak előtte a bölcsek, akkor ő volt az, aki vizsgáztatta őket. Tehát nem arról van szó, hogy elvégezték a bölcsesség-iskolát, megkapták a diplomájukat és bevonultak szolgálatra a királyukhoz. Nem, elvégezték az iskolát, azután bevonultak „államvizsgázni” a királyhoz. És a király olyan kérdéseket tett fel, és úgy vezette a beszélgetést, hogy kiderüljön, ki mennyire értelmes. Hát, aki tudja vizsgáztatni a bölcseket, az maga is bölcs. Ha nem is bibliai értelemben, de – hogy is mondjam – éles elmével rendelkezik. És nagyon büszke lehetett Nebukadneccar arra, hogy „nekem ilyen értelmem van. És ez az értelmem képezi az alapját annak, hogy ilyen hatalomra tettem szert”. Hatalom és értelem, és azt olvassuk, hogy mind a kettő egyik pillanatról a másikra semmié vált számára.

Ha valakiben felvetődik az a kérdés, hogy mit szólnak ehhez a történethez a babiloni történészek, akkor azt kell, hogy mondjam, hogy ennek nyoma van a babiloni történetírásban. Ha valakinek esetleg kétségei lennének, hogy tényleg így történt-e,

ahogyan le van írva, megerősítik a babiloni történészek saját maguk is. Egy időben Nebukadneccar királynak elment az esze, és a palota tetején, mint egy zárt kertben ott őrizték őt, és ez tartott hét éven keresztül. Hogy lehet, hogy nem vették el tőle a hatalmat? Hogy lehet, hogy nem koronáztak meg valaki mást? Ennek is nagyon egyszerű a magyarázata: a főurak, akik körülvették őt, észlelték, hogy ha most valakit megkoronázunk, akkor övé lesz a hatalom, akkor a mi kezünkben kevesebb hatalom marad és úgy gondolták, hogy az a legegyszerűbb, ha mi egyfajta oligarcha rendszert alakítunk ki. Hivatalosan itt van még Nebukadneccar, senkinek nem kell tudnia róla, hogy vele mi történt és majd mi irányítunk helyette és kikaparjuk magunknak a gesztenyét. Ez tartott hét éven keresztül, amíg Nebukadneccarnak vissza nem tért az esze és akkor már nem lehetett őt visszatartani a tróntól, mert nyilván akkor újabb gondolatok támadtak a bűnös főurak fejében: aki először visszaemeli őt a hatalomba, annak szintén kitüntetett pozíciója lesz majd. Hát ennyit arról, hogy amit a Biblia ír, az megegyezik a világi történelemmel is.

Tehát Isten először lerombolta Nebukadneccar bálványait, és utána mintegy megkoronázta ezt a folyamatot: elvette a bálványt és önmagát ültette Nebukadneccar szívének trónjára. Megadta neki – újszövetségi kifejezéssel élve – a hit ajándékát. Ez valóban **ajándék!** Itt nem arról van szó, hogy ha akarsz, akkor hihetsz bennem. **NEM, az ember önmagától képtelen még a hitre is.** Nebukadneccar mint egy barom élte az életét, legelte a füvet, megnőtt a szőre, és azt olvassuk, hogy felnézett az égre és egyszer csak visszajött az értelme. Isten gyújtott világosságot a fejében, és elkezdte dicsőíteni az Urat. Isten gyújtott világosságot a lelkében is.

Nos, ez a hit ajándéka! Amikor belül felkapcsolják a lámpát, amikor az Úr felkapcsolja ezt a lámpát, és ez nemcsak úgy megtörténik, mert mi is ezt így szeretnénk, hanem egyszer csak szembesülünk vele, hogy megtörtént. Isten hozott egy döntést, hogy meg akar minket menteni, és megmentett minket: feltámasztott a lelki halálból. Nincsen olyan, hogy félig feltámaszt a lelki halálból, aztán majd döntünk, hogy szeretnénk-e teljesen feltámaszani. **NEM!** A halál állapotában vagyunk, és egyszer csak feltámadunk, és azt vesszük észre, hogy újjászületett, megtért emberek vagyunk. És onnantól kezdve már persze mi is ragaszkodunk az Úrhoz, de ez az egész úgy kezdődik, hogy Isten támaszt fel minket lelki értelemben. Itt az ellenállhatatlan kegyelem példája Nebukadneccar életében.

Hadd térjek rá egy újszövetségi példára is, azért, hogy azt lássuk, hogy Isten az egész Bibliában ugyanazt a forgatókönyvet követi. Nézzük meg a tanítványok életét, amivel kapcsolatban olvastam Jézustól ezt az idézetet: *nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket.* (Jn 15,16a) Jézus sokszor és sokféleképpen hívogatta a tanítványait magához. Most nem arra gondolok, „kövessetek Engem, legyetek ott a közelemben” stb. Hanem hogy lelki értelemben újuljatok meg. Hívogatta őket egyrészt a tanításai által, amelyekben felfedte saját magát és a

küldetését. Egy példát hadd olvassak a Máté 16,21-ből: *ettől fogva kezdett beszélni Jézus arról, hogy Jeruzsálembé kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól. Meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia.* Jézus ennyire nyíltan beszélt a tanítványokkal. „Ez vagyok ÉN” és a csodái által is megmutatott valamit magából: az Ő hatalmát. Itt is egyetlen példát hadd hozzak a Máté 14,19-21-ből: *Ekkor megparancsolta a sokaságnak, hogy telepedjenek le a füre, azután vette az öt kenyeret és a két halat feltekintett az égre, megáldotta és megtörte a kenyereket és a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak. Miután valamennyien ettek és jóllaktak összeszedték a maradék darabokat tizenkét tele kosárral. Aki pedig evett mintegy ötezer férfi volt az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva.* Tehát Jézus a tanításai által és a csodái által egyaránt kijelentette magát a tanítványainak és hívogatta őket magához. Mi volt ennek a hatása? Ugyanazt látjuk az ő életükben: a bűn fogva tartotta őket. Önmaguktól még ezeket látva és hallva sem voltak képesek új életet nyerni. Mert mit olvasunk? Miután Jézus elmondta a tanítványainak, hogy Jeruzsálembé kell mennie meg kell öletnie, a következő versben ez áll: *Péter ekkor félrevonta őt és feddeni kezdte: „Isten mentsen, Uram ez nem történhet meg veled!* Hát, ha az Isten személyesen elmondja nekem szóról szóra, hogy ki Ő és mit kell elvégeznie, én meg odaállok és elmondom, hogy „ez nem így van, Uram, tudom én, hogy sok mindenben igazad van, de azért ez egy kis túlzás”. Akkor erre lehet azt mondani, hogy önmagában az ember mire képes? SEMMIRE!

A másik pedig a csodák, amire azt mondjuk, hogy „ó, ha látnék egy csodát, akkor aztán micsoda hithős lennék”. Nem. Másik történet: *Ők pedig tanakodni kezdtek egymás között, hogy nincs kenyerük, amikor ezt Jézus észrevette így szólt hozzájuk: Miért tanakodtok, hogy nincs kenyereitek? Még mindig nem veszitek észre és nem értitek? Még mindig keményszívűek vagytok? Van szemetek, mégsem láttok, van fületek mégsem hallotok és nem emlékeztek, amikor az öt kenyeret megtörtem az ötezernek, hány kosarat szedtetek tele kenyérdarabokkal? Így feleltek: tizenkettőt. És amikor a négyezernek megtörtem hét kenyeret hány kosarat szedtetek össze kenyérdarabokkal? Ezt mondták: hetet. Ő pedig megkérdezte őket még mindig nem értitek?* (Mk 8,16-21) Erre képes az ember önmagától – semmire.

De az ellenállhatatlan kegyelem a tanítványokat is utolérte. Ez a pillanat a pünkösöd napja volt. *Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat ahol ültek. Majd valamilyen lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak és leszálltak mindegyikükre, mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek el beszélni, úgy ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.* (ApCsel 2,1-4) Három év – azt lehet mondani, hogy sok tekintetben terméketlen három év – ért itt véget. Az értetlenségüket a

Szentlélek egy pillanat alatt elfújta, és az ő lelküket is bevilágította. Megvilágította az értelmüket, és mint a mágnes, úgy vonzotta őket Jézushoz. Elkezdtek dicsőíteni Istent. Ez az ellenállhatatlan kegyelem. Ne irigykedjünk senkire a Bibliából, akármit látott és akármit hallott, mert az ember a teremtéstől fogva ugyanaz, ugyanúgy működik. Teljesen mindegy, hogy mit érzékelünk kívülről, a lényeg az, hogy Isten dolgozik-e a szívünkben, belülről! Mert amikor Isten dolgozik, akkor egyszerre halljuk a külső hívást, és érzékeljük a belső tolást. Mert Isten nemcsak hívogat, hanem oda is állít minket az Ő útjára.

Nagyon röviden szeretnék kitérni a saját tapasztalatomra. Én is átéltem azt – most utólag látva mondom –, hogy Isten hívogatott engem. Meg lettem keresztelve; ez már egy kapcsolat volt a gyülekezethez. Elsős körömben el lettem küldve hittanórára, de mindezek a dolgok az első időkben különösen nem hatottak rám, egyik sem. Mi minden állt a megtérésem ellenében? Azon kívül, aki én magam vagyok? Mert én is süket vagyok mindenféle értelemben. Egyrészt voltak hitetlen szüleim, egy ateista meggyőződésű édesanyám, nemcsak hitetlen, de kifejezetten harcos ateista. És csodák-csodájára, ő volt az amúgy, aki szeretete volna, hogy engem megkereszteljenek, és hogy járjak hittanórára. Nem az Isten közbeavatkozása ez? De otthon semmiféle lelki támogatást nem kaptam, hitetlen szülők, hitetlen tanárok, és hitetlen barátok vetek körül. Egyetlen hívő sem volt a környezetemben, csak a hittan tanárom, senki más. Mégis átéltem az ellenállhatatlan kegyelmet, valamikor harmadikosként. Amikor ráébredtem arra, hogy ez az Isten tényleg létezik, és ez az Isten szeret engem és az Ő szeretete mindenre elegendő. Nem érdekes, hogy honnan jövök, nem érdekes, hogy ki mit mond, az a lényeg, hogy ez az Isten a kezében hordoz engem, a tenyerén tart és onnantól kezdve már nem volt több kérdés: tudtam, hogy Hozzá tartozom.

Annyira jó lenne, ha most nem volna járványhelyzet, és újra indulhatna, hogy havonta egy bizonyágtételt meghallgatunk itt a templomban és el tudnánk mondani ugyanezt. Mert meggyőződésem, hogy az a legszebb bizonyágtétel, amikor valaki nemcsak azt mondja el, hogy igen ez így összeállt bennem és hoztam egy döntést, hogy ezentúl Jézust szeretném követni. Hanem az az igazán mély bizonyág, amikor valaki el tudja mondani azt, hogy én ezt nem egyszerűen felismertem, hanem Isten vezetett végig ezen az egész úton. Ő az, Aki tulajdonképpen új életet adott nekem, amire én aztán ráébredtem. Mert amikor mi már Isten mellett döntünk, akkor már Isten hozott mellettünk egy döntést. Ahogy Ágoston (Augustinus) mondja: „Én nem keresnélek Téged, ha Te már meg nem találtál volna engem.”

Ámen.

Imádkozzunk!

Köszönjük neked, Urunk Istenünk, hogy az üdvösség a Te kezében van, Te munkálsz azt elejétől a végéig. Köszönjük, hogy Te hoztál határozatot felőlünk,

bűnbe esett emberek felől. Köszönjük, hogy Te voltál az, Aki elküldted a te Fiadat értünk, aki vállalta az áldozatot. És köszönjük, hogy Te vagy az, Aki Szentlelked által úgy munkálkodsz bennünk, hogy ez a kőszív hússzívvé váljon, hogy újjászülethessünk és higgyünk benned teljes ragaszkodással. Urunk, olyan csodálatos erre ráébredni sokszor jóval az után, hogy megtértünk hozzád, hogy valójában ez is a Te munkád volt. Köszönjük, hogy ilyenkor ébredünk rá, hogy mennyi hálaival is tartozunk teneked. Urunk, nagyon szeretnénk, ha ezt a hálát ébren tartanád bennünk. Köszönjük, hogy Te olyan Isten vagy, aki ezt is megcselekszed, és viszel bennünket a megszentelődés útján. Szeretnénk, ha már hitben járva is átélhetnénk azt, amit Nebukadneccar, hogy döntögeted a bálványokat, hiszen a mi szívünkbe is újra és újra vissza akarnak jönni a bálványok és tisztogatod a hitünket, hiszen arra is nagy szükségünk van. Kérünk, áldj meg minket a Te igéd olvasásával, annak világosságával, megértésével. Kérünk, Urunk, hadd tudjuk átélni, hogy a Te igéd elvégzi azt a munkát bennünk, amiért elküldted. Urunk, szeretnénk eléd hozni a gyülekezetünket. Köszönjük, hogy adtál lehetőséget arra, hogy eljőjjünk a Te házába, hogy találkozzunk Veled és egymással. Köszönjük, hogy a különböző csoportok még mindig találkozhatnak. Arra hadd kérjünk, Urunk, hogy őrizd meg ezt az állapotot, vagy ha valami miatt mégis majd eljön az az idő, amikor otthon kell maradnunk, akkor hadd tudjunk megmaradni a Te közeledben, és hadd tudjunk élni a különböző lehetőségekkel, hogy a Te igédet halljuk. Nagyon kérünk, hogy őrizz meg magad közelében és őrizz meg a gyülekezet közösségében. Eléd hozzuk, Urunk, azokat is, akik szenvednek, különösen a gyászolókat. Köszönjük, Urunk, hogy velünk vagy, te vagy a mi Jó Pásztorunk, és te jársz előttünk az úton.

Ámen.

BÉLSACCAR LAKOMÁJA

Olvasandó (lectio): Dán 5

Bélsaccar király nagy lakomát rendezett ezer főemberének, és az ezer vendég előtt itta a bort. Miközben bort ittak, megparancsolta Bélsaccar, hogy hozzák elő az arany- és ezüstedényeket, amelyeket apja, Nebukadneccar vitt el a jeruzsálemi templomból, hogy azokból igyék a király és a főemberei, feleségei és másodfeleségei. Akkor előhozták az aranyedényeket, amelyeket elvittek Isten házából, amely Jeruzsálemben van. Azokból ivott a király és a főemberei, feleségei és másodfeleségei. Bort ittak, és dicsőítették az arany-, ezüst-, réz-, vas-, fa- és kőisteneket. Egyszer csak emberi kéz ujjai tűntek föl, és írni kezdtek a mécsesstartóval szemben a király palotájának vakolatára, a király pedig nézte a kézfejet, amint írt. Ekkor a király ábrázata elváltozott, gondolatai megháborították, derekának inai elernyedtek, és térdei egymáshoz verődtek. Hangosan kiáltozott a király, hogy hozzák elő a varázslókat, a káldeusokat és a jóvendőmondókat. Majd így szólt a

király a babilóni bölcsekhez: Akárki legyen az az ember, aki elolvassa ezt az írást, és meg tudja nekem magyarázni az értelmét, azt bíborba öltöztetem, aranylánc lesz a nyakában, és mint harmadik uralkodik az országban. Erre a király bölcsei mind odajöttek, de nem tudták elolvasni az írást, és a jelentését sem tudták megmondani a királynak. Akkor Bélsaccar király még inkább megrettent, arca elsápadt, és főemberei is megzavarodtak. A király és főembereinek beszédei miatt a királyné bement a lakoma termébe. Ezt mondta a királyné: Király, örökké élj! Ne háborítsanak meg a gondolataid, és arcod se sápadjon el! Van egy férfi az országodban, akiben a szent istenek lelke van, és atyád idejében értelem, tudomány és az istenek bölcsességéhez hasonló bölcsesség volt benne, akit Nebukadneccar király, a te atyád az írástudók, varázslók, káldeusok és jóvendőmondók fejévé tett – igen, atyád, a király! –, mivel Dánielben, akit a király Baltazárnak nevezett, rendkívüli lélek, ismeret és tudomány, álmok magyarázatának, titkok megjelentésének és rejtélyek megfejtésének a képessége volt. Most azért hívasd elő Dánielt, és ő megmondja ennek értelmét. Erre Dánielt a király elé vitték. A király pedig azt mondta Dánielnek: Te vagy-e az a Dániel, aki a júdai foglyok közül való, akit atyám, a király hozott ide Júdából? Azt hallottam felőled, hogy az isteneknek lelke van benned, és értelem, tudomány és rendkívüli bölcsesség található benned. Az imént hozattam magam elé a bölcseket és a varázslókat, hogy olvassák el ezt az írást, és közöljék velem az értelmét, de nem tudták a jelentését megfejteni. Felőled viszont azt hallottam, hogy te képes vagy arra, hogy megmagyarázd az értelmét, és megfejtsd a rejtélyt. Most azért, ha el tudod olvasni ezt az írást, és megmondod annak jelentését, bíborba öltöztetnek, aranylánc lesz a nyakadban, és harmadikként uralkodhatsz az országban. Erre Dániel így felelt a királynak: Ajándékaid maradjanak a tieid, és jutalmadat másnak adjad! Mindazáltal az írást elolvasom a királynak, és a jelentését megmondom neki Ó, király! A felséges Isten birodalmat és méltóságot, dicsőséget és tisztességet adott Nebukadneccarnak, a te atyádnak. A méltóság miatt, amelyet neki adott, félt és rettegett tőle minden nép, nemzet és nyelv. Mert akit akart, megölt, és akit akart, életben hagyott, akit akart, fölmagasztalt, és akit akart, megalázott. De amikor szíve fölfuvalkodott, és lelke gögösen megkeményedett, eltávolították őt királyi trónjáról, és dicsőségét elvették tőle. Az emberek közül is kivetették, és értelme olyan lett, mint az állatoké. A vadszamarak között lakott, füvet adtak neki enni, mint az ökörnek, és testét az égi harmat öntözte, amíg el nem ismerte, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán, és azt rendeli föléje, akit akar. És te, Bélsaccar, az ő fia, nem aláztad meg a szívedet, noha mindezt tudtad. Sőt fölemelkedtél az egek Ura ellen, és házának edényeit eléd hozták, és te és a te főembereid, feleségeid és másodfeleségeid bort ittak belőlük. Az ezüst-, arany-, réz-, vas-, fa- és kőisteneket dicsérted, akik nem látnak, se nem hallanak, se nem értenek. Az Istent pedig, akinek a kezében van a lelked, és előtte

van minden utad, nem dicsőítetted. Ezért küldte ő ezt a kezet, és íratta föl ezt az írást. Ez az az írás, amely föl van írva: Mené, mené, tekél, ú-parszin! Ez pedig a szavak értelme: mené, azaz számba vette Isten a te országlásodat, és véget vet annak; tekél, azaz megmérettél a mérlegen, és híjával találtattál; perész, azaz felosztatott a te országod, és a médeknek és perzsáknak adatott. Akkor parancsot adott Bélsaccar, és bíborba öltöztették Dánielt, aranyláncot tettek a nyakába, és kihirdették felőle, hogy harmadikként uralkodik az országban. Ugyanazon az éjszakán megölték Bélsaccart, a káldeusok királyát. A méd Dárius pedig elfoglalta az országot hatvankét esztendőös korában.

Alapige (textus): Dán 5,25-28

Ez az az írás, amely föl van írva: Mené, mené, tekél, ú-parszin! Ez pedig a szavak értelme: mené, azaz számba vette Isten a te országlásodat, és véget vet annak; tekél, azaz megmérettél a mérlegen, és híjával találtattál; perész, azaz felosztatott a te országod, és a médeknek és perzsáknak adatott.

Imádkozzunk!

Édes Atyánk! Köszönjük neked, hogy összegyűjtöttél minket Fiad feltámadásának ünnepén! Köszönjük, Urunk, hogy minden vasárnap erre emlékezhetünk. Köszönjük, hogy minden embert megkeresel, és nem mégy el szótlánul egyikünk mellett sem. Köszönjük ajándékaidat és kegyelmedet, hogy gazdagon elhalmoztál minket, akár csak az elmúlt héten is. Szeretnénk mindezért először is hálát adni. Másodszor megvalljuk, hogy nem vagyunk méltók a Te jószágodra. Bocsásd meg nekünk hűtlenségünket, hálátlan időszakainkat. Köszönjük, Urunk, hogy kinyithatjuk a Bibliát és Te üzensz benne személyesen nekünk. Köszönjük, hogy megérthetjük, hogy a Te szavad itt a földön még a Te kegyelmeddel együtt ér utol, és még menekülhetünk a kereszthez, az egyetlen menedékhelyhez, ahol megválhatunk a lelkünket terhelő bűneinktől. És köszönjük, hogy Fiad Jézus Krisztus egyszeri tökéletes áldozata elég arra, hogy tudjuk, hogy nemcsak kész vagy megbocsátani, hanem már megbocsátottál nekünk, ha már megvallottuk neked a bűneinket. Kérünk, hogy mi uralkodóktól, állami berendezkedéstől függetlenül, ahogy Dániel is tette, minden időben csak Téged imádjunk, és csak Neked szolgáljunk, és erre neveljük, Urunk, a következő nemzedéket is. Adj, Urunk, ehhez elhívást, hitet és hűséget a szívünkbe. Kérünk, Urunk, most csendesíts el a szívünkben mindent, hogy tudjunk Igédre figyelni. Vezess minket, Urunk, Igéd és Lelked által!

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Mert az emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és váltságul adja életét sokakért. (Mk 10,45)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! A késő középkor művészetének egyik visszatérő témája volt a Haláltánc. Irodalomban, festészetben, majd a 19. századtól kezdve a zenében is divatos műfaj volt. A halál csontváz képében, vállán kaszával hegedű-, fuvola- és dobszó kíséretében tánclépésben vigyorogva viszi magával áldozatait rangra, korra és gazdagságra való tekintet nélkül. Azokat az áldozatokat, akik vagy nem is sejtenek semmit, csak vadul táncolnak, vagy életben akarnának ugyan maradni, de kénytelenek egymás kezét fogva a halált követni. Egy lexikon szerint a Haláltánc átvitt értelemben valamely letűnő, vesztét érző, illetve bukásába rohanó közösség utolsó vad, eszeveszett tombolása. Hát ilyen haláltáncot szemléletünk a felolvasott igében, a babiloni birodalom utolsó éjszakáján. És ilyen haláltáncot élhetünk át mi magunk is Európa, az Egyesült Államok és az egész világ utolsó vonaglóiban.

1. Először szeretnék szólni magáról Bélsaccarról, másodjára a bűnről, és végül az ítéletről: mené, mené, tekél és ú-párszín. Végül a mi megmérettetésünkről.

Ki volt Bélsaccar? Babilon ura volt, Nebukadneccar király unokája. Nebukadneccar, aki leromboltatta Jeruzsálemet és fogságba vitte a zsidókat, de végül maga is hívő lett, Krisztus előtt 562-ben halt meg. Utána hat év alatt három uralkodó következett. Volt, aki mindössze két hónapig volt király. Majd 556-ban Nabu-naid vagy másképpen Nabonid, Nebukadneccar veje vette át a hatalmat és 17 évig uralkodott.

Ugyanakkor ő csaknem tíz évig Babilontól távol járt, először Háránban, ahol helyreállította Szín holdisten templomát és kultuszát. Nabu-naid Színt tisztelte, és mivel abban az időben ennek a holdistennek a kultusza leáldozófélben volt Babilonban, ő ezt a kultuszt felelevenítette és hosszú időt töltött Háránban. Majd megtámadta Edómot, végül meghódította Arábia egy részét, és Témában tartózkodott, hogy megvédje és megszilárdítsa birodalmának a határait. Ezek a dolgok, amiket most elmondtam, nincsenek benne a Bibliában; ezt a történelemből, a babiloni birodalom történetéből tudjuk.

Bélsaccar Nabu-naid legidősebb fia volt, aki soha nem volt király, de 553-tól kezdve a királynak – mondjuk így, hogy – helytartója vagy társuralkodója volt és helyette kormányozta az országot. A bibliakritikusok állandóan visszatérő vádja szerint Dániel próféta könyvét nem is Dániel írta, hanem évszázadokkal később egy ismeretlen valaki, aki nem volt tisztában a babiloni birodalom történetével, ugyanis szerintük a könyv tele van tárgyi tévedésekkel. Bélsaccar nem volt király, nem volt Nebukadneccar fia, és Babilonban a harmadik hely mint cím ismeretlen volt. De éppen ezek a tények bizonyítják Dániel szemtanú voltát, mert hogy ha Bélsaccar uralkodott, márpedig az apja helyett tíz éven keresztül uralkodott, akkor nem véletlen, hogy a nép királynak tekintette. Az igazi király, NabuNaid tíz éven keresztül távol volt a birodalom fővárosától, sőt, magától a birodalomtól is; idegen országokban járt. Bélsaccar uralkodott, tehát Bélsaccart tekintették királynak. És bár

Nebukadneccar tényleg a nagyapja és nem az apja volt. De hát, kedves Testvérek, a magyarban is, amikor egy gyerek papát mond, akkor az néha jelenti az édesapát, de leginkább már a nagyapát jelenti. Ilyen értelemben nincsen ebben semmi meglepő, hogy itt Nebukadneccarról úgy beszélnek mint Bélsaccar apjáról, aki valójában Bélsaccarnak a nagyapja volt. Ebben sincs semmi olyan dolog, ami miatt kétségbe kellene vonni Dániel próféta könyvét. És végül: Bélsaccar valóban csak a harmadik helyet tudta felajánlani Dánielnek, hiszen az első hely NabuNaidé volt, aki valójában a király volt, a második hely az övé volt, Bélsaccaré, tehát csak a harmadik helyet tudta felajánlani annak a valakinek, aki majd megfejti ezt az írást és elmagyarázza ennek a jelentését. Hát éppen ez bizonyítja, hogy Dániel mint szemtanú és mint ennek a történetnek a részese írta le saját magáról ezeket a dolgokat; évszázadokkal később erről egyáltalán nem is tudtak (de mindezt csupán zárójelben jegyeztem meg).

2. Másodjára nézzük meg Bélsaccarnak a bűnét. Két ítéletre méltó alapvető bűnt követett el: az első a bálványimádás. Így olvassuk a 4. versben: *dicsőítették az arany-, ezüst-, réz-, vas-, fa- és kőisteneket.* Noha ismerte nagyapjának a történetét. – amire itt aztán Dániel később utal is –, hogy Nebukadneccar felfuvalkodott a szívében, elveszítette emberi értelmét, hét esztendőn keresztül úgy élt, mint egy állat, elvették tőle a királyi uralmat. De amikor hét esztendő múltán föltekintett az égre, és elismerte, hogy az Úr az Isten, az egyedüli Isten, és annak adja a hatalmat, akinek akarja, és meg tudja alázni azokat, akik fennhéjázó gögös módon élnek. Ezt a történetet az unoka Bélsaccar ismerte, és mégis bálványimádó volt. Hogy valóban így volt, azt olvassuk a 22. versben, ahol Dániel ezt mondja Bélsaccarnak: *És te Bélsaccar, az ő fia nem aláztad meg szívedet, noha mindezt tudtad.*

A másik bűne Bélsaccarnak az volt, hogy az igazi Isten jeruzsálemi templomából elhurcolt edényeket semmire sem becsülte, hanem profán célra, italozásra használta fel. Miközben bort ittak, megparancsolta Bélsaccar, hogy hozzák elő az arany és ezüst edényeket, amelyeket apja, Nebukadneccar vitt el a jeruzsálemi templomból, hogy azokból igyék a király és a főemberei, feleségei és másodfeleségei.

Kedves Testvérek, nem ezt látjuk magunk körül is? A bálványimádást? És az emberek bármiben, bármilyen bolondságban is hajlandók hinni és bízni, csak az élő Istenben nem. Olyan sokszor voltam én is szem- és fültanúja olyan beszélgetéseknek, amikor égbekiáltó bolondságokat beszélnek egymásnak az emberek különböző kozmikus energiákról, amellyel gyógyítani lehet, és így tovább és így tovább – nem akarom sorolni azt a sok butaságot, amit össze tudnak hordani. Bármiben hajlandók hinni és bízni, csak az élő Istenben ne kelljen. És mit látunk magunk körül? Látjuk azt az agresszív keresztyén-ellenességet, amely szerint már semmi és senki nem szent. Egyetlen egy friss példát hadd mondjak el: az evangélikus templom és a baptista imaház között most szerdán avattak fel az ottani

lelkészek szolgálatával egy térplasztikát “hit, remény, szeretet” címmel. A hitet egy kereszt, a reményt egy horgony és a szeretetet pedig egy szív jelképezi, ami egy majdnem ilyen kör alakú kődarabból van kivágva. Szerencsétlen módon ez az emlékmű némileg emlékeztet egy csigára, és erre a liberális médiában megjelent egy cikk a következő címmel: “Köztéri döbbenet - Újpesten átadták a csiga-megváltó emlékművét, aki a nyálával mossa le az emberek bűneit”. Erre szokták azt mondani, hogy „no komment”.

Bélsaccarnak és egész udvartartásának a bűnére következett az ítélet. Az ítélet mené, mené, tekél és ú-párszín. Megjelent egy kéz, amely Bélsaccarral szemben lévő falra felírt betűjeleket, amelyeket Bélsaccar nem tudott elolvasni. Amikor kiáltozva hívta a varázslókat, a káldeusokat, a jövőmondókat, a bölcseket, azok szintén rémülten álltak, mert ők sem tudták elolvasni, hogy mi van oda felírva, az értelmét pedig pláne nem értették. Akkor az anyakirálynőnek, akit a Biblia itt most királynéként nevez, az anyakirálynőnek, Nebukadneccar lányának eszébe jutott az a bizonyos Dániel, aki apjának az országában igen nagy befolyásra tett szert, akit igencsak tiszteltek, és aki a bölcseknek a feje volt, és akit aztán Nebukadneccar halála után félretettek, hiszen az előző királynak volt az embere. Megjelent Dániel, elmondta a királynak már előre, felsorolta a bűneit, hogy „te nem tekintettel arra, amit a nagyapád cselekedett, ahogy megalázta magát Isten előtt. Te bálványokat imádsz és nem tartottad szentnek azokat az edényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az élő Isten templomából hoztak el. Ezért ez a felirat a te ítéletedet tartalmazza”.

Dániel el tudta olvasni: mené, mené, tekél és ú-párszín. Ez négy arám szó, melyeket főnévként és igeként is lehet értelmezni. Tudjuk azt, hogy a héber és az arám írásban a mássalhangzókat jelölik csupán, a magánhangzókat nem. Éppen ezért ezeket a szavakat lehet főnévként is értelmezni, akkor más magánhangzókkal kell kiejteni, mint hogyha igeként értelmeznénk, akkor egy másik fajta pontozásra van szükség – ugye most már pontokkal és vonalakkal helyettesítik a magánhangzókat. De abban az időben még csak a mássalhangzókat jelölték, tehát igazából nem lehet tudni, hogy ezek főnevek vagy melléknevek, pontosabban mind a kettő. Főnévként a következő jelentésük: a mené a mínát jelenti, amely egy ókori súlymérték (982 gramm). A tekél, az a sékel, a mínának a hatvanad része (16 gramm). És a perész, ez egy 1878-ban felfedezett súlymérték, a fél sékel, a mínának a 120-ad része (8 gramm). Tehát azt lehet mondani, hogy 982 gramm, 16 gramm, 8 gramm. Mené, mené, tekél, perész vagy ú párszín, de aztán a magyarázatban Dániel is perésznek nevezi. Ez a sorrend így a babiloni birodalom elértéktelenedését írja le. Hiszen egyre kisebb súlyok, egyre kisebb értékek jelennek meg. De ahogy mondtam, ezeket lehet igeként is értelmezni. Arám igék: a mené az azt jelenti, hogy számlálni, meghatározni, számba venni. A tekél azt jelenti, hogy mérlegeltetni, megmértetni. A perész pedig azt jelenti, hogy szétszakítani, felosztani és átvitt értelemben elpusztítani. De

ahogyan a feliraton szerepelt, hogy ú-párszín, az ú az egyszerűen csak az „és”-t jelenti, a párszín pedig jelenti a perészeknek a többes számát is, de jelenti a perzsákat is. Tehát számba venni, megmérettetni és felosztani, ezt a hármat jelenti ez a három ige, és aztán elhangzik Dániel magyarázata. *Ez pedig a szavak értelme: mené, azaz számba vette Isten te országlásodat és véget vet annak, tekél, azaz megmérettél a mérlegen és híjával találtattál, perész, azaz felosztatott a te országod és a médeknek és perzsáknak adatott.*

Három kifejezés; tulajdonképpen csak ennyi volt oda felírva, „számba vette”, „megmérettél” és „felosztatott”. De Dániel próféta volt, tehát ezeket a feliratokat tudta értelmezni és el tudta mondani a királynak, hogy mit jelentenek és kire vonatkoznak. Azaz, Dániel alkalmazta az ítéletet Bélsaccárra és birodalmára. Azt mondta, hogy véged van, az időben, mert Isten véget vet az uralkodásodnak, tehát az időben véged van. Aztán véged van erkölcsileg, mert Isten mérlegén könnyűnek találtattál a bűneid miatt. És végül véged van a birodalom, az örökség tekintetében is. Ugyanis Bélsaccar országa a médekre és a perzsákra száll, így nem lesz Bélsaccarnak olyan leszármazottja, gyermeke vagy unokája, aki Babilon országát megörökölhette volna. Tehát véged van az időben, véged van erkölcsileg és véged van az örökség tekintetében is.

Tehát elhangzott az ítélet. De nemcsak elhangzott, hanem be is következett, még hozzá nem hosszú évszázadok múlva. Vannak olyan próféciák, amelyek például Jézus Krisztusról szóltak, és hétszáz év múlva teljesültek be, például Ézsaiás könyvének 53. része a szenvedő Messiásról. Ez előbbi rögtön bekövetkezett, hiszen azt olvassuk az utolsó két versben, hogy *Ugyanazon az éjszakán megölték Bélsaccart, a káldeusok királyát. A méd Dárius pedig elfoglalta az országot hatvankét esztendőskorában.*

Kedves testvérek, amit idáig elmondtam, az lehet, hogy a történelmi szempontból érdekesség és olyan dolog, amit talán érdemes tudnunk, de én úgy gondolom, hogy nekünk mindig azt az üzenetet kell megkeresnünk, ami nekünk szól. És ezért feltétlenül beszélnem kell a mi megmérettetésünkről is, mert mindannyiunknak meg kell állnunk Isten ítélőszéke előtt és mindannyian megmérettetünk. Persze nem olyan kétkarú mérleggel, mint ahogyan azt a középkori festményeken ábrázolták, hogy valamely angyal tartja a kétkarú mérleget, egyik serpenyőben vannak a bűneink, másik serpenyőben vannak a jó cselekedeteink és ugye, amelyik lehúzza, akkor a sorsunk kárhozat vagy üdvösség. Természetesen erről szó sincs, ez a középkori egyháznak, a katolikus egyháznak a gondolata volt, és a különböző festményeken ezt így ábrázolják. De azért az igaz, hogy mindannyiunknak meg kell állnunk az Isten ítélőszéke előtt, és mindannyian megmérettetünk.

De van egy nagy kérdés. Mert az ítélet szava az, hogy mené, mené, tekél és ú-párszín. Azaz végünk van időbelileg, mert földi életünk elmúlik, mindannyiunknak

meg kell halnia. Vagy miénk az örök élet, ez nagyon nem mindegy. Végünk van erkölcsi értelemben bűneink miatt, vagy miénk a bűnbocsánat. Végünk van az örökség tekintetében, mert ugyan mit hagyunk örökül magunk után? Olyan sok ember van ezen a világon, aki csak átkot tud maga után hagyni. És olyan sokan vannak, akik csak anyagiakat tudnak maguk után hagyni, amelyeken aztán jól lehet civakodni. Hány és hány olyan örökösödési, hagyatéki eljárást láthattunk vagy magunk is részesei voltunk, ahol a leendő örökösök majdnem hogy egymásnak estek az örökség miatt. Vagy az ige szavaival élve, Pál szavaival élve *örökösei vagyunk Istennek és örököstársai Krisztusnak*. Ez egy olyan kérdés, amire adott válaszunk nagyon-nagyon nem mindegy. Mert mindannyiunknak meg kell állnunk Isten ítélőszéke előtt. Vagy végünk van időbelileg, vagy miénk az örök élet; vagy végünk van a bűneink miatt, vagy miénk a bűnbocsánat; vagy végünk van az örökség tekintetében, vagy Isten örökösei és Krisztus örököstársai vagyunk.

Isten ezt a kérdést mindenkinek felteszi. Isten mindenkit megmér és mi mindannyian könnyűnek találtatunk. Csak akkor nem, hogyha ott a mérleg serpenyőjében ott van velünk a mi Urunk Jézus Krisztus, aki éppen azért halt meg a kereszten, hogy a mi bűneinket, a mi nyomorúságainkat, a mi könnyű voltunkat átvállalja magára és megajándékozzon bennünket az Ő szeretetével, irgalmával és kegyelmével. Ha Ő a mi személyes Megváltónk és Urunk, akkor miénk az örök élet, miénk a bűnbocsánat és örökösei vagyunk Istennek és örököstársai Krisztusnak. De ha Őbenne csak úgy általánosságban hiszünk, hogy igen, az ember bűnös, tehát ha minden ember bűnös, hát valószínűleg én is bűnös vagyok, bár nem érzem magamon, de hát biztos így van. Jézus meghalt a bűnökért. Tehát ha meghalt a bűnökért, akkor valószínűleg meghalt én értem is. Ez a nagy általánosság, amivel semmire sem megyünk. Ha csak ebben hiszünk, akkor végünk van, mert meghalunk, végünk van a bűneink miatt és végünk van örökség tekintetében. Melyik jellemző ránk? Melyik a miénk? Melyik a mi sorsunk? Adja Isten, hogy Ő mellette legyünk egy örökkévalóságon keresztül!

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk, hálát adunk neked, hogy Te nemcsak szólsz hozzánk, nemcsak eligazítást adsz, hanem kérdéseket is teszel fel. Hogy minden igehirdetés, minden igeolvasás, minden imádság tulajdonképpen egy kérdés is felénk, hogy vajon melyik a mi sorsunk. Vajon a tiéd vagyunk-e, vajon újjászületett, megtért életünk van-e, vagy egyszer végünk lesz, vagy már most végünk van. Urunk, nem mindegy, hogy ennek a haláltáncnak vagy a Te országodnak a részesei vagyunk-e. Könyörgünk, hogy tudjunk túltekinteni minden külső dolgon, hiszen Te látod, hogy amíg jól megy a dolgunk, addig mindent rózsaszínben látunk. Amikor pedig nyomorúságok, esetleg éppen egy járvány vesz bennünket körül, akkor azzal vagyunk elfoglalva. Olyan jó

lenne, hogyha túl tudnánk látni ezeken, és meglátnánk, hogy minden a Te kezedből jön, mindennel célod van és végzed munkádat. Urunk, vezess el bennünket a láthatatlan dolgokhoz, vezess el egyszülött Fiadnak a golgotai keresztségéhez, hogy ott le tudjuk rakni bűneinket és elfogadjuk tőled a felmentő ítéletet. Urunk, Bélsaccarnak az elmarasztaló ítéletet kellett nemcsak hallania, hanem át is élnie, hiszen még azon az éjszakám megölték. Bárcsak mi a felmentő ítéletet hallanánk, hallanánk tőled egyszülött Fiad váltságáldozata árán. Kérünk, hogy ezt végezd el a mi szívünkben. És hallgasd meg a mi magunkban, csöndben elmondott imádságainkat is. Úr Jézus, Te légy a betegekkel és a gyászoló szívűekkel is.

Ámen.

DÁNIEL AZ OROSZLÁNOK VERMÉBEN

Olvasandó (lectio): Dán 6

Dárius úgy látta jónak, hogy a birodalom fölé százhusz kormányzót rendeljen az egész birodalom területén. Föléjük pedig három főkormányzót rendelt – akik közül az egyik Dániel volt –, hogy nekik adjanak számot a kormányzók, és a királynak semmiből semmi kára ne származzon. Ez a Dániel pedig fölülmúlta a főkormányzókat és a kormányzókat, mivel rendkívüli lélek volt benne. Ezért a király az egész birodalom élére akarta állítani őt. Akkor a főkormányzók és a kormányzók ürügyet igyekeztek találni Dániel ellen a birodalom ügyeiben, amellyel vádolhatják. De semmi okot vagy hibát nem tudtak találni, mert hűséges volt, és semmi fogyatkozást vagy vétket sem lehetett találni benne. Akkor azt mondták azok a férfiak: Nem találunk semmi ürügyet Dániel ellen, hacsak Istenének törvényében nem találunk ellene valamit! Akkor ezek a főkormányzók és kormányzók berohantak a királyhoz, és így szóltak: Dárius király, örökké élj! Tanácsot tartott a birodalom összes főkormányzója – az elöljárók, a kormányzók, a tanácsosok és a helytartók –, hogy hozzon végzést a király, és rendelje el szigorú határozatban, hogy ha valaki harminc napon belül valamely istenhez vagy emberhez könyörög rajtad kívül, ó, király, azt vessék az oroszlánok vermébe. Most azért, ó, király, erősítsd meg a tilalmat, és add írásba, hogy ne lehessen megváltoztatni a médek és perzsák vissza nem vonható törvénye szerint. Ezért Dárius király írásbeli rendeletet adott ki. Amikor pedig Dániel megtudta, hogy elkészült az írás, bement a házába. Felső szobájának ablakai pedig nyitva voltak Jeruzsálem felé, és ő napjában háromszor térdre borult, könyörgött, és dicsérte Istenét ugyanúgy, ahogy azelőtt is tette. Akkor azok a férfiak berohantak, és ott találták Dánielt, amint könyörgött és esedezett Istene előtt. Bementek azért a királyhoz, és azt mondták neki a királyi rendeletre utalva: Nem adtad-e írásba azt a tilalmat, hogy ha valaki harminc napon belül könyörög valamely istenhez vagy emberhez rajtad kívül, ó, király, azt vessék az

oroszlánok vermébe? A király így felelt: Áll a szó, a médek és perzsák vissza nem vonható törvénye szerint. Erre így feleltek a királynak: Dániel, aki a júdabeli foglyok közül való, semmibe vesz téged, ó, király, és a tilalmat, amelyet írásba adtál, és napjában háromszor elmondja könyörgését. Amikor a király ezt hallotta, igen elszomorodott miatta, és szíve szerint azon volt, hogy megmentse Dánielt, és napnyugtáig azon fáradozott, hogy megmentse. Erre azok a férfiak berohantak a királyhoz, és azt mondták neki: Tudd meg, ó, király, hogy az a médek és perzsák törvénye, hogy semmiféle tilalmat vagy végzést nem lehet megváltoztatni, amelyet a király elrendelt. Ekkor a király parancsára előhozták Dánielt és az oroszlánok vermébe vetették. A király pedig azt mondta Dánielnek: A te Istened, akit mindenkor tisztelsz, ő szabadítson meg téged! Aztán hoztak egy követ, a verem szájára tették, a király pedig lepecsételte a gyűrűjével, valamint főembereinek gyűrűjével, hogy semmit ne változtathassanak meg Dánielre nézve. Azután a király a palotájába távozott. Étlen töltötte az éjszakát, még énekesnőket sem hozatott magához. Kerülte őt az álom. Hajnalban fölkel a király, és még szürkületben sietve az oroszlánok verméhez ment. Amikor a verem közelébe ért, szomorú hangon kiáltott Dánielnek. Így szólt a király Dánielhez: Dániel, az élő Isten szolgája! A te Istened, akit mindenkor tisztelsz, meg tudott-e szabadítani az oroszlánoktól? Akkor Dániel így szólt a királyhoz: Király, örökké élj! Az én Istenem elküldte angyalát, és bezárta az oroszlánok száját. Azok nem árthattak nekem, mert ártatlannak talált engem, és ellened sem követtem el, ó, király, semmi vétket. Akkor a király igen örvendett, és kihozatta Dánielt a veremből. Amikor kihúzták Dánielt a veremből, semmi sérülést nem találtak rajta, mert hitt az ő Istenében. Ekkor a király parancsára előhozták azokat a férfiakat, akik vádat emeltek Dániel ellen, és az oroszlánok vermébe vetették őket, fiaikat és feleségeiket is. Még a verem aljáig sem jutottak, amikor rájuk rontottak az oroszlánok, és összetörték minden csontjukat. Akkor Dárius király azt írta minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, amelyek az egész földön laktak: Békességetek bőséges legyen! Megparancsolom, hogy birodalmam minden országában féljék és rettegjék Dániel Istenét! Mert ő az élő Isten, aki mindörökké megmarad. Királysága nem pusztul el, és hatalma mindvégig megáll. Ő az, aki megment és megszabadít, jeleket és csodákat cselekszik mennyen és földön; ő az, aki megszabadította Dánielt az oroszlánok hatalmából. Ennek a Dánielnek pedig jó dolga lett Dárius országlása és a perzsa Círus országlása idején.

Alapige (textus): Dán 6,11

Akkor azok a férfiak berohantak, és ott találták Dánielt, amint könyörgött és esedezett Istene előtt.

Imádkozzunk!

Hálát adunk Neked, Jézus Krisztus, hogy Neked adatott minden hatalom mennyen és földön, és a Te Igédnek senki nem állhat ellene. Nem hozhatnak ellene tanácsokat és végzést, mert az megáll. Köszönjük Neked, Urunk, hogy bennünket is megszabadítottál az oroszlán torkából, a Sátán hatalmas szájából és gonoszságaiból, és köszönjük, hogy a mi bűneinkből is. Bocsásd meg a mi kételyeinket, hitetlenségünket, hogy látjuk a bajt, látjuk az oroszlánokat, de nem nézünk Rád, ahogyan Péter is a habokra nézett, nem Rád, és elsüllyedt. De köszönjük, hogy hitetlenségünk, süllyedő hajónkból, viharos tengerünk, és az oroszlánok verméből is kiálthatunk Hozzád. Köszönjük Neked, Urunk, hogy így jöttél, hogy az életedet adtad értünk ott a kereszten. Hogy nekünk a Jónás jele adatott, aki három nap és három éjjel volt a cethal gyomrában, ahogyan Te is a halálban. De köszönjük a vasárnapot, köszönjük, hogy feltámadtál. Köszönjük, hogy most is hallhatjuk a Te igéidet, amelyek életre támasztanak bennünket. És hálát adunk a Te szabadításodért. Kérjük, hogy napról napra hirdethessük ezt a szabadító kegyelmet. Kérünk, hogy Te légy az Ige hirdetőjével, és légy segítségül a mi hitetlenségeinken. Nyisd meg a mi hitetlen fülünket, hogy ne legyünk hitetlenek, hanem hívők. Szólj, Uram, mert hallják a Te szolgálóid.

Ámen

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Ha megvalljuk bűneinket, Ő hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket, és megtisztítson minket minden hamisságtól. (1Ján 1,9)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Az elmúlt héten Belsaccár babiloni uralkodó alatt találkoztunk Dániellel, aki megfejtette a kéz által falra írt írást. „Mégméréttél és híjával találtattál, birodalmad felosztott és a médeknek-perzsáknak adatott.” Az ítélet másnap már be is teljesedett rajta. Újabb birodalom következik: A méd-perzsa uralom, amely megdöntötte az előzőt, királyával, Dáriusszal. Hatalmas birodalom ez is, felöleli az eddigieket, és még Törökország, Egyiptom, India, Észak-Afrika területét is. Számomra úgy tűnt, hogy olyan ez, mint egy hullámvasút, egyszer fent és egyszer lent vannak benne a szereplők. Időszámítás előtt kb. 500 körül vagyunk, de bárki is ül a királyi székben, Dániel ott van a bölcsek között. Hatalom, rendszerváltás ide vagy oda, ő ott van, ahol az Istentől rendelt helye van, még magasabb pozícióban: 120 tartomány felett a három főkormányzó egyikeként. Neki adtak számot, hogy a királyt semmi kár ne érje. Egy történetet olvastam: Amikor faluhelyen meglát az ember egy teknősbékát a kerítés tetején, biztosra veheti, hogy azért van ott, mert valaki odatette. Hasonlóképpen Dániel sem kereste azt a helyet, hanem Isten helyezte oda, a magas polcra, mert az Ő szolgálója. Birodalmak jönnek, birodalmak

mennek, de Isten népe marad. Ezért is íratott meg ez a könyv, hogy ebben erősítse meg Babilonból hazatérő népét, hogy Istennek gondja van rájuk. Azért íratott meg számunkra is, hogy minket is bátorítson a változó körülmények között, hogy lehetséges nagy nyomorúságban is helyt állni.

Dániel nem királyoknak szolgál, hanem az élő Istennek. Ekkor már elég idős ember – írásmagyarázók szerint már nyolcvan éves is lehetett. A hite megérlelődött, kipróbált hit. Nem azért ilyen vagy olyan, mert a főemberek ezt várják tőle, hanem mert Isten ezt várja tőle: becsületességet, megvesztegethetetlenséget, tisztaságot, feddhetetlenséget, következetességet és mindenkori hűséget. Ez pedig nem volt jellemző a felsőbb körökben, már abban a korban sem. Sőt, inkább szemet szúrt, nem bírták elviselni, mert legbelül nagyon is érezték, hogy ez az ember magasan felettünk van, sokkal jobb nálunk. A közpénzeket inkább ők akarták megszerezni. Különben is: Dániel zsidó! Ő annyi mindent letett már az asztalra és mégis, itt is úgy említik őt mint a júdeai foglyok egyikét. Majd irigységből beindult a megsemmisítő mechanizmus. Mindig lehetnek körülöttünk ilyen emberek, akiknek nem tetszik a hitünk. Ebből lehetnek problémáink is. De ezen ne csodálkozzunk, és ne is essünk kétségbe. Ez így működik, akkor is, most is, ezután is. De ettől mi még maradjunk becsületesek minden dolgunkban, mert ez is bizonyágtétel az élő Istenről.

Az ellenséges erők törnek a fejüket, hogy hogyan is tudnák eltenni a láb alól ezt az embert, mibe lehetne belekötni? Félelmetes, hogy az emberi közösségek így működnek, hogy a bűnös ember szíve semmit nem változott. Megmaradt törtetőnek, másokat gátlás nélkül letiprónak, sietve tegyük el láb alól, amilyen gyorsan csak lehet. Ha másba nem lehet belekötni, hát akkor a hitébe és a hűségébe.

Hiszen Dániel minden nap kitárt ablak mellett imádkozott rendszeresen az ő Istenéhez. Mindenki jól láthatta, mit csinál, nem titokban tette. Akkor hát hozassunk a királlyal erre egy rendeletet. A király bele is sétált a csapdába és kiadta az utasítást, ami megtiltotta, hogy rajta kívül máshoz is könyörögjenek. Abba most nem megyek bele, hogy a király hiúságát miként táplálhatta ez a rendelet. Dániel jól tudta, hogy ellene hozták ezt a rendeletet, de ettől függetlenül ugyanúgy imádkozott, ezután sem csukta be az ablakait. Megszegte a törvényt, tetten is érték, lehetett az oroszlánok vermébe dobni. Van, hogy a hívő emberek is megszegnek törvényeket, de csak azért lehet ez így, mert *Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint az embereknek* (vö. ApCsel 5,29).

A **hűség** rokon szava a hitnek, a hívségnek, mert onnan táplálkozik felülről; ajándék az életünkben, Isten ajándéka, a Szentlélek gyümölcse, amit csak a Vele való szoros közösségben teremhet az ember élete. Dániel az egyetlen Istenben bízott függetlenül attól, mi történt vele, gyökerei az Istenben voltak és nem a körülményeiben, még csak nem is hazájában. Az, hogy az országa romokban, temploma kifosztva, nem ingatta meg a hitét. Istene élő Isten maradt, aki nem maradt ott a zsidó földön,

hanem ment vele a babiloni fogságba is, Aki védte és óvta eddig is az életét. Mivel Dániel idős volt, tapasztalhatta, hogy sokan meghaltak körülötte, de őt Isten életben hagyta, mert terve volt vele. A naponkénti imádságai segítették, hogy Istennel a kapcsolata élő kapcsolat legyen. Nem volt templom, hiányzott az áldozat, a papság, de nem hiányzott Isten, mert ott volt láthatatlanul is. Dániel így nem lett játékszere az uralkodóknak, a változó körülményeknek. Ezt olvasunk róla az első fejezetben: *Eltökélte magában, hogy nem fertőzteti meg magát a király ételeivel.* Csodálatos az imádsága, amit Nabukadeccár álma után mond. Lépten-nyomon bizonyosságot tesz Istenéről: *Van Isten, aki a titkokat feltárja...* Tudják róla még ellenségei is, hogy Szent Isten Lelke van vele. Belszárnál visszautasítja a jutalmat: *Ajándékaid máséi legyenek,* hiszen az ő életét nem a gazdagsága határozza meg, és nem gondolja, hogy attól több vagy más lenne. Szabadsága van felette, nem az határozza meg boldogságát. Későbbi fejezetekben pedig majd csodálatos jövődöléseiről olvashatunk, mert Isten méltónak találta őt ezekre a kijelentésekre. Nem tudom, hogy Dánielen kívül tudnánk-e mondani valakit is, aki meg tudott állni hűségesen ilyen helyzetekben. Mert az igazán hűséges ember nagyon ritka. A Példabeszédek könyve mondja: *A legtöbb ember talál valakit, aki jó hozzá; de hűséges embert, azt ki találhat?* (20,6) Egy darabig még igen, de nekünk vannak határaink. Dánielnél nem volt ilyen határ. Bármi történhetett az életében, ő szilárdan állt a hitében. Olvastam egy Adam Clarke (1762-1832) nevű emberről, aki fiatal éveiben egy selyemkereskedőnél dolgozott. Egy napon a főnöke megmutatta neki, hogyan nyújtsa meg a selymet, amikor leméri a vevőnek. Adam azt felelte: „Uram, a maga selymét meg lehet nyújtani, de az én lelkiismeretemet nem.” Vajon a mi hűségünk milyen? Meg lehet nyújtani egy adott helyzetben, vagy pedig Isten kezében van az életünk?

Dániel azért lehetett ilyen hűséges, mert **naponta imádkozott**, beszélgetett Istennel és dicsérte Őt. Tette ezt még fiatal korában, amikor Babilonba került kifosztottan, de tette ezt akkor is, amikor már ő volt a leggazdagabb az országban. Ekkor már idősebb ember lehetett és mégis letérdelt – pedig lehet, hogy az idős csontok már ropogtak –, és úgy imádkozott. Napjában háromszor tette ezt, ezzel is kifejezve az alázatát, a kicsiségét, a hódolatát. Beletartozott a napirendjébe az imádság, reggel, délben és este. Napközben is hazament ezért, pedig bizonyára sok dolga volt. Ha nekünk fontos az imádság, akkor ezt igazolja az időbeosztásunk is, akkor lesz rá időnk. Ha tiltották ezt, ő akkor is ugyanúgy megtette. Tudjuk, hogy a pók is először egy központi szállal kifeszíti a hálóját, majd elkezd szőni. Ez a központi szál tartja az egészet, ha azt ez egyet elvágjuk, az egésznet tönkre tettük. Nyilván az ősellenség a mi életünkben is támadni fogja ezt a központi szálát, az imádságot. Bombázzák, hogy hagyjunk fel vele, hogy ne lássuk az értelmét, ne legyen időnk rá. Kapkodjunk, siessünk, és maradjon el az imádság. Ne ez legyen a fontos, vagy ne

legyen annyira fontos. Azonban ez a fő szál, mert az Élet Forrásával köt össze minket, a kijelentések is innen származnak és minden bölcsesség és áldás az életünkbe. Soha nem felesleges ezért az imádság. Dániel hiszi, hogy ez a leglényegesebb, amire érdemes időt szánnia, amivel érdemes kockára tennie még az életét is. Pontosan nem tudjuk mit imádkozott, itt nincs leírva róla csak annyi, hogy itt is, még ebben a helyzetben is dicsérte Istenét, ahogyan azelőtt tette.

Nem mi tartjuk meg magunkat, hanem az imádság az a szál, amin keresztül a hatalmas Isten tartja meg az életünket. Felülről kapjuk az erőt is a kitartáshoz. Minden mást elengedhetünk, kiiktathatunk, de ezt az egyet ne tegyük! Dánielnek a rendelet szerint csak harminc napra kellett volna csak felfüggesztenie az imádkozást, utána folytathatta volna. De Dániel hűsége éppen ebben a próbában mutatkozott meg. Inkább az oroslánok, mint az imádság elhagyása, mert hitte, hogy Istene még ott is ott lesz vele. Vele még a halál is jobb, mint Őt megtagadni. Nem is akart az imádság módján sem változtatni. Ha bezárja legalább az ablakot, elfüggönyözi magát, attól még az Isten látja és hallja. Vagy amikor beléptek a házába, tehetett volna úgy, mintha nem imádkozott volna. De éppen a próbákban látszik meg a hűségünk. A folyamatos imaélet bizonyosság az emberek előtt is. Mindenkit csak bátorítani szeretnék, hogy találjuk meg a mi imaidőnket!

A hűséges ember élete Istenben gyökerezik. Nem Isten ajándékaiban, hanem Isten személyében. Az ajándékok megkophatnak egy idő után, meg is kopnak; elveszítjük őket, megsemmisülnek. Mégis, mi mindent képesek vagyunk megtenni értük, amíg nem a mieink. Amikor elvettek tőle mindent, Jób akkor is, a próbatételei között is képes volt áldani Istent, mert számára Ő volt a fontosabb. Nem emberekhez kötötte magát, még csak a családjához sem, hanem egyedül Istenhez. Mert az emberek is változnak, de Isten nem változik, emberekben csalódhatunk, egyszer ezt mondják, majd máskor mást, egyszer barát, máskor ellenség. De Dániel nem a király ígéreteire épít és nem is őt szolgálja, hanem a hűséges Istent.

A hűséges emberek nem önmaguknak élnek. A történetekből kevés dolgot tudunk meg Dániel életéről. Szinte semmi személyeset nem közöl az Ige, például, hogy volt-e családja. Talán azért sem, hogy ezzel is hangsúlyozza, hogy nem ez a fontos vele kapcsolatban. Dániel nem a saját hasznát kereste, hanem Istennek adott minden körülmények között dicsőséget és ezt nem szégyellte meg is vallani. A hűség Istentől ered, Ő hűséges Isten, aki ígéreteit megtartja. *Hű az Isten, ki elhívott titeket az ő Fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre.* (1Kor 1,9) Isten elkötelezte magát a hűségre a vele kapcsolatban levő, benne hívő emberek felé. Hűsége, szilárd, stabil és biztonságot jelent. *Az Úrnak minden útja kegyelem és hűség azoknak, akik szövetségét és bizonyosságait megtartják.* (Zsolt 25,10) Hűsége kegyelmes cselekedeteiben lesz nyilvánvaló, amelyeket népe hűtlensége, bűne, lázadása, tévedése ellenére megbizonyít. Ő akkor is hűséges, amikor mi nem

vagyunk azok. Megszabadít hűtlenségeinkből, Jézus Krisztusban lenyúlt utánunk. Ő elszenvedte bűneink büntetését, megajándékoz új élettel, gyermeki bizalommal. Megtanít imádkozni, Őt szolgálni.

Isten hűségére minden helyzetben lehet számítani. Bár olyan szépen mondják, *ha nem tenné is*, mi akkor sem borulunk le az állókép előtt. Itt is megteszi, hogy kimenekíti hűséges szolgája életét az oroszlánok verméből.

A király is próbálja menteni, miután rájön, hogy rászédtek. Nagyon szépen van szerkesztve ez is az Írásban. De nincs mit tennie, ismét rohannak hozzá az ellenséges férfiak. Nekik nagyon sürgős, hogy Dániel tűnjön már el végre. Azt olvassuk a történetben, hogy a király napnyugtáig azon fáradozott, hogy megmentse Dánielt, de azzal kell, hogy szembesüljön, hogy véges az ereje, meg van kötve a keze, és pedig saját maga kötötte meg. Felülemelkedni nem képes. Dánielt bedobják a verembe és még le is pecsételik kettős pecséttel, hogy semmit ne változtathassanak meg Dánielre nézve.

Egyértelmű még ilyen kis dolognál is az újszövetségi áthallás. A farizeusok szemét is csípte Jézus személye, tisztasága, ártatlansága. Bevádolták és el is ítélték. Jézus Krisztus értünk szenvedett, a szent és ártatlan élet, akit keresztre feszítettek. Jézus ezt önként vállalta értünk, bűnösökért. Megszabadíthatta volna magát, ha akarja, de Ő minket akart megszabadítani és ott maradt a kereszten. Majd el is temetik. A félelem miatt pecsételik le a sírját és állítanak oda katonákat őrzésre. De a feltámadással nem számolnak. Mert az élet győz és a mord halál a prédát kénytelen visszaadni - ahogyan egyik énekünk mondja (vö. 356. ének). Ezért lehetett Jézus Krisztus szabadítónkká.

Amikor az aggódó király reggel odamegy, a kérdésére Dániel válaszol: *Dániel, aki az élő Isten szolgája vagy. A te Istened, akit te állhatatosan tisztelsz, meg tudott-e menteni az oroszlánok szájából? – Király, örökké élj! Az én Istenem elküldte az Ő angyalát és bezárta az oroszlánok száját, úgyhogy nem bántottak engem.* Ahonnan még a király sem tudja megmenteni, megmenti Isten. Az angyal valószínűleg ugyanaz, aki ott volt a három fiatallal a tüzes kemencében, maga az Isten Fia. Már az is csoda volt, hogy az idős Dániel a verembe esve nem törte el semmijét. De az a tény, hogy ilyen szemmel láthatólag vele van az Isten, azt gondolom semmivel sem fogható, el sem cserélhető megtapasztalás. Valahol ő is feltámadást élt meg, életet nyert.

Mert Isten az Úr még az oroszlánok felett is. Isten a szabadító Isten és mindig is az marad. Uralma örökkévaló és végérvényes. Van hatalma szabadítani királyok és más uralkodók kezéből, ellenséges, befolyásos emberek karmaiból, halál, betegség markából. Ma sincs az másként.

A történet vége Dániel ellenségeinek veszte. Hasonló, mint Eszter könyvében, ahol az veszett el, aki veszteni akarta Isten népét: Hámán. Márdokeusnak ácsoltatta a

bitófát, de ő lógott rajta. Itt is az ellenséges vezetőket, nyilván azt a 4-5 embert, akik rohantak Dániel elvesztésére, családjukkal együtt a verembe dobták. Akár felhördülhetnénk, hogy „de hát a család mit tehetett róla?!”, de a bűnnek az a természete, hogy mindenfelé kihat és ezért volt ez az ítélet.

Bizalmunkat egyedül Istenbe vessük, életet, vezetést Őtőle kérjünk. Gondoljuk ezt át saját életünkben, családjunkban, munkahelyünkön egyaránt. Hűségesek vagyunk-e? Életünkön átsugárzik-e a hitünk, és ezen keresztül ez a hűség és állhatatosság? Isten adja, hogy így legyen!

Ámen.

Imádkozzunk!

Dicsérünk és magasztalunk, Urunk Istenünk, a Te hűségedért, szeretetedért, kegyelmedért, azért, amit Jézus Krisztus tett értünk. Dicsérünk az Ő haláláért és feltámadásáért, hogy ezáltal lettél szabadítónkká. Köszönjük, hogy a tiedet óvod és véded, bármilyen körülmények közé kerülnek is. Mindegyikben megtapasztalhatjuk, hogy Te vagy a hűséges, megtartó, szabadító Istenünk. Urunk, könyörülj rajtunk, hogy a mi életünk is ezt mutassa, hogy tudunk Hozzád hűségesek lenni, kitartóan egyedül Tőled várni megoldást, Hozzád imádkozni bajainkban, Neked hálát adni mindenért. Urunk, Istenünk, kérünk az országunk vezetőiért, azokért az emberekért különösen, akiket magas polcra engedted, hogy áldd meg őket ezzel a hűséggel. Mindenben: politikai életben, gazdasági életben, pénzügyek terén. De könyörülj, Urunk, azokon, akik nem ilyenek. Adj nekik bűnlátást, változást. Urunk, így kérünk az egyházunk vezetőiért is, különösen most, amikor vezetőségi választások vannak, hogy azok kerüljenek oda, akik szíved szerint való emberek. És hadd tudjanak hűségesen bánni a rájuk bízottakkal: mind a pénzzel, mind a lehetőségeikkel. Köszönjük azt, Urunk, hogy gondod van a legkisebbekre is, nemcsak a vezetőkre, hanem azokra is, akik szolgálnak. Urunk, minden dolgunkban add ezt a hűséget. Kérünk, Urunk, a betegekért, hogy Te adj nekik könnyebbséget, gyógyulást. De könyörülj rajtuk, hogy ezt a csodat is átéljék, hogy ott vagy velük a bajban, a veremben, a betegségben, és hogy a szabadulás is általad lesz onnan. Urunk, kérünk, hogy Te vezesd most a csendben elmondott, egyéni imádságainkat is.

Ámen.

LÁTOMÁS A VILÁGBIRODALMAKRÓL

Olvasandó (lectio): Dán 7

Bélsaccarnak, Babilón királyának első esztendejében álmot látott ágyában Dániel, elméjének látomásait. Az álmot följegyezte, és a lényegét elmondta. Ezt mondta Dániel: Láttam látomásomban éjszaka, hogy íme, az ég négy szele rátör a nagy

tengerre. Négy nagy állat jött föl a tengerből, mindegyik különbözött a másiktól. Az első olyan volt, mint az oroszlán, és sasszárnyai voltak. Láttam, hogy szárnyait kitepték, fölemelték a földről, két lábra állították, mint egy embert, és emberi értelmet adtak neki. Azután íme, egy másik állat jelent meg, a második egy medvéhez hasonlított. Félig fölemelkedett, és három oldalborda volt a szájában, a fogai között. Így szóltak neki: Kelj föl, és egyél sok húst! Ezután láttam, hogy íme, egy másik állat jött, olyan, mint a párduc, és négy madárszárny volt a hátán. Négy feje volt az állatnak, és hatalmat adtak neki. Ezek után éjszakai látomásban, íme, egy negyedik állatot láttam: rettenetes, iszonyú és rendkívül erős volt, nagy vasfogai voltak, falt és zúzott, és a maradékot összetaposta a lábával. Különbözött mindazoktól az állatoktól, amelyek előtte voltak, és tíz szarva volt. Mialatt a szarvakat szemléltem, íme, egy másik kicsiny szarv növekedett ki közöttük, és hármat az előbbi szarvak közül kiszakítottak előtte, és íme, emberi szemekhez hasonló szemek voltak ezen a szarvon, és nagyokat szóló száj. Ahogy néztem, trónokat helyeztek el, és az öregkorú leült. Ruhája hófehér volt, és a fején a haja olyan volt, mint a tiszta gyapjú. Trónja tüzes láng volt, s annak kerekei olyanok voltak, mint az égő tűz. Tűzfolyam folyt és jött ki a színe elől. Ezerszer ezren szolgáltak neki, és tízezerszer tízezren álltak előtte. Összeült a törvénykezés, és könyveket nyitottak ki. Akkor figyelni kezdtem a nagyhangú beszédek miatt, amelyeket a szarv szólt. Láttam, ahogy megölték azt az állatot, teste elpusztult, és a tűzbe vetették, hogy elégjen. A többi állattól is elvették a hatalmat, de egy ideig még életben hagyták őket. Láttam az éjszakai látomásban, hogy íme, az ég felhőin jött valaki, olyan, mint egy emberfia. Az öregkorúhoz ment, és eléje vitték őt. És hatalom, dicsőség és uralom adatott neki, hogy minden nép, nemzet és nyelv őt tisztelje. Hatalma örökkévaló hatalom, amely nem szűnik meg, és királysága sem pusztul el. Én, Dániel megrendültem lelkemben ezek miatt, és elmém látomásai megháborítottak engem. Odamentem az ott állók közül egyhez, és fölvilágosítást kértem tőle mindezek felől. Ő válaszolt nekem, és a dolog értelmét tudomásomra hozta: Ez a négy nagy állat négy királyt jelent, akik hatalomra jutnak e földön. De a Magasságos szentjei veszik majd át az országot, és örökre az övék lesz a királyság örökkön-örökké. Akkor felvilágosítást kértem a negyedik állat felől, amely különbözött az összes többitől, és rendkívül rettenetes volt. Vasfogai és rézkarmai voltak, falt és zúzott, és a maradékot összetaposta a lábával. És a tíz szarv felől is, amely a fején volt, majd egy újabb is kinőtt, három pedig kiesett előtte. Ennek a szarvnak szemei voltak, és nagyokat szóló szája, termete is nagyobb volt a társaiénál. Láttam, hogy ez a szarv harcolt a szentek ellen, és legyőzte őket, míg el nem jött az öregkorú, hogy igazságot szolgáltasson a Magasságos szentjeinek, és el nem jött az idő, hogy a szentek elnyerjék az országot. Így szólt: A negyedik állat egy negyedik ország lesz e földön, amely különb lesz minden országnál. Bekebelezi az egész földet, eltapossa és összezúzza azt. A tíz szarv pedig azt jelenti: Ebből az

országból tíz király támad, majd egy újabb támad utánuk. Az különb lesz az előbbieknél, és három királyt fog megalázni. Sokat beszél majd a Felséges ellen, és a Magasságos szentjeit pusztítja. Úgy véli, hogy meg tudja változtatni az időket és a törvényt. Az ő kezébe adatnak ideig, időig és egy fél időre. De azután összeül a törvénykezés, és elveszik a hatalmát, hogy megsemmisüljön, és végleg elveszen. Az ég alatt lévő minden ország uralma, hatalma és nagysága pedig a Magasságos szentjei népének adatik. Királysága örökkévaló királyság lesz, és őt tiszteli, és neki engedelmeskedik minden hatalmasság. Itt végződik a beszéd. Engem, Dánielt pedig gondolataim igen megháborítottak, és arcom is elsápadt. De ezt a beszédet megőriztem szívemben.

Alapige (textus): Dán 7,13-14

Láttam az éjszakai látomásban, hogy íme, az ég felhőin jön valaki, olyan, mint az emberfia. Az öregkorúhoz ment és eléje vitték őt. És hatalom, dicsőség és uralom adatott neki, hogy minden nép, nemzet és nyelv őt tisztelje. Hatalma örökkévaló hatalom, amely nem szűnik meg, és királysága sem pusztul el.

Imádkozzunk!

Kegyes Jézus, itt vagyunk. Köszönjük, hogy összegyűjtöttél minket, köszönjük azt, hogy a vírushelyzet súlyosbodása ellenére még mindig itt lehetünk személyesen a Te templomodban. Köszönjük azt, hogy eddig megóvtál minket mindenféle bajtól a vírussal kapcsolatosan. Azért jövünk, hogy hallhassunk a Te szeretetedről, hogy az csiklandozza a fülünket, bátorítsa a szívünket. Csak nehogy azt higgyük, hogy mi értünk, magunkért szeretsz minket. Ha becsületesen végigtekintünk az életünkön, megállapíthatjuk, hogy semmiféle szeretetet nem érdemlünk. Bizony, el kell fogadnunk ezeket a rettenetes jövendöléseket is, mert Te, Úr Jézus, megmondtad, hogy ha a mester szenved, akkor a tanítványoknak is szenvedniük kell. De köszönjük azt, hogy Te azért jöttél, hogy megmentes minket. Hogy a Te kiontott véred által úgy tudjunk Atyánk elé állni, mintha tiszták és szentek lennénk. Ó, Urunk, hogyan tudjuk ezt méltón megköszönni neked? Próbálunk szolgálni, próbáljuk a keskeny utat járni, de látod, ezen az elmúlt héten is hányszor eliszamodott a lábunk. Szentlélek Úr Isten! Te adj nekünk erőt, hogy megmaradhassunk ezen a keskeny úton, Te adj nekünk bátorságot, hogy hallassuk a hangunkat, amikor a világ percről-percre támadja a Te teremtési rendedet és mindent, ami drága nekünk. A végidő közeleg, amint a prófécia is utal rá. Te adj, Urunk, értelmet az ige hirdetőnek, hogy helyesen hasogassa az Úr Igéjét, és a hallgatóknak, hogy mi is épülhessünk belőle, hogy el tudjunk fogadni mindent, ami a Te kezedből jön.

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és váltságul adja életét sokakért. (Mk 10,45)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Úgy gondolom, hogy minden emberben nagyfokú kíváncsiság él a jövőt illetően, és sokan vannak olyanok, akik még tiltott eszközökhöz és utakhoz is folyamodnak azért, hogy megismerhessék a sorsukat. Ők azok, akik horoszkópokat nézegetnek vagy akár még jósnőhöz is fordulnak, hiába tiltja a Biblia az ilyen praktikákat. Megint más a próféták jóvendőmondása. Nagyon fontos azt látnunk, hogy szolgálatukban a jövő felvillantása – hogy úgy mondjam – csak „melléktermék”. Küldetésük lényege mindig az Isten népének a figyelmeztetése, hogy ne tiszteljenek bálványokat és legyenek emberségesek felebarátaik, különösen is az elesettek, az özvegyek, az árvák és a jövevények iránt. A jövőt mindig olyan összefüggésben tárják a nép elé, hogy figyelmeztetik őket, hogy ha nem hallgatnak Isten szavára, akkor ítélet következik. Így hirdette meg például Jeremiás próféta a babiloni fogságot Jeruzsálem pusztulásával együtt mindazoknak, akik istentelenül nem vették figyelembe az Úr akaratát. Amikor viszont bekövetkezik valamely beígért ítélet és a nép bűnbánatra jut, akkor vigasztalásra van szükség, ahogyan Ézsaiás is hirdette: *Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet – így szól Istenetek. (Ézs 40,1)* Tehát az, amikor a próféták a jövőről beszélnek, az nem tartozik igazából a küldetésük lényegéhez, mert a küldetésük lényege mindig a nép figyelmeztetése, hogy Isten akaratát vegyék figyelembe, és azt teljesítsék. Ha nem, akkor jön az ítélet. Ha bűnbánatra juttok, akkor viszont felvillantja előttük a gyönyörű jövőt. Azért mondtam el ezt a bevezetést, hogy jobban értsük Dániel próféciáit is.

1. Először szeretnék szólni arról a szituációról, amikor Dániel ezt a látomást látta.
2. A második magának a látomásnak a részletezése a világbirodalmakról, valamint az ítéletről és a boldog jövőről.
3. A harmadik az a magyarázat, amelyet – így olvassuk –, az ott állók közül valaki elmondott Dánielnek; nyilván egy angyal.
4. Végül pedig hadd essék szó a mi bátorításunkról is.

1. Először tehát a szituáció: Bélsaccár király első esztendejében látta ezt az álmot Dániel; tehát Krisztus előtt 553-ban. Nebukadneccár babiloni király 43 évnyi uralkodása idején Dániel magas tisztségeket töltött be a birodalomban, és az uralkodó többször is hozzá fordult tanácsért, segítségért, álmok megfejtéséért. Tehát Dániel nagyon fontos szerepet töltött be a birodalom életében. Viszont Nebukadneccár halála után jelentéktelen királyok következtek: hat év alatt három uralkodó váltotta egymást majd Nabonid, Nabukadneccár veje következett az uralkodásban. Az ő idejében volt Bélsaccár, Nabonid fia, Nebukadneccár unokája

társuralkodó. Erről már szó esett két héttel ezelőtt. És ekkor hosszú időn át nem tartottak igényt Dániel szolgálatára.

Azt olvastuk két héttel ezelőtt, hogy Bélsaccár tulajdonképpen az uralkodásának utolsó napján hívatta Dánielt, mert megjelent a falon egy kéz, és olyan felírás volt a falon, amit senki nem tudott elolvasni. De akkor Bélsaccár édesanyjának, Nebukadneccár lányának eszébe jutott, hogy itt van Dániel, aki nyilván meg tudja fejteni ezt az írást is. Odáig Dániel szolgálatára nem tartottak igényt. Ekkor a birodalom erősen lefelé tartó ágban volt, hiszen Bélsaccár uralkodásának a végén meg is döntötték a birodalmat a médek és a perzsák. Tehát úgy is mondhatnám, hogy Dánielnek volt ideje elgondolkodni mindezekben: a babiloni birodalom sorsán, a lefelé tartó ágon. De hiába is gondolkozott volna róla, Isten adta meg számára megoldást és a magyarázatot egy álom formájában.

2. Nézzük most másodjára a látomást. A látomás világbirodalmakról szólt. Így olvassuk az Igében, hogy négy állat lépett ki a szelek által felkorbácsolt tengerből. A tenger a bibliai jelképrendszerben mindig a pogány népeket jelenti. Még Petőfi is használja ezt a képet: „Föltámadott a tenger, a népek tengere”. A négy állat négy birodalmat jelentett, hasonlóképpen a 2. fejezet álmához, amelyet Nebukadneccar álmodott. De a magyarázathoz a következő, tehát a 8. fejezetet is figyelembe kell venni. Ezt most nem részletezem, csak éppen utalok rá, hogy jobban értsük, miről van szó.

A második fejezet négy birodalma közül az első a szobor arany feje volt. Dániel úgy fejtette meg ezt a képet, hogy az maga Nebukadneccar, illetve a babiloni birodalom. Ez felel meg a 7. fejezet, tehát a most felolvasott rész oroszlánjának.

A második birodalom a szobor melle és karjai a második fejezetben, melyek ezüstből készültek. Erről Dániel azt mondja, hogy *utánad egy másik birodalom támad, amely kisebb nálad*. Ez a birodalom a történelemből is jól ismert méd-perzsa királyság. Ez következett a babiloni birodalom után, melynek itt a hetedik fejezetben a féloldalasan felemelkedő medve felel meg. Azért féloldalas a medve, hiszen a médek kisebb, a perzsák pedig nagyobb hatalmat képviseltek; ezt megint csak a történelemből tudjuk. Ez egyúttal párhuzamos a 8. fejezet kétszarvú kosával, amelyről el is hangzik a megfejtés: az a kétszarvú kos, amelyet láttál, Média és Perzsia királya.

A harmadik birodalom a 2. fejezet szobrának a hasa és oldala, amelyek rézből voltak. Ez a 7. fejezet négyszárnyú és négyfejű párducának felel meg, és egyúttal a 8. fejezet tekintélyes szarvú kecskebakjának, melynek szarva kitörött, helyette négy másik szarv támadt. Nem véletlen a 4-es szám: mind a két látomásban ez Nagy Sándor birodalma volt, mely Sándor korai halála után négyfelé szakadt Ptolemaiosz, Kasszandrosz, Lüszimakhosz és Szeleukosz királyságára. Ők Nagy Sándor hadvezérei voltak. Ők osztották fel maguk között a hellenista birodalmat. Meg is

magyarázza Gábiel angyal Dánielnek, hogy a szőrös kecskebak Görögország királya; népéből négy királyság keletkezik. (Ugye, ez a 8. fejezet látomása.)

Végül a negyedik birodalom – amely különbözik az előbbiektől – nem lehet más, mint a római birodalom. Hiszen így következtek egymás után: babiloni, méd-perzsa, görög, római. Ez a szobor két lábszára, melyek vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből voltak.

Megint a 2. fejezetre utalok vissza. Itt hangzik el Dániel megfejtése: és amiképpen a lábakat részint vasból, részint cserépből valónak láttad, úgy az a birodalom kétfelé szakad. Így szakadt ketté a Római Birodalom Krisztus után 395-ben Nyugat-római és Kelet-római birodalomra.

Mindez megfelel a 7. fejezet „rettenetes állatának”, melynek tíz szarva nőtt – mint ahogy a szobor is tíz lábujjban végződött. A nem-vegyülő vas és cserép azt az időt jelképezi, amikor a Római Birodalmat elárasztották a barbár hordák, majd 476 után felállították a maguk önálló királyságait.

Kedves Testvérek! Mi a lábujjak, illetve a szarvak idején élünk, és várjuk az idők végét, amikor majd újra feltámad egy integrált világbirodalom, melyről a Jelenések Könyve beszél: *és láttam egy fenevadat feljönni a tengerből, amelynek tíz szarva és hét feje volt, és a szarvain tíz korona, és a fejein a káromlásnak neve. A fenevad, amelyet láttam, hasonló volt a párduchoz, lába, mint a medvéé, és szája, mint az oroszláné; és a sárkány átadta neki az erejét, trónját és nagy hatalmát.* (Jel 13,1-2) Látjuk, hogy ez egy integrált, egyesített birodalom, hiszen olvasunk a párducról, a medvéről, az oroszlánról és a sárkányról. Így olvassuk, hogy hét feje van ennek az egyeduralgó egyesített birodalomnak és ez valóban mutatja, hogy itt a korábbi dánieli látomás egyesítéséről van szó. Hiszen az oroszlánnak egy feje van, a medvének egy, a párducnak négy – ahogyan olvastuk – és a negyedik vadállatnak is egy. Egy meg egy meg négy meg egy az hét, és ugyanakkor megvan a negyedik állat tíz szarva is. Tehát ez egy hétfejű, tízszarvú vadállat.

Már alakul ez a világbirodalom, kedves Testvérek! De az a jó, hogy az igében nem itt fejeződik be a látomás, hanem van folytatás is. Mégpedig az ítéletről és a boldog jövőről. *Ahogy néztem, trónokat helyeztek el, és az öregkorú leült. Ruhája hófehér volt, és a fején a haja olyan volt, mint a tiszta gyapjú. Trónja tüzes láng volt, s annak kerekai olyanok voltak, mint az égő tűz. Tűzfolyam folyt és jött ki a színe elől. Ezerszer ezren szolgáltak neki, és tízezerszer tízezren álltak előtte. Összeült a törvénykezés, és könyveket nyitottak ki.* (Dán 7,9-10) Ekkor történt meg ennek a birodalomnak az elítélése. Aztán így folytatódik az Ige: *láttam az éjszakai látomásban, hogy íme, az ég felhőn jött valaki olyan, mint egy Emberfia. Az öregkorúhoz ment és eléje vitték őt és hatalom dicsőség és uralom adatott neki, hogy minden nép nemzet és nyelv őt tisztelje hatalma örökkévaló hatalom, amely nem szűnik meg és királysága sem pusztul el.* Magyarán: A hatalom nem marad az

istentelen birodalmaké, hanem eljön az ítélet napja. És ez egyúttal Jézus Krisztus hatalomátvételének a napja is. Pontosabban most is övé minden hatalom mennyen és földön. De most még ez nem nyilvánvaló. Ezért mondja Jézus önmagáról Dániel látomására utalva *meglátjátok majd az Emberfiát a hatalmas jobbján ülni, amikor eljön az ég felhőben.* (Mt 26,64b)

3. Lássuk most harmadjára a magyarázatot! Ezt most viszonylag röviden mondom el. Dániel felvilágosítást kért valakitől az ott állók közül a négy állat felől. Meg is kapja kapta ezt a felvilágosítást: ez a négy nagy állat négy királyt jelent, akik hatalomra jutnak a földön. Majd kérdésében külön a negyedik állatra is kitér. Azt a magyarázatot kapja, hogy a negyedik állat egy negyedik ország lesz a földön, amely különb lesz minden országnál; bekebelezi az egész Földet, eltapossa és összehúzza azt. A tíz szarv pedig azt jelenti, hogy ebből az országból tíz király támad. *De azután összeül a törvénykezés, és elveszik a hatalmát, hogy megsemmisüljön, és végleg elvesszen. Az ég alatt lévő minden ország uralma, hatalma és nagysága pedig a Magasságos szentjei népének adatik. Királysága örökkévaló királyság lesz, és őt tiszteli, és neki engedelmeskedik minden hatalmasság.* (v. 26-27)

Úgy gondolom, hogy nem muszáj nekünk most minden részletet pontosan megérteni. Sőt, ami nagyon-nagyon fontos, hogy nem muszáj mindent pontosan aktualizálni. Sokszor hívó embereknek az az egyik nagy hibájuk, hogy megpróbálják konkrétan ráhúzni valamelyik próféciát valamilyen jelenkori dologra. Nagyon jól emlékszem, hogy amikor Szaddam Husszein volt Irak diktátora, akkor elhangzottak olyan próféciák, hogy Szaddam Husszein az Antikrisztus. Ugyanígy konkretizálták az évszázadok során, hogy aki akkor élt és ellenszenves volt, hogy az Antikrisztus a pápa vagy az Antikrisztus Luther – ugye attól függően, hogy melyik oldalon állt az illető, aki ezt mondta. Az ilyen aktualizálásoktól nagyon óvakodni kell! Viszont, amit maga a Biblia mond, azt figyelembe kell venni. Tehát amikor Dániel világosan megmondja, hogy az az aranyfej te vagy és a te birodalmaid, akkor azt tudhatjuk, hogy ez a babiloni birodalom. Amikor azt mondja, hogy utánad támad egy másik, amelyik alacsonyabb rendű lesz, mint a tiéd, akkor azt tudjuk a történelemből is, nemcsak a Bibliából, hogy ez a méd-perzsa birodalom. Aztán beszél a 8. fejezetben a méd-perzsa birodalomról, a görög birodalomról. a negyedik vadállatról nincs feljegyezve az Igében, hogy az a Római Birodalom lenne, de nem lehet más. Mi ennek a római birodalomnak a feltámadásában vettünk éppen részt. Nem véletlen, hogy az Európai Unió alapdokumentuma a Római Szerződés.

4. De mindaz, amit olvasunk, talán elrettentő és ijesztő. Megint hadd tegyem a hangsúlyt arra, hogy lehet, hogy vannak ijesztő és félelmetes dolgok, de a vége a boldog jövő. Az minden élő hitre jutott ember számára boldog jövő, és ebből származik a mi bátorításunk. Mert bárhogyan is tomboljon a Sátán, ő már legyőzött ellenség. Ugyan még utóvédharcokat folytat, egyre inkább megveszekedett módon,

például egy mesekönyv körüli vita képében is. Ahogyan a Jelenések könyve is jellemzi: *Jaj a földnek és a tengernek, mert leszállt az ördög hozzátok nagy haraggal, mint aki tudja, hogy kevés ideje van.* (Jel 12,12) Tehát bárhogy tomboljon a Sátán, tudjuk, hogy ő már legyőzött ellenség, ugyanakkor a hatalom Krisztusé, minden hatalom mennyen és földön, még ha sokszor ez nem is látszik. És végül: hogyha az övéi vagyunk, akikért a vérét ontotta, akkor Vele együtt mi is győztesek leszünk. Ez a mi bátorításunk! Nézzünk körül ebben a világban: mindenütt engesztelhetetlen gyűlölet van az igazi keresztyénség, az élő hit iránt. Ezt látjuk egyrészt, másrészt járványokat, földrengéseket, tornádókat, a felborult természet haragos jeleit, de tudhatjuk, hogy mindennek a vége az ítélet a gonosz fölött és a boldog jövő.

Egyetlenegy kérdés van csupán, hogy vajon te, kedves Testvérem, Jézus Krisztushoz tartozol-e, az Ő megváltottja vagy-e? Mert ha igen, akkor hirdetem számodra minden nyomorúságon túl a boldog jövőt, hiszen a mi Urunk Jézus Krisztus ott a kereszten éppen ezért ontotta értünk a vérét.

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk, Jézus, hadd magasztaljunk Téged azért, mert tiéd minden hatalom mennyen és földön, és előtted hajlik meg majd egyszer minden térd, és minden nyelv vallani fogja, hogy te vagy az Úr. Köszönjük, hogy ez „a minden nyelv hallani fogja” jelenti azt is, hogy minden gonoszság kénytelen lesz elismerni a Te hatalmat. De a tieid mindezt örömmel mondhatják majd ki. Köszönjük, hogy ha kiterjesztetted már ránk a Te irgalmasságodat, hogy ha a Te kegyelmedből újjászülettünk megtérhettünk és a tieid vagyunk, mert akkor biztos a jövő, akkor tudjuk, hogy happy end a vége, a boldog jövő lesz a mi osztályrészünk. Urunk, hadd könyörögjünk a gyászolókért, akik most éppen teljesen mással vannak elfoglalva, nem a boldogsággal, hanem éppen a fájdalommal. Urunk, Te adj vigasztalást nekik. És így kérünk vigasztalásért, bátorításért és erőért minden betegünkért, minden nyomorúságban lévőért. Hadd bízzuk Rád ennek a világnak a sorsát, hiszen tudjuk, hogy te munkálkodsz. Így kérünk, hogy őrizd gyülekezetünket és őrizd hazánkat egyaránt.

Ámen.

LÁTOMÁS EGY KOS ÉS EGY BAK KÜZDELMÉRŐL

Olvasandó (lectio): Dán 8

Bélsaccar király uralkodásának harmadik esztendejében látomás jelent meg nekem, Dánielnek, azt követően, amely először jelent meg nekem. Azt láttam a látomásban, hogy Súsán várában vagyok, Élám tartományban, és láttam látomásban, hogy íme, az Úlaj folyam mellett vagyok. Fölemeltem a szememet, és láttam, hogy íme, egy kos

áll a folyam előtt, amelynek két szarva volt. A két szarv magas volt, de az egyik magasabb, mint a másik, és a magasabb később nőtt ki. Láttam, hogy az a kos szarvaival nyugat, észak és dél felé öklelt, és semmiféle állat nem állhatott meg előtte, és senki sem volt, aki megszabadíthatott volna a kezéből. Tetszése szerint cselekedett, és naggyá lett.

Amíg ezen tűnődtem, íme, egy kecskebak jött napnyugat felől az egész föld fölött, és nem is érintette a földet. Ennek a baknak tekintélyes szarva volt a szemei között. A kétszarvú koshoz ment, amelyet a folyam előtt láttam állni, és nekirontott teljes erejéből. Láttam, amint a koshoz ér, és nekidühödve ledöntötte őt, és letörte a két szarvát. A kosnak pedig nem volt ereje, hogy megálljon vele szemben. A földre döntötte, megtaposta, és nem volt senki, aki a kost megszabadíthatta volna annak kezéből. A kecskebak pedig igen naggyá lett. De amikor hatalmassá lett, letört a nagy szarv, és a helyébe négy tekintélyes szarv nőtt az ég négy szele felé.

Közülük az egyikből egy kis szarv nőtt ki, és nagyon megnőtt dél felé, kelet felé és a kívánatos ország felé. Fölnőtt egészen az ég seregéig, és a földre vetett némelyeket abból a seregből és a csillagokból, és megtaposta őket. És a sereg fejedelméig növekedett, és elvette tőle a mindennapi áldozatot, és földülta a szent helyet. A sereg és a mindennapi áldozat bűnös módon a kezébe került, és a földre tiporta az igazságot, és amit tett, sikerült neki. Akkor hallottam, hogy egy szent megszólal. És azt mondta az egyik szent annak, aki beszélt: Meddig tart ez a látomás, amelyet a mindennapi áldozatról és a pusztító gonoszságról láttál, s a szent helyet és a sereget meddig tapossák? És ő azt mondta nekem: Kétezer-háromszáz estéig és reggelig, azután visszakapja a szent hely az igazságát.

Amikor én, Dániel, láttam ezt a látomást, és kerestem az értelmét, íme, elém állt egy férfihoz hasonló alak. És emberi hangot hallottam az Úlaj felől, amely így kiáltott: Gábriel, magyarázd meg neki a látomást! Ő odajött, ahol álltam, én pedig megrettentem, ahogy jött, és arcra borultam. Azt mondta nekem: Értsd meg, embernek fia, hogy az utolsó időről szól ez a látomás!

Amikor beszélt velem, ájultan arcra estem a földre, de ő megérintett engem és talpra állított. Azt mondta: Íme, megmondom neked, mi lesz a harag végén, mert az a kijelölt végső időre szól. Az a kétszarvú kos, amelyet láttál, Média és Perzsia királya. A szőrös kecskebak Görögország királya, a nagy szarv pedig, amely szemei között van, az az első király. Hogy az letört, és négy állt a helyére, ez azt jelenti, hogy népéből négy királyság keletkezik, de nem lesznek olyan erősek. Uralkodásuk után, amikor tetőzik a gonoszság, egy ádáz tekintetű, ravaszságokhoz értő király támad. Nagy ereje lesz, noha nem a saját erejéből. Rendkívül pusztító lesz, és sikeres cselekedeteiben. Elpusztítja az erőseket és a szentek népét. Ravaszságával sikeres lesz kezének álnok tevékenysége; szívében fölfuvalkodik, és könnyen elveszít sokakat. De amikor a fejedelmek fejedelme ellen is fölkel, kéz nélkül törik össze. Az estéről és

reggelről szóló látomás, amely elhangzott, igaz. Te azért pecsételd le ezt a látomást, mert távoli napokra vonatkozik.

Akkor én, Dániel, elájultam, és napokig beteg voltam. De azután fölkeltem, és tovább intéztem a király ügyeit. Álmélkodtam ezen a látomáson, és nem tudtam megérteni.

Alapige (textus): Ef6,10-12

Végezetül legyetek erősek az Úrban és az ő hatalmas erejében! Öltsetek magatokra az Isten teljes fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög minden ravaszságával szemben! Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, a sötétség világának urai ellen, a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak.

Imádkozzunk!

Köszönjük, Urunk, hogy Eléd állhatunk, mert akik Téged keresnek, azok mindent megértenek. Urunk, sok minden rejtve van előttünk, de az már világos, hogy Te eljöttél, hogy az életedet add értünk. És Te vagy a fejedelmek Fejedelme, a királyok Királya, aki magadat megalázva jöttél le a földre, hogy a kereszten életedet add értünk. Hogy e világ urai jönnék-mennek, de a mi Urunk örök, és visszajön. Kérünk, hadd lehessünk most bűnbánó szívvel itt Előtted! Bocsásd meg, hogy sok mindent nem értünk, és azt látjuk, hogy a gonosz uralkodik, pedig közben Te uralkodsz. Sokszor megengedsz az életünkben gonoszságokat, hogy velünk is gonoszul bánjanak, és sajnós mi is gonoszul bánunk egymással, de legfőképpen Veled. Könyörülj meg rajtunk, hogy most is taníthass bennünket, hogy láthassuk ebből az Igéből is, hogy Te uralkodsz mindenek fölött, akkor is, hogyha megengeded, hogy a gonosz győzzön átmenetileg. Kérünk, hogy Te légy az Ige hirdetőjével, és bennünk is Te munkálkodj a hallott Igén keresztül! És köszönjük, hogy Te vagy az uraknak Ura, és hogy a mi Urunk is Te vagy! Kérünk, hogy szólj hozzánk, nyisd meg a mi fülünket, szívünket, és add, hogy megfontoljuk, amit hallunk!

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

De te bűnbocsátó Isten vagy, kegyelmes és irgalmas, hosszú a türelmed és nagy a szereteted. (Neh 9,17)

Igehirdetés

Kövess engem! Jézus ezzel a két szóval foglalta össze a vámszedő asztalnál ülő Máté számára, hogy mit vár tőle mint tanítványától. Kövess engem, azaz gondolkodj úgy, ahogy én. Kövess engem, azaz élj úgy, ahogy én. Jézus mai tanítványainak,

azaz nekünk is ugyanezt üzeni. Annak érdekében, hogy parancsának engedelmeskedve valóban követni tudjuk Őt, az Úr két ajándékot ad nekünk.

Az egyik ajándék a Kijelentés. A babiloni fogság idején Isten Jeremiás, Ezékiel és Dániel által szolt az Ő népéhez. Ebben a kijelentésben mindenekelőtt bemutatkozott. Bemutatta önmagát mint hatalmas Urat, aki kezében tartja a világot. Bemutatta önmagát mint igazságos Urat, aki megítéli az embereket. Bemutatta önmagát mint kegyelmes Urat, aki felemeli a Hozzá térőket. Ezen felül azonban bemutatta a világgal kapcsolatos terveit is. Ezzel kapcsolatban már egy utalás el is hangzott a kezdő imádságban: a világ urai jönnek-mennek, egyik a másik után, de Isten birodalma örökre megmarad. És az Úr bemutatta az Ő népével kapcsolatos tervét is: helyreállítja és felemeli az övéit. Ezek az üzenetek mind elhangzottak a babiloni fogság idején. Isten nem akarta, hogy az Ő népe tudás és ismeret nélkül legyen.

Hogyan szól hozzánk Isten manapság, hogyan találjuk meg az Ő üzenetét? A Biblia által. Mindaz, amit felsoroltam: Jeremiás, Ezékiel, Dániel könyvei szintén a Biblia részét alkotják, de amit mi a kezünkben foghatunk, az ennél sokkal bőségesebb. Isten akkor ennyit mondott, ma pedig mindent a rendelkezésünkre bocsátott. Ez tehát Isten egyik ajándéka: a Kijelentés.

A másik ajándék pedig a Kijelentés magyarázata. Minthogy a bűn elhomályosította mind az értelmünket, mind a szívünket, a bibliai Kijelentés, ami az igazság forrása, számunkra csupán egy halom betű. Hiába veszi a kezébe valaki a Bibliát. Hiába hallja az igehirdetés szavain keresztül. Ha az értelme és a szíve homályos, nem fog abból megérteni semmit. Éppen ezért ahhoz, hogy megérthessük, szükségünk van annak helyes magyarázatára is. Dániel könyvében, és ebben a konkrét fejezetben is azt látjuk, hogy egy angyal, Gábriel az, aki eljön, hogy értelmezze az emberi értelem számára értelmezhetetlen Kijelentést. Hogyan segít nekünk Isten manapság? Elsősorban az Ő Szentlelke által. Ez a Szentlélek minden hívő ember szívében, Isten minden gyermekének a szívében ott él, ráirányítja a figyelmünket a Kijelentésre, és segít, hogy azt jól érthessük. Ezen kívül Isten adott testvéri közösséget is, hogy együtt olvassuk az Igét. Vannak tanítók is a gyülekezetben, de nem is feltétlenül a tanítókon keresztül, Isten a testvérek közös tanulmányozásán keresztül is közelebb juttat az Ige értelméhez.

Két óriási ajándék ez! Ha nem lenne Kijelentés, és nem lenne a Kijelentés helyes magyarázata, akkor hiába mondaná nekünk Jézus, hogy „kövess engem!”, ott állnánk, és azt sem tudnánk, hogy mit tegyünk. Jó, hát, kövessünk, kövessünk..., de hát mit akarsz tőlem, Uram? Adjunk hálát Istennek ezért a két ajándékáért!

Most pedig nézzük meg, hogy ebben a fejezetben hogyan áll előttünk ez a két ajándék. Vizsgáljuk meg először a Kijelentést! Itt újra idézem azt a részt, amit már hallottunk, mert nem egyszerű résszel állunk szemben. Dániel egy látomást látott;

nem tudjuk, hogy álomban látta-e vagy ébren, valamiféle módon Isten küldött neki egy Kijelentést látható formában. Ezzel kapcsolatban a következőt olvassuk (Dán 8,3-14):

Föltekintve láttam, hogy egy kétszarvú kos áll a csatorna mellett. A két szarv nagy volt, de az egyik nagyobb volt a másiknál, és a nagyobbik később nőtt ki. Láttam, hogy a kos szarvaival nyugat, észak és dél felé öklelt. Egy állat sem állhatott meg vele szemben, és nem lehetett megmenekülni tőle. Azt tette, amit akart, és felfuvalkodott.

Majd azt vettem észre, hogy egy kecskebak jön napnyugat felől az egész föld fölött, nem is érintve a földet. Ennek a baknak a két szeme közt egy hatalmas szarv volt. Amikor odaért a kétszarvú koshoz, amelyet a csatorna mellett láttam állni, rárontott teljes erővel. Láttam, hogy mikor a koshoz ért, nekivadulva felöklelte a kost, és letörte a két szarvát. A kosnak pedig nem volt annyi ereje, hogy megálljon vele szemben. A földre terítette, megtaposta, és nem volt, aki a kost megmenthette volna hatalmától.

A kecskebak azután nagyon nagyra nőtt, de amint elérte hatalmának csúcsát, letört a nagy szarv, és helyette négy hatalmas szarv nőtt a négy égtáj felé. Azok közül az egyiken egy kis szarv tűnt elő, és igen nagyra nőtt délen, keleten és az ékes földön. Felnőtt egészen az ég seregéig, és a földre dobott néhányat ebből a seregből, a csillagokból, és összetaposta őket. Még a sereg vezérével is szembeszállt, elvette tőle a mindennapi áldozatot, és feldúlta szentélyét. Sereget rendelt bűnös módon a mindennapi áldozat ellen és földre terítette az igazságot. Minden tette sikerült.

Azután hallottam, hogy egy szent beszélni kezdett. Egy másik szent pedig válaszolt annak, aki ezt kérdezte: Meddig tart az, amit a mindennapi áldozatról és a szörnyű bűnről láttál? Meddig lesz kiszolgáltatva a szentély, és meddig tiporja azt a sereg? Ezt válaszolta neki: Kétezer-háromszáz este és reggel; azután a szentély visszanyeri igazi rendeltetését.

Mi, akik már tudjuk ennek a kijelentésnek az értelmét, vagy legalábbis sejtjük, azt gondolnánk, hogy ez nem is olyan nehéz. Itt állnak előttünk a jelképek, egész jól be tudjuk azonosítani, amit be kell azonosítani – nem nehéz ez. De valójában nagyon is nehéz! Ha nem ismernénk a magyarázatot, akkor nem tudnánk megfejteni. Maga Dániel is úgy állt hozzá, amint a következő versben olvassuk: *kerestem az értelmét. Sőt, a fejezet utolsó versében pedig azt mondja, hogy Álmélkodtam ezen a látomáson, és nem tudtam megérteni.* Tehát számára, aki rendelkezett az álomfejtés képességével, mert Isten ezt megadta neki, és számos módon bizonyította már ezt a képességét, ott állt, hogy ehhez nem tudok hozzászólni. Ha nem adja meg Isten ezt is, akkor ott állok és egy szót sem tudok erről mondani. Tehát a Kijelentés önmagában az emberi értelem számára nem érthető.

És most következik a másik a másik ajándék: a Kijelentés magyarázatának az ajándéka. Hát mit jelent ez a kifejezés? Első körben mit jelentett az Ószövetség népe számára? Megjelenik Gábiel angyal, és sok mindent elmond. Elmondja, hogy a kos egy birodalmat, illetve egy királyt jelöl.

Az a kétszarvú kos, amelyet láttál, a médek és a perzsák királya. (v. 20) Az egyik korábban nő ki, de kisebb, a másik később nő ki, de nagyobb. Mi, akik már ismerjük a történelmet és tudjuk, hogy itt a médekről és a perzsákról van szó, ezt végig is tudjuk vezetni, hogy hogyan történt mindez. Hogy kezdetben ez a két nép összefogott, nem egymás ellen pazarolta el az erejét, hanem összefogtak Babilon ellen. Eleinte még a médek voltak a vezetői ennek a szövetségnek. Ők voltak a tekintélyesebbek és az erősebbek. De ahogy telt-múlt az idő, a perzsa nép egyre jobban tudatára ébredt a saját erejének. Egyre többen lettek, és átvették a szövetség vezetését. Ők lettek az a szarv, amely később nőtt ki, de túlnőtte az első szarvat. Tehát ez a Méd-Perzsa Birodalomnak a jele. Azt is olvassuk velük kapcsolatban, hogy ökleltek nyugat, észak és dél felé. Azt nem olvassuk, hogy kelet felé is ökleltek volna. És ez is teljes összhangban áll a történelmi ismereteinkkel, ugyanis a perzsák elfoglalták a Babiloni Birodalmat, és növelték azt nyugat, észak és dél felé. De ők nem mentek India irányába.

A látomás következő részét úgy fejtí meg Gábiel, hogy ki a bak: a szőrös bak a görögök királya. És azt olvassuk erről a bakról, hogy nyugatról érkezik, szinte nem is éri a lába a földet; ez az ő gyorsaságára utal. Úgy rohanta le a Nagy Sándor vezette Görög Birodalom a Perzsa Birodalmat, hogy annak gyakorlatilag semmi előjele nem volt. A perzsák erre nem számítottak. Érdeemes egyébként felmenni az internetre, vagy kinyitni egy történelemkönyvet, hogy milyen módon harcolt Nagy Sándor a perzsák ellen, hogyan használta ki a másfajta katonai módszereit [makedón falanx], hogy nem tudtak ellenállni neki a perzsák, még akkor sem, ha sokszoros túlerőben voltak – jön nyugatról a kecskebak, lába a földet sem érinti, és földre dönti a kóst. Ő tehát a nagy szarv, az első király: Nagy Sándor. Róla már tudjuk, hogy mindenfelé öklelt. Ő még kelet irányába is elindult. Nagy Sándor betette a lábát még Indiába is. Nem tudta huzamosabb ideig megvetni, de mégis tudjuk, hogy megjárta még ezt a földet is! Ha valakit részletesebben érdekelnek ezek a csaták és hadjáratok, akkor javaslom, hogy Plutarkhosznak a Párhuzamos életrajzok című művét vegye elő. Plutarkhosz görög történetíró volt, könnyen elérhető ez a könyve, és részletesen beszámol Nagy Sándornak ezekről a cselekedeteiről.

De folytatódik a történet. Azt olvassuk, hogy ez a nagy szarv, amely egyenes és Nagy Sándort jelképezte, letörött. Ez az ő korai és váratlan halálára utal. Megnőtt a birodalma, elképzelhetetlenül nagy lett, és egyszer csak véget ért az élete. Letört a szarv. És nőtt helyette négy másik, szintén nagy, de a korábbihoz képest kisebb szarv. És ez lett a négy hadvezére által vezetett utód-birodalomnak a jelképe, mert

négy utód-birodalom jött létre Nagy Sándor birodalmának a romjain. És ezek közül a királyok közül – azt olvassuk, hogy – később egy bős tekintetű király ütötte fel a fejét az egyik birodalomban a négy közül. Azt is olvassuk, hogy ez a birodalom délen, keleten, és az ékes vagy kívánatos földön jelen. Ez az ékes vagy kívánatos föld Izráelnek a leírása. És ezen a földön az Antigonidák uralkodtak, az a dinasztia, és az a bős tekintetű király, akiről itt szó van, és akit be tudunk azonosítani a történelmi ismereteink alapján, ő IV. Antiochus Epiphanes volt. Róla azt olvassuk, hogy először is katonai diktatúrát vezetett be. Minden király bizonyos értelemben diktátor volt, de a legtöbben nem törtek a saját népüknek az életére, meg nem törtek folyamatosan a szomszédaiknak az életére. De ez az Antiochus Epiphanes, ez folyamatosan, mint valami elmebeteg, felügyelni akarta az embereknek a járását, mozgását, ki mit mondhat, ki mit tehet, egy igazi diktatórikus rendszert épített fel: senkinek az élete nem volt biztonságban. Azt is tudjuk róla, nemcsak katonai, hanem szellemi diktatúrát is bevezetett. Szerette volna a hellenizmust tökélyre fejleszteni. Korábban is voltak jelei annak, már Nagy Sándor idején is, hogy ők a hellén kultúrát rá akarják erőltetni az egész birodalomra, a korábbi Perzsa Birodalomra. Nagy Sándor még tudta, hogy ezt nem teheti meg egyik pillanatról a másikra, hiszen akkor a fark csóválná a kutyát. Ez egész egyszerűen nem így működik, sőt, ő még olyan házasságokat hozott létre, ahol a görögök s a perzsák nagy tömegben, ezres létszámban összeházasodtak egymással. Tehát nem csupán a hellén kultúra ment át a perzsa kultúrára, hanem fordítva is – nyilván valamiféle hellén hegemoniával. De nem uralták le teljesen a korábbi népeknek a kultúráját, vallását, szellemiségét. Később azonban – többek között – ez a IV. Antiochus Epiphanes elvesztette a kontrollt. Azt mondta, hogy az én kultúrámban a helyes, azt fogom ráerőltetni mindenkire. Ennek a szellemi diktatúrának az volt a csúcsa, amikor úgy döntött, hogy a jeruzsálemi templomban disznót fog feláldozni Zeusz tiszteletére. Hát nem kell magyarázni, hogy hány szempontból rossz ez az akarata Epiphanesnek.

Mi a 2300 nap? Azt olvassuk, hogy 2300 este és reggel fog eltelni. Amikor IV. Antiochus Epiphanes megbecstelenítette a jeruzsálemi templomot, kitört a lázadás. Kitört a forradalom és a szabadságharc. Ezt a szabadságharcot egy papi család, a Haszoneusok, más néven a Makkabeusok vezették. Ez a szabadságharc éveken keresztül tartott, és minden várakozás ellenére sikerrel járt. Nem olyan volt, mint a korábbi, meg a későbbi lázadások, hogy előbb vagy utóbb, de vérbe fojtották. Ez sikeres volt. Ez a papi család éveken keresztül küzdött. Változott, hogy éppen ki a vezető, mert egyiket a másik után ölték meg, de mindig ugyanaz a család adta a vezetőt, és végül kivívták a függetlenséget. Izráel újra önálló állam lett. Egészen addig, amíg a rómaiak el nem foglalták. Kicsit több mint száz éven keresztül önálló állam lett újra Izráel, saját királlyal. És a templomot is újra szentelték. Erről szól ez a 2300 nap: a megszenteltetésétől az újraszentelés időpontjáig. Tehát ez ennek a

látomásnak a története. Ugye korábban kapott már Dániel kijelentéseket arról, hogy egyik birodalom követi a másikat, ez problémákat okoz az Isten népe számára, de aztán Isten ad egyfajta szabadítást. Kicsit olyan ez, mint hogyha távcsővel látott volna valamit. Amikor az ember távcsőbe néz, az sem olyan nagyon részletes. Ez a látomás már olyan, mintha mikroszkópba nézett volna bele. Sokkal részletesebben leírja két birodalomnak a sorsát, a hívő nép ellen támadást, és azt a szabadulást, amit Isten ad az Ő népének. Ez ennek a kijelentésnek a magyarázata az Ószövetség népe számára.

De sok olyan prófécia van, amelynek nem egyszeri beteljesedése van, hanem többszöri. Úgy látjuk, hogy ez is ilyen prófécia. Ugyanis van ennek újszövetségi vonatkozása is. Azt olvassuk Dánielnél, hogy mindez az utolsó időkről szól. Nos, a Biblia sokféle értelemben használja ezt a kifejezést, hogy utolsó idők, de az biztos, hogy mi, amikor manapság erről gondolkodunk, akkor az idők végezetére gondolunk. Arra az időre, ami megelőzi Jézus Krisztusnak a visszajövetelét; mi általában ezt így szoktuk érteni. Persze tudjuk, hogy az „utolsó idők” vonatkozik arra is, amit Dániel mondott, még általánosabban a Krisztus első megjelenésétől eltelt időszakot jelenti. De általában mégiscsak a legutolsó részre gondolunk. És amikor ezen gondolkozunk, akkor rendszerint a Jelenések könyvét szoktuk fellapozni. Sokan úgy gondolják, hogy ez a könyv egy minden részletre kiterjedő forgatókönyvet fogalmaz meg. Pontosan előttünk áll, hogy mi fog történni az emberiség történelmének utolsó szakaszában. Se szeri, se száma ezeknek a forgatókönyveknek. Vannak kiségyházak, szekták, amelyek ezek mentén a tanítások mentén jönnek létre, hogy „én így képelem el az utolsó időt”. Hát ezeknek a forgatókönyveknek egy részéről már kiderült, hogy nem igaz. És merem állítani, hogy akik nagyon sok részletet feltételeznek, és mondják ki, hogy ez így lesz, kétségem nincs efelől, ezeknek a forgatókönyveknek a maradékaról meg majd később fog kiderülni, hogy nem igaz. A Jelenések könyve ugyanis nem ad nekünk minden részletre kiterjedő leírást. Csupán a főbb csapásirányokat jelöli meg: Mi fogja jellemezni ezt az időszakot? Ahogy olvassuk a Jelenések Könyvét, azt látjuk, hogy nagyon sok áthallás van benne Dániel könyvéhez visszamenően, és konkrétan ehhez a fejezethez visszamenően is.

Hát mi várható? A földi birodalmak folyamatos váltakozása, ez az első dolog. Ahogy ezt látta Dániel, és megrémült, mert azt látta, hogy van egy Méd-Perzsa Birodalom, terjeszkedik, senki nem tud megállni, mindenkit a földre tipornak. Ugyanezt látjuk mi is. Sokan átérték közülünk a Szovjetunióknak a tündöklését, hát nevezzük tündöklésnek... másnak is lehetne nevezni, de hatalmát tekintve mondhatjuk azt, hogy tündöklés. Ki gondolta volna, hogy ennek vége lesz?! Most látjuk, hogy jött egy másik birodalom, sok más birodalom... ahogy Dániel is látta, hogy majd jönnek a görögök és egyszer majd véget vetnek a perzsáknak. És mi is

azt látjuk, hogy a Szovjetunió végére, van helyette Amerika, meg van helyette Kína, és ki tudja, mi jön még?! Mi azt hisszük, hogy most csak ez a két nagy birodalom létezik, és nagyjából itt vége is az emberi történelemnek, mert itt már úgysem lehet változtatni, nem igaz? A világi urak jönnek és mennek, és erre kell nekünk felkészülnünk.

A másik jellemző része ennek az időszaknak, hogy az Isten népe elleni üldözés fokozódik. Üldözés mindig is volt, szellemi és fizikai természetű. De ez az üldözés fokozódni fog. A szellemi üldözés első körben azt jelenti, hogy kívülről támadnak bennünket. Hazudnak rólunk mindenféle rosszat, meg érveket állítanak ellenünk, meg le akarnak járatni – ez a szellemi jellegű üldözés, ami kívülről érkezik. És van ennek egy fokozottabb jelenléte is, amikor már belül is ezt tapasztaljuk. Amikor úgy mond egyházon belül támadják a bibliai tanításokat. Ez a legszörnyűbb! Ez olyan, mint amikor egy háborúban belül egy áruló az, aki elárulja a saját seregét, és nyit utat az ellenség számára. Ez a fajta szellemi üldözés mindenképpen fokozódni fog. Vannak jelei, ismerjük, de ez még fokozódni fog. Ugyanezt mondhatjuk a fizikai üldözésről is. Vannak országok, ahol a hívőket hátrányosan megkülönböztetik, bizonyos dolgokat nekik nem szabad tenniük; másodrendű állampolgárok. És vannak, ahol már egyenesen az életük van veszélyben. Sőt, már elkezdődött a kivégzéseknek a sora. Ma sokkal több hívő embert, keresztény embert ölnek meg a hitéért, mint a Római Birodalom idején – csak hogy erről nem szoktak beszámolni a híradások. Emlékszem rá, öt évvel ezelőtt, amikor a francia szerkesztőség, a Charlie Hebdo ellen terrortámadás történt és meghalt tizenegynéhány ember – ez a hír hónapokon keresztül uralta a médiát, hónapokon keresztül. Meghalt tizenegynéhány ember, akik egyébként gúnyt űztek valamiből. Ugyanebben az időben Kenyában terroristák vonultak be egy egyetemre, és mindenkitől megkérdezték, hogy kiben hisz. És aki azt mondta, hogy ő Krisztusban hisz, azt ott helyben agyonlőtték. Százötvenen vallották meg a hitüket Krisztusban. Százötvenen! Ki hallott erről hírt? Emlékszik valaki csak egyetlen híradásra is ezzel kapcsolatban? Semmi nem volt! Növekszik a keresztényüldözés, de erről már nem kapunk híreket sem, mert ez a trend. Ha szellemileg is üldözni kell a kereszténységet, akkor az nem hír, hogy fizikailag is üldözve vagyunk. És leszünk is, egyre inkább. Tehát ez a második jelenség, ami az utolsó idők előrehaladtával tapasztalható, hogy az üldözés fokozódik. A harmadik jelenség még ennek is a fokozódása: a nagy nyomorúság. Azt olvassuk, hogy az utolsó idők végén várható egy olyan nyomorúság, ami már Isten népének a létét is fenyegeti, hogy egyáltalán túléljük-e vagy sem. Ezzel kapcsolatban azt olvassuk, hogy ha meg nem rövidíttetnének azok a napok, hát akkor nagy baj lenne, nagyon nagy baj lenne... Végromlással fenyegeti az Isten népét ez az időszak! Ugyanakkor az is kiderül, hogy amikor ez a végromlás fenyeget, akkor Isten népe mindig egy kicsit öntudatra ébred.

Akkor mindig megerősödik a hitében, és kiáll, és felvállalja a harcot. Itt, Dániel könyvében azt olvassuk, hogy a zsidók, akik hosszú időn keresztül túrték az Antigonidáknak az uralkodását, és nem szóltak bele a hellenizálódásba, eljött az a pillanat, amikor nem bírták tovább. Amikor a jeruzsálemi templomban disznót kellett volna áldozni, na, akkor vége! – elpattant a húr, és felvették a harcot. És mi is, amikor majd eljön ez az időszak, öntudatra ébredünk, még jobban, és felvesszük a harcot. Nem fizikailag. Azért olvastam fel az Efézusi levélből azt a részt, amit felolvastam, mert a mi harcunk nem ilyen jellegű. Mi nem test és vér ellen hadakozunk. Nekünk lelki harcunk van. De nagyon fontos, hogy ebben a harcban meg tudjunk állni. És a negyedik, utolsó dolog, amit megtudunk, és ami már mag formájában Dániel könyvében is olvasható, a végső győzelem. Hogyan jön el a végső győzelem? Hát nem úgy, hogy Isten népe helytáll, és kivívja magának a győzelmet. Nem. Egy korábbi fejezetben úgy olvastuk, hogy leesik egy kő a mennyből, és úgymond szétrombol mindent, aztán nagy hegygé lesz – kéz érintése nélkül! Kizárólag az Úr akaratából a győzelem bekövetkezik. És mit olvasunk itt? Amikor a sereg vezére ellen támadtak, addig sokakat a földre tiport az ellenség, de amikor a sereg vezére ellen támadtak, akkor nem tudtak megállni vele szemben. És ez a jel arra nézve, hogy amikor a sereg vezére, Jézus Krisztus visszajön, akkor mindent helyre tesz. A világi birodalmakat úgy, ahogy vannak, eltörli, és a maga népét helyreállítja.

Van előttünk tehát egy kijelentés, és ott van ennek a kijelentésnek a bibliai magyarázata és azt várja tőlünk Jézus, hogy Őt kövessük. Mit jelent ez ebben a helyzetben? Azt, hogy elhisszük Neki mindezt. Hogy nem erre a világra akarunk berendezkedni. Hogy nem e világ urainak akarunk engedelmeskedni, folyamatosan feladva hitünknek különböző elemeit. Nem hozzájuk akarunk hasonlítani, hanem a mi Urunk akaratához akarunk odaidomulni. És amikor Ő azt mondja, hogy ez várható, akkor mi felkészülünk erre, hűségesen, öntudatra ébredve, és előre hálát adva azért a győzelemért, ami végső soron vár majd ránk.

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk, Jézus Krisztus, olyan hálásak vagyunk neked azért, mert Te a magaddal való közösségre hívsz bennünket. Köszönjük, hogy nemcsak hívsz, és nem csupán egy lehetetlen küldetés elé állítasz bennünket, hanem nekünk ajándékozod a Te Igédet, amelyben minden megírva található, ami hitünk és életünk szempontjából szükséges. És köszönjük, hogy Te adod nekünk annak helyes magyarázatát is, a Te Lelked, és a gyülekezetben való tanítás, beszélgetés által. Nagyon köszönjük neked, Urunk, hogy ébresztgetsz bennünket, hogy mutatod pontosan az utat, hogy fogod a kezünket, hadd tudjunk Veled menni, hadd tudjuk átélni a Veled való közösség

örömét már itt e földön, és később, majd kiteljesedve, odaát a mennyben. Urunk, annyira köszönjük Neked ezt az Igét, amit ma olvashattunk. Köszönjük, hogy – habár nem könnyű, de – ott áll előttünk a magyarázata. Köszönjük, hogy láthatjuk, hogyan történik minden a Te leírásod szerint, ahogyan előre megmondtad. Köszönjük, hogy láthatjuk az emberi hatalom mindenféle fonákságát, és mégis esendőségét, gyengeségét. És láthatjuk, hogy milyen hatalommal, és milyen tervszerűen hajtod végre a mi szabadításunkat. Urunk, nagyon kérünk, hogy Te adj erőt ahhoz az időhöz, ami még előttünk áll! És Te adj erőt azoknak is, akik majd utánunk következnek, és akik még több szenvedést kell, hogy átéljenek. És kérünk, Urunk, hogy Te halld meg a mi imádságunkat, amikor arra kérünk, hogy jövel, Urunk, Jézus! Szeretnénk, ha az emberi történelem – ebben a formájában, ahogy a bűn azt áthatja, – véget érne, és hadd találkozhatnánk Veled, aki ítélsz, igazságot teszel, és helyreállítod a tieidet. Nagyon kérünk, Urunk, adj megtéréseket, adj minél többet, hadd tudjuk betölteni a küldetésünket ezen a világon, hadd tudjunk Téged hirdetni, hadd tudjunk az életünkkel is Rólad bizonyosságot tenni! Kérünk, Urunk, hogy hadd lehessünk Téged dicsőítő gyermekeid ebben a világban.

Urunk, eléd hozzuk gyülekezetünket, eléd hozzuk országunkat, Te látod, hogy milyen kihívásokkal küzd manapság az egész világ ennek a járványnak az idején! Kérünk, Urunk, hogy Te adj kitartást, Te adj összefogást ebben az időben, és ha kedves előtted, akkor túl tudjunk lépni ezen a járványon, hogy ne fenyegetse tovább az életünket! De arra is kérünk, Urunk, hogy hadd érthessük meg a Te jeleidet, hiszen semmi nem véletlen, és ezt a járványt is azért küldted, hogy észbe kapjunk. Kérünk, Urunk, hogy hadd láthassuk ennek a nyomait is, gyülekezetünkben, egyházunkban, országunkban és az egész világon! Kérünk, hogy légy velünk a következő időszakban is, te járj előttünk mint Jó Pásztorunk, és vonj bennünket magad után, hadd tudjunk hűségesen követni Téged!

Ámen.

DÁNIEL BŰNVALLÓ IMÁDSÁGA

Olvasandó (lectio): Dán 9

A médek nemzetségéből származó Dáriusnak, Ahasvérus fiának első esztendejében, miután királlyá tették a káldeusok országán, uralkodásának első esztendejében én, Dániel, megértettem a könyvekből azoknak az esztendőknél a számát, amelyről az ÚR igéje szólt Jeremiás prófétához, hogy hetven esztendőnek kell eltelnie a rommá lett Jeruzsálem fölött. Arcomat az Úr Isten felé fordítottam, hogy keressem őt imádsággal, könyörgéssel, böjtöléssel, zsákban és hamuban. Imádkoztam az ÚRhoz, az én Istenemhez, és bűnvallást tettem e szavakkal: Ó, Uram, nagy és félelmes Isten, aki megtartja a szövetséget és az irgalmat azok iránt, akik őt szeretik és teljesítik

parancsolatait! Vétkeztünk, és hamisan cselekedtünk, gonoszságot műveltünk, és föllázdattunk ellened; eltértünk parancsaidtól és törvényeidtől. Nem hallgattunk szolgálóidra, a prófétákra, akik a te nevedben szóltak királyainknak, fejedelmeinknek, atyáinknak és az ország egész népének. Tied, Uram, az igazság, mienk pedig arcunk pirulása: mienk és Júda férfiaié, Jeruzsálem lakóié és egész Izráélé, a közel és távol lévőké mindazokban az országokban, ahová kivetted őket gonoszságuk miatt, amellyel vétkeztek ellened. Mienk, ó, URam, arcunk pirulása: királyainké, fejedelmeinké és atyáinké, akik vétkeztünk ellened. A mi Urunké, Istenünké az irgalmasság és a bocsánat, mert pártot ütöttünk ellene. Nem hallgattunk az ÚRnak, a mi Istenünknek szavára, hogy törvényei szerint járjunk, amelyeket elének adott szolgálói, a próféták által. Az egész Izráél áthágta törvényedet, elhajoltak, és nem hallgattak szavadra. Azért szakadt ránk az átok és eskü, amely meg van írva Mózesnek, Isten szolgájának a törvényében, mert vétkeztünk ellene! Beteljesítette szavát, amelyet ellenünk és bíránk ellen szólt, akik fölöttünk bírászkodtak, hogy nagy veszedelmet hoz ránk. Mert nem történt olyan sehol az egész ég alatt, mint ami Jeruzsálemben történt. Ránk jött mindaz a veszedelem, amely meg van írva Mózes törvényében! Mégsem esedeztünk az ÚRnak, Istenünknek színe előtt, hogy megtértünk volna álnokságainkból, és ügyeltünk volna igazságodra. Ezért gondja volt az ÚRnak arra, hogy ránk hozza a veszedelmet. Mert igaz az ÚR, a mi Istenünk minden cselekedetében, amelyet cselekszik; mert nem hallgattunk az ő szavára. Most azért, ó, mi Urunk, Istenünk, aki hatalmas kézzel kihoztad népedet Egyiptom földjéről, és nevet szereztél magadnak mindmáig: vétkeztünk, gonoszul cselekedtünk! Uram, igazságod teljessége szerint forduljon el, kérlek, a te haragod és búsulásod a te városodtól, Jeruzsálemtől és szentséges hegyedtől! Mert a mi vétkeink és atyáink álnoksága miatt gyalázta Jeruzsálemet és a te népedet mindenki körülöttünk. És most hallgass meg, Istenünk, szolgálóid imádságát és könyörgését, és önmagadért, Urunk, ragyogtasd arcodat a szent helyre, amely elpusztult! Én Istenem, fordítsd felénk füledet, és hallgass meg minket! Nyisd ki szemedet, és tekints pusztulásunkra és a városra, amely a te nevedet viseli! Mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban bízva terjesztjük eléd könyörgéseinket. Uram, hallgass meg! Uram, bocsáss meg! Uram, figyelj ránk, és cselekedj, ne késlekedj – önmagadért, én Istenem, mert a te nevedet viseli a te városod és a te néped! Még beszéltem, imádkoztam, és vallást tettem vétkemről, és népemnek, Izráélnek bűnéről, és Istenem szent hegyéért mondott könyörgésemet az ÚR, az én Istenem elé terjesztettem, még mondtam az imádságot, amikor Gábriel, az a férfiú, akit az előbb a látomásban láttam, sebesen hozzám repült, megérintett engem az esti áldozat idején. Ezt adta értésemre, és így szólt hozzám: Dániel, azért jöttem el, hogy a helyes megértésre tanítsalak. Amikor könyörögni kezdted, egy szózat támadt, és én eljöttem, hogy elmondjam azt neked, mert te kedves vagy Isten előtt. Gondold meg azért a szózatot,

és értsd meg a látomást! Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, hogy megszűnjön a törvényszegés, és véget érjen a bűn, eltöröltessék az álnokság, és eljöjjön az örökkévaló igazság, lepecsételjék a prófétálást és a látomást, és felkenjék a szentek szentjét. Tudd meg azért, és gondold meg: a Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésétől a Messiás-fejedelemig hét hét és hatvankét hét van; újra megépítik az utcákat és a kerítéseket, mégpedig viszontagságos időkben. A hatvankét hét elmúltával pedig kiirtják a Messiást, és senkije sem lesz. A várost és a szent helyet pedig elpusztítja a következő fejedelem népe. Vége lesz mintegy vízözön által, és eldöntött tény, hogy pusztán áll a háború végéig. És egy héten át sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felénél véget vet a véresáldozatnak és az ételáldozatnak, és utálatosságok szárnyán jön pusztítva, míg rá nem szakad a pusztítóra az elvégzetetett pusztulás.

Alapige (textus): Dán 9,22b

Dániel, azért jöttem el, hogy a helyes megértésre tanítsalak.

Imádkozzunk!

Jertek Testvérek, mi is imádkozzunk! Köszönjük neked, Úr Jézus Krisztus, hogy mi is itt állhatunk Előtted bűnbánó szívvel, hogy mi is olyan sokszor jövünk és mégis sokszor süket füllel jövünk, és mégis engedetlen szívvel jövünk, mert nem hallunk téged, mert nem akarunk meghallani téged, ahogyan itt olvastuk. Urunk, Te azt mondtad, hogy a Te szavadat szólod mindenkinek, a halottaknak, akiket életre akarsz kelteni. Segíts bennünket, hogy mindaz a szó, amit hallunk, életté, cselekedetté, imádsággá, imádatná válhasson. És segíts bennünket, hogy mint juhok, akik eltévelyedtünk, bár van Pásztorunk, hadd tudjunk visszatalálni hozzád. Köszönjük, hogy a te vessződ és botod, azok vigasztalnak bennünket, akkor is, hogyha eltévelyedtünk tőled. Hadd lehessen ez a mostani istentisztelet is egy ilyen vessző és bot, amely visszaterel hozzád, a Te Igédhez, a Te szentségedhez, a Te keresztedhez. Mert Tenálad van a bocsánat, Urunk, hogy féljünk téged. Köszönjük, hogy önmagadért bocsátasz meg, a Te szent áldozatodért, Úr Jézus Krisztus. Hadd gyönyörködjünk most is benned és a Te hozzánk szóló szavadban. Szólj Urunk, hadd hallhassák a te szolgálád.

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban bízva terjesztjük eléd könyörgéseinket. (Dán 9,18b)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Az emberlét egyik legfontosabb tényezője a kommunikáció. Elengedhetetlen szükség van arra, hogy a gyermek megértse szüleit és tanárait, a szülő felismerje gyermeke szükségleteit, érzelmeit, megértse szavát és így tovább, és így tovább. Az emberi mivolt legcsodálatosabb adományainak egyike a beszéd. Milyen fontos ez ilyen emberi szinten, hát még akkor, amikor arról van szó, hogy mit szól hozzánk Isten, mit kíván tőlünk, mit válaszol a kérdéseinkre. Ez mindennél fontosabb és mindennél csodálatosabb. Dániel történetéből éppen ezt a csodát láthatjuk. És ez a legfontosabb kérdés a mi életünkben is: mi kell, ahhoz, hogy megértsük Isten akaratát? A felolvasott Igéből öt válasz nyilvánul meg előttünk. Az első az Isten előtti kedvesség, a második az Ige ismerete, a harmadik bűnbánat és alázat, a negyedik a Szentlélek munkája, és végül az ötödik a Messiás megismerése.

1. Az első tehát az Isten előtti kedvesség. A huszonharmadik versben ezt olvassuk: *én eljöttem, hogy elmondjam azt neked, mert te kedves vagy Isten előtt*. Dániel kedves volt Isten előtt, de fel kell tenni azt a kérdést, hogy mi volt ennek az oka. Az első ok, hogy Isten választott prófétája volt Dániel, akit éppen arra rendelt, hogy megértse az üzenetét. Mint ahogy Jeremiás próféta elhívásának történetében is olvassuk: *Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, mielőtt kijöttél az anyaméhből megszenteltelek, prófétának rendeltelek a népek közé.* (Jer 1,5) Tehát Dániel kedves volt Isten előtt, mert Isten őt kiválasztotta. De Isten előtti kedvességének volt egy másik oka, mégpedig a bűnbánata, alázata, az Úr akaratának keresése. De ez az ok nincs meg az előző nélkül. Azért lehetett alázatos, azért lehetett bűneit megbánó, az Úr akaratát kereső, mert az Úr erre rendelte és erre vezette őt. Ahogy Noéről is olvashatjuk: *de Noé kegyelmet talált az Isten előtt* (1Móz 6,8), Noé igaz, tökéletes férfiú volt kortársai között, Noé Istennel járt. Noé igaz férfi volt, mert Istennel járt, és Istennel járt, mert kegyelmet talált az Úr előtt. Márpedig **kegyelem csak annak adható, aki arra nem szolgált rá.**

Kedves Testvérek! Mindenki tegye fel magának a kérdést, hogy ő vajon kedves-e Isten előtt. Kedves-e Isten előtt, mert, ha erre a kérdésre igennel tud válaszolni, akkor keresheti és kutathatja Isten akaratát.

2. A második Isten akaratának megismerésében, ahogyan az Ige előttünk áll, az magának az Igének az ismerete. Mivel Isten az Igében jelenti ki magát, alapvető, hogy minél jobban ismerjük Isten szavát, Isten kijelentését. Úgy, ahogyan Dánielről is éppen ezt olvassuk: *Én, Dániel megértettem a könyvekből azoknak az esztendőknél a számát, amelyről az Úr Igéje szólt Jeremiás prófétához, hogy hetven esztendőnek kell eltelnie a rommá lett Jeruzsálem fölött*. Dániel tehát a könyvekből, azaz a szent iratokból ismerte meg Isten kijelentését. Tudjuk azt – itt utal is rá Dániel –, hogy Jeremiáson keresztül üzenté Isten, hogy a babiloni fogság hetven esztendeig fog tartani. Így olvassuk Jeremiásnál két helyen is: *ezek a nemzetek, akik*

a babiloni királynak szolgálnak majd hetven esztendeig, és amikor letelik a hetven esztendő, megbüntetem a babiloni királyt és népét – olvassuk a huszonötödik részben. És aztán később a huszonkilencedik részben is visszatér ehhez a gondolathoz: *mihelyt letelik Babilonban a hetven esztendő, meglátogatlak titeket és beteljesítem ígéreteimet, hogy visszahozlak titeket erre a helyre.* Tehát Dániel próféta olvasta az iratokat, a könyveket, ahogyan láttuk, és ismerte Jeremiás próféta beszédét, pontosabban azt a beszédet, amelyet Isten üzent Jeremiáson keresztül. Testvérek, mi vajon ismerjük-e eléggé a Bibliát, tanulmányozzuk-e a Bibliát, értjük-e az összefüggéseit? Megértésre jutunk-e úgy, mint ahogy Dániel az Ige tanulmányozása nyomán megértésre jutott? De azért ez nem elegendő!

3. Önmagában az Ige tanulmányozása Isten akaratának megértéséhez nem elegendő, mert szükség van bűnbánatra és alázatra. Büszke emberként semmit sem ismerhetünk meg Isten kijelentéséből, az Ő akaratából. Dánielről is pontosan ezt olvassuk: *arcomat az Úr Isten felé fordítottam, hogy keressem Őt imádsággal, könyörgéssel, böjtöléssel zsákban és hamuban.* És itt következik egy bűnvalló imádság. Tulajdonképpen a kilencedik rész legnagyobbik felét ez a könyörgő, bűnvalló imádság teszi ki: Bűnvallás, könyörgés helyreállításért. És Dániel – ez nagyon fontos – még népe bűneit is úgy vallja meg Isten előtt, mint hogyha az övéi lettek volna. Alázatának a legszebb kifejezése pedig éppen ott található, amit a bűnbocsánat-hirdetesként olvastam fel: *mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban bízva terjesztjük eléd könyörgéseinket.*

Hetekig lehetne elemezni Dániel bűnvalló imádságát, de most ezt nem teszem meg, hiszen azokat a momentumokat keressük, hogy melyek segítenek bennünket abban, hogy megértsük Isten üzenetét. De azért föl kell tennem a kérdést, hogy vajon a mi szívünkben mi van: büszkeség vagy alázat, esetleg más hívőknek a lenézése, hogy mi már előbbre járunk a hitben? Nekünk ne magyarázzanak mások, mert mi már ezt jobban tudjuk. Vagy pedig alázat van szívünkben, másokat különbnek tartván magunknál és elismerve, hogy Isten előtt kárhozatra méltó bűnösök vagyunk. Még akkor is, ha Ő megkönyörült rajtunk. Mert Krisztus érdeméért, amikor ránk tekint a mi Urunk, akkor nem a mi bűneinket látja, hanem Krisztus érdemét, de attól persze mi még bűnösök maradtunk. Mi jellemzi a mi szívünket, kihez vagyunk hasonlóak a farizeushoz vagy a vámszedőhöz, akik ott a templomban imádkoztak? Ugye a farizeus elmondta, hogy hálát adok Istenem neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, nem vagyok, olyan, mint például ez a vámszedő. És felsorolja a vélt érdemeit: tizedet adok mindenből: mentából, kaporból és így tovább. És a vámszedő még a szemét sem merte felemelni az Égre, csak a mellét verte és így imádkozott Istenhez, hogy: irgalmazz nekem bűnös embernek! És ez utóbbi megigazulva tért haza, nem úgy, mint a farizeus. (vö. Lk 18,11-14)

4. Tehát Isten akarata megértéséhez, a bűnbánatra és az alázatra feltétlenül szükségünk van. De még ez sem elegendő, mert szükségünk van a Szentlélek munkájára is. Amit Dániel próféta Gábiel magyarázataképpen élt át, azt mi már a Szentlélek munkája nyomán érthetjük meg. Itt így olvassuk: *Még mondtam az imádságot, amikor Gábiel, az a férfiú, akit az előbb a látomásban láttam, sebesen hozzám repült, megérintett engem az esti áldozat idején. Ezt adta értésemre és így szólt hozzám: „Dániel, azért jöttem el, hogy a helyes megértésre tanítsalak.”*

Igen, abban az időben Isten látomásokon, álmokon keresztül, angyalok révén, vagy próféták szavával szólt az Ő népéhez. Hiszen amikor Isten elmondta Ábrahámnak, hogy jöjjön ki Úr-Kaszdimból, és menjen arra a földre, amelyet mutatni akart neki, nem mondhatta azt, hogy „vedd elő a Bibliádat és olvasd fel a megfelelő passzust és akkor meg tudod, hogy mit kell tenned”. Hiszen akkor még nem volt Biblia. Ezért Istennek másféle eszközöket kellett használni ahhoz, hogy az akaratát megértesse. De nekünk már egy új és tökéletes út áll a rendelkezésünkre.

Az Újszövetség idejére a Zsidókhoz írott levél 1. részének első két verse az érvényes: *Miután sokszor, és sokféleképpen szólt hajdan az Isten az atyákhoz a próféták által, ez utolsó időben, Fia által szólt hozzánk.* Jézus mindehhez hozzáteszi a Szentlélekről szóló kijelentésében: *Mert nem magától szól, hanem azokat szólja, amiket hall, és a bekövetkezendőket kijelenti nektek. Ő engem dicsőít majd, mert az enyémből lesz, és kijelenti nektek.* Jézus Krisztus fizikai értelemben nincs itt közöttünk. Ő a Szentlelke által van közöttünk. A mennybemenetelekor felment az Atya jobbára, és tíz nappal később elküldte az Ő Szentlelkét, kitöltötte minden hívőre, megajándékozott bennünket az Ő kijelentésével.

De kell tennem egy kitérőt is, mert föltehetjük azt a kérdést, hogy mi is ez a hetven hét, ez a hetven év, amiről Gábiel beszél. *Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, hogy megszűnjön a törvényszegés, és véget érjen a bűn, eltöröltessék az álnokság, és eljőjön az örökkévaló igazság, lepecsételjék a prófétálást és a látomást, és felkenjék a szentek szentjét. Tudd meg azért, és gondold meg: a Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésétől a Messiás-fejedelemig hét hét és hatvankét hét van; újra megépítik az utcákat és a kerítéseket, mégpedig viszontagságos időkben. A hatvankét hét elmúltával pedig kiirtják a Messiást, és senkije sem lesz.* Dániel próféciájában, évhetekről van szó, hetven hétéről, mégpedig úgy, hogy először 7+62 évről, az 483 prófétai év. Ami a mi naptárunkban 476 évnek felel meg. A prófétai év ugyanis 360 napos, és nem 365 plusz még egy, a szökőéveket nem is számítva. Tehát a 483 prófétai év 476 évnek felel meg a mi időszámításunk szerint, Artakhsaszjá perzsa király pedig Kr.e. 445-ben engedte meg Nehémiásnak, hogy újjáépítse Jeruzsálemet. És hogyha a 445-höz Kr.e. hozzáadjuk a 476 évet, akkor egészen pontosan Kr.u. 30-hoz, azaz Jézus Krisztus kereszthalálához és feltámadásához érünk. Azért is kell így számolni, mert Kr.e. 1

van, Kr.u. 1 is van, de Kr. u. 0 nincsen, tehát egy évet mindig le kell vonni. És valóban, itt arról beszél az Ige, hogy *a hatvankét hét elmúltával pedig kiirtják a Messiást, és senkije sem lesz.* Hét hétig, körülbelül 50 évig tartott, amíg Jeruzsálemet teljesen felépítették, benépesítették, és utána 62 év hét telt el, (62 x 7 év telt el), és akkor a Messiást kiirtották és senkije nem volt. Senkije nem volt, úgy, hogy még az Atyja is elhagyta őt. *Én Istenem, Én Istenem, miért hagytál el engemet?* Jézus Krisztus a kereszten teljesen magára maradt. Sem ember, sem Isten nem állt mellette, mert át kellett élnie az elvettetést. Át kellett élnie az Istentől való elhagyatottságot. Át kellett élnie a kárhozat tüzét, hogy bennünket megmentesen.

5. E kitérő után visszatérve: igen, mert Isten akaratát csak akkor érthetjük meg, ha már megismertük a Messiást. Dániel először itt hall a szenvedő Messiásról, Isten kijelentése által. Bár ha esetleg Jeremiást ismerte, akkor éppen ismerhette Ézsaiás prófétát is. Hogyha ismerte Ézsaiás 53. fejezetét, akkor ott is olvashatott Isten szenvedő szolgájáról. *Mi azt gondoltuk, hogy Isten akarata veri és kínozza, jöllehet a mi bűneinkért kapott sebeket, a mi vétkeinkért törték össze. Őt érte a büntetés, hogy nekünk békességünk legyen, és az ő sebei árán gyógyultunk meg. Mindnyájan, mint juhok, eltévelyedtünk, mindenki a maga útjára tért, de az Úr Őrája vetette mindnyájunk vétjét.* (v. 4-6)

Kedves Testvérek! Mi megismertük-e már a Messiást, a Megváltót, aki értünk letette az életét? Dániel próféta könyvének 9. részéből megláthatjuk tehát, hogy mi szükséges ahhoz, hogy Isten akaratát megértsük, felismerjük: Isten előtti kedvesség, az Ige ismerete, bűnbánat és alázat, a Szentlélek munkája és a Messiás személyes megismerése. Vajon mindezt a Testvérek el tudják-e mondani saját magukról? Bárcsak úgy lenne!

Ámen.

Imádkozzunk!

Úr Jézus Krisztus, magasztalunk Téged szavadért, kijelentésedért! Magasztalunk, hogy nem néma Isten vagy, hanem elmondod számunkra mindazt, ami ehhez az élethez, és az örökélethez szükséges. Hogy ezen a Földön már most boldogan élhessünk, bármilyen körülmények között is éljünk. És hogy aztán az örökkévalóságban a miénk legyen az örök boldogság. Köszönjük, hogy legfőképpen Egyszülött Fiad által jelentetted ki magadat, a Te végtelen szeretetedet. Mert úgy szeretted a világot, hogy Egyszülött Fiadat adtad, hogy ha valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Köszönjük ezt a bátorítást, ezt a biztatást. Köszönjük, hogy hihetünk a te Egyszülött Fiadban. És kérünk, hogy ez valóban így legyen. Hogy megismerjük a Messiást úgy, ahogyan Dániel is, úgy, ahogyan Ézsaiás is, úgy ahogyan az Újszövetség apostolai és egyszerű hívői mind-mind, és a világtörténelemben minden élő hitre jutott ember ahogyan megismert Téged. És kérünk, hogy amikor már a szívünkbe fogadtunk a Te Szentlelked által, akkor újra

és újra szólj hozzánk, hogy értsük akaratodat, hogy lássuk elrendelt utunkat, és hogy tudjunk haladni ezen az úton az örökkévalóság felé. Kérünk, Urunk, hogy járványban, nyomorúságok között, vagy akár örömeinkben is, mindig Terád nézzünk, és Terád hallgassunk. Különösen kérünk azokért a Testvéreinkért, akik éppen betegágyon fekszenek, akár a járvány miatt, akár valamilyen más okból. Kérünk valamennyiünkért, hogy óvjál és védjél bennünket. És hogyha mégis elkapnánk a fertőzést, akkor is tudjuk, hogy akik Téged szeretnek, azoknak minden a javukra szolgál. Urunk, munkálkodj hazánkban is, hogy minél több ember feléd forduljon ebben a nyomorúságban, keressen Téged, és meg is találjon Téged a Te kegyelmedből. És kérünk, Urunk, hogy hallgasd meg a mi magunkban, csöndben elmondott imádságainkat is kegyelmesen.

Ámen.

DÁNIELHEZ MENNYEI KÖVET JÖN

Olvasandó (lectio): Dán 10

Círusnak, Perzsia királyának harmadik esztendejében kijelentést kapott Dániel, akit Baltazárnak is neveznek. Igaz ez a kijelentés, és nagy háborúról szól. Ő megértette a kijelentést, és így megértette a látomást. Azokban a napokban én, Dániel, gyászoltam három teljes hétig. Kívánatos ételt nem ettem, húst és bort sem vettem a számba, és olajjal sem kentem meg magamat, míg el nem telt az a három hét. Az első hónap huszonnegyedik napján a nagy folyam, a Hiddekel partján voltam. Föltekintettem, és egy férfit láttam gyolcsruhába öltözve, derekán színarany övvel. Teste olyan volt, mint a drágakő, arca olyan, mint a villám, és szemei olyanok, mint az égő fáklyák. Karja és lába, mint a csillogó réz, és ahogy beszélt, a hangja olyan volt, mint a sokaság zúgása. De csak én, Dániel láttam ezt a látomást, a férfiak, akik velem voltak, nem látták azt, mert nagy rémület szállt rájuk, és elfutottak, hogy elrejtőzzenek. Egyedül hagytak engem, és akkor láttam ezt a nagy látomást. Semmi erő sem maradt bennem, arcom eltorzult, és nem tudtam erőre kapni. Hallottam beszédének hangját. És amikor hallottam a hangját, ahogy beszélt, ájultan arccal a földre borultam. Ekkor egy kéz érintett meg engem, és fölsegített a térdemre és a tenyeremre. Azt mondta nekem: Dániel, kedves férfiú! Értsd meg a beszédeket, amelyeket neked mondok, és állj föl, mert most hozzád küldettem! Amikor ezeket a szavakat mondta nekem, reszketve felálltam. Azt mondta nekem: Ne félj, Dániel, mert az első naptól fogva, hogy szívedet a dolgok megértésre adtad, és megaláztad magad Istened előtt, ő meghallgatta szavaidat; és én a te beszédeid miatt jöttem. De Perzsia fejedelme ellenállt nekem huszonegy napig, és íme, Mihály, egyike a legelőkelőbb fejedelmeknek, segítségemre jött, és ott hagytam őt a perzsa királyoknál. Azért jöttem tehát, hogy tudodra adjam, ami az utolsó időkben a te

népedre elkövetkezik, mert a látomás azokra a napokra szól. Amikor ezeket a szavakat mondta nekem, arcom a föld felé fordítottam, és megnémultam. És íme, az, akinek olyan alakja volt, mint az emberfiának, megérintette az ajkamat. Ekkor kinyitottam a számat, és megszólaltam. Azt mondtam annak, aki előttem állt: Uram, a látomás miatt úgy elfogott a fájdalom, hogy semmi erő sem maradt bennem. De hogyan is beszélhetne Uramnak ez a szolgálja az én Urammal? Hiszen azóta sincs erőm, és a lélegzetem is elállt. Akkor ismét megérintett engem az az emberhez hasonló lény, és megerősített engem. Azt mondta: Ne félj, te kedves férfiú! Békesség neked! Légy bátor és erős! És amint szólt hozzám, megerősödtem, és azt mondtam: Szólj, Uram, mert megerősítettél engem! Ő azt mondta: Tudod-e, miért jöttem hozzád? Most visszatérek, hogy küzdjek a perzsa fejedelem ellen. És ha végzek, Görögország fejedelme jön! De megjelentem neked azt, ami föl van jegyezve az igazság könyvében. Senki sincs, aki velem tartana azok ellenében, csak Mihály, a ti fejedelmetek.

Alapige (textus): Dán 10,12

Azt mondta nekem: Ne félj, Dániel, mert az első naptól fogva, hogy szívedet a dolgok megértésre adtad, és megaláztad magad Istened előtt, ő meghallgatta szavaidat; és én a te beszédeid miatt jöttem.

Imádkozzunk!

Köszönjük Neked, Úr Jézus Krisztus, hogy jöhetünk most is Hozzád, hogy szólj hozzánk, ahogy Dánielhez is szóltál. Bocsásd meg, hogy sokszor nem alázzuk meg magunkat, hogy halljuk a Te szódat, és sokszor kemény szavakat kell, hogy szóljál hozzánk, ítéletes igéket, hogy mi is földre borulhassunk, és Neked adhassunk dicsőséget. De köszönjük, hogy Te nem bűneink szerint ítélsz, és meghallgatod a mi imádságainkat, ha alázatos szívvel jövünk eléd. Könyörülj meg rajtunk, Urunk, hogy minket is felbátoríthass, hogy ne féljünk, hogy békességben legyünk, hogy bármilyen is körülöttünk a világ, bármilyenek is a körülmények, hadd tudjunk Rád tekinteni, aki minden körülmények között Isten vagy és Te uralkodsz. Kérünk, hogy most is szólj hozzánk, hogy a Te Igéd, bármilyen keményen is hangzik, de életre és kegyelemre legyen számunkra most is. Te áldd meg az Ige hirdetőjét, és hogy legyen fülünk, szívünk a hallásra.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

Ha megvalljuk bűneinket, ő hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket, és megtisztítson minket minden hamisságtól. (1Ján 1,9)

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Ha visszagondolunk arra, hogy hogyan szólt az ige múlt vasárnap, akkor ott csodálatos kijelentések voltak a Messiásról. De azt látjuk itt, a fejezet elején, hogy telik az idő. Círus perzsa király uralkodásának a 3. évében járunk. Az előző fejezet még Dárius király uralkodása idején játszódott. 2 éve már, hogy engedélyt kaptak a zsidók a fogságból való hazatérésre, a jeruzsálemi templom felépítésére. A Krónikák II. könyve így tudósít erről: *És Círus perzsa király első esztendejében, hogy beteljesedjék az Úrnak Jeremiás szája által mondott beszéde, felindította az ÚR Círus perzsa király lelkét, és ő kihirdettette egész birodalmában élőszóval és írásban is a következőket: Így szól Círus, a perzsa király: Az ÚR, a menny Istene nekem adta e föld minden országát, és megparancsolta nekem, hogy házat építsek neki Jeruzsálemben, amely Júdában van. Aki közületek az ő népe közül való, legyen vele az Úr, az ő Istene, és menjen föl oda. (36,22-23)*

Nagy remények, azonban csak kevés zsidó tér vissza Jeruzsálembe. Nem vállalják a bizonytalant, a fogságot is meg lehetett szokni. Miért is mennének, amikor Babilonban nagyon kényelmes életük volt? Akik visszatértek, azok is számtalan nehézséggel, akadállyal találták magukat szembe. Kemény munka volt az újjáépítés; ezt Ezsdrás, Nehémiás könyvéből is tudhatjuk. Küzdeni kellett a samaritánusokkal, akik bevádolták őket az uralkodónál, de azokkal is a saját népükből valókkal is, akik előbb a saját házaikat akarták felépíteni és nem törődtek a közös szükségletekkel. Megakad az építkezés is, mert Círus a vádak miatt nem engedélyezi tovább a templom építését. Belefáradtak az építők, hitük, lelkesedésük csökkent. Sok jó elindult, de mi lesz tovább? Hogyan tovább? Az előző fejezetben azt is hallhatta Gabriel angyaltól, hogy el fog jönni a Messiás, beteljesednek az ígéretek, de a Messiást éppen saját népe fogja elutasítani. Dánielt tehát úgy találjuk, mint aki gyászban van, és nem érti, ami a földön történik. Olyan sokat várt már az ígéretek beteljesedésére, már itt van a kapuban – vagy mégsem? Mi lesz még, amit el kell szenvednie? Háborúság és harcok, újabb hódítók, uralkodók, akik csak eltiporják egymást? Dániel már 70 éve van a fogságban, eddig őrizte szívében a reménységet, de most mi van? Ránehezedik a felelősség, népe sorsa, saját élete.

Földi történéseink már csak ilyenek a bűneset óta. Elég nagy káoszt csináltunk magunk körül. Naponta hallunk háborúkról, földrengésekről, terrorista támadásokról, amelyek egyre közelebb vannak hozzánk. Naponta jönnek az új szám adatok betegekről, kórházban és lélegeztetőgépen levőkről és elhalálozottokról. Már elég régóta tart ez a támadás, de még nem látjuk a végét. Ígéretek, számítások vannak, mármint emberiek, de azok mindig is voltak, hiszen a földi hatalom így működik. Még nagyobb súllyal nehezedik ez ránk, amikor kiderül, hogy szeretteink, testvéreink is benne vannak, megbetegedtek. Mit tehetünk mi, és mit

kellene tennünk az Isten szerint? Hogyan tudjuk magunkat megóvni és felvértetni? Vannak rendeletek, hogy hordjunk maszkot. Az újabb zsinati körlevél szerint már itt, a templomban se üljenek egymás mellett még a családtagok sem.

S olyan jó, hogy itt van ez az ige, a tizedik fejezet. Megnézhetjük, hogy mit tesz Dániel, és betekinthetünk a mennybe, hogy mit tesz Isten és az ő angyalai. Először ezt nézzük meg a lectiónk igéjét. *Azokban a napokban én, Dániel, gyászoltam három teljes hétig. Kívánatos ételt nem ettem, húst és bort sem vettem a számba, és olajjal sem kentem meg magamat, míg el nem telt az a három hét.* Majd megtudjuk az angyaltól, hogy Dániel rászánta magát a dolgok megértésére, megalázkodott Istene előtt. Három hét imádságban, böjtben. Pontosán itt sem tudjuk, hogy mit mondott Istennek. Ott van benne a végtelen szomorúság, nem tudja elfogadni, ami történik, de tudja, hogy kihez menjen a szomorúságával és kérdéseivel. Hiszen Isten az egyedül, aki neki ezekre a kérdésekre igazi választ ad, és aki tud igazi reménységet adni a szívébe. Dániel odaszánja magát az imádságra és a böjtre. Ez az odaszánás egyrészt az idejének az odaszánása: három hétig ott van az Isten színe előtt. Másrészt az ő egész lényének az odaszánása.

Az időnkét sem könnyű mindig odaadni. Sokszor úgy tűnik, hogy csak kiszakítjuk az időt, mert annyi teendők, futnivalónk van, sürgős és fontos tennivalók. Pedig jól tudhatnánk Jézus szavaiból, hogy *egy a szükséges dolog.* Mondja ezt Mártának, aki nem tud leülni csak lábai elé, és hallgatni a szavait. De amire akarjuk, többnyire arra adjuk az időnkét is és a figyelmünket is. Tetszik az Igének a szóhasználata, hogy Dániel erre rászánta, odaszánta magát. Ez nem egy pillanat döntése. Nagyon nem mindegy, hogy mire szánjuk oda magunkat és az időnkét. Valljuk be, hogy sokszor hiábavalóságokra is. Az, hogy odaszánom magamat valaminek a megértésére, azt is jelenti, hogy közben elengedem a saját elképzeléseimet, megszabadulok attól, amit én igaznak és jónak gondolok és várom, hogy Isten szóljon hozzám, Ő jelentse ki az igazságot. Sokszor a csendünkben is saját szívünk zakatol, vágyaink, elvárásaink, nagyon erősnek gondoljuk magunkat. Sok zavaró tényező van, ami gátolja az Ige helyes megértését. Amikor Isten Igéjét a kezünkbe vesszük, mert tudakozzuk belőle az Ő akaratát, ezt tegyük úgy, hogy szabadok legyünk a megértésre. Magamat gyakran azon kapom, hogy ebben felületes vagyok. Nem hagyok igazán időt a csendességre. Egy-egy igeszakaszt átfutok, gondolván azt, hogy ezt már jól ismerem, sokszor olvastam, mi újat mondhat belőle Isten? Pedig Ő mondhat. Lehet, nem egy csettintésre fogom megérteni. Kálvin ezt így fogalmazza: „Végül, a testi beállítottságunkat teljes mértékben semmivé kell tennünk, mert igazi taníthatóság csak akkor lesz bennünk, ha minden érzékünket teljességgel megöldököljük”. Nekünk ugyanis mindig emlékeznünk kell arra, hogy mennyire ellenségesek a természetes gondolataink Isten

akarataival. Dániel tusakodik a megértésért. Harcol az Isten előtt, kész megalázní magát és félretenni mindent ezért, evést-ivást, földi élvezeteket is.

Hogyan vagyunk mi ezzel? Ismerjük-e a hit harcát, az imaharcot, az Isten előtti tusakodást egyedül vagy közösségben? Jézus is ezt mondja a tanítványoknak: *Ez a fajta nem megy ki csak könyörgés és böjtölés által.* (Mt 17,21) A mostani időnkben igen nagy szükség van ennek a gyakorlására. Nem hiába mondja az Úr, hogy *tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberért, királyokért, és minden méltóságban levőkért.....* (vö. 1Tim 2,1), családunkért, védelemért, gyógyulásért, gyülekezetünkért, egyházunkért, országunkért és.folytathatnám a sort, de tegye ezt inkább bennünk a Lélek.

Miközben Dániel harcol imádságban, érkezik a mennyei követ. Amikor megérkezik Dánielt nem valami béke és nyugalom fogja el, hanem félelem, rémület, mert félelmetes az Isten közelsége és letaglózó a bűnös embernek a szent közelében lenni. A vele levő férfiak el is futnak. Ő egyedül marad. Az Ószövetségben több ilyen Istennel való találkozást t is találunk. Mózeszt arra kérte a nép, hogy csak ő menjen az Isten közelébe, és ő majd továbbítja az Úr szavát. *Íme, Istenünk, az Úr, megmutatta nekünk dicsőségét és nagyságát, hangját is hallottuk a tűzből. A mai napon láttuk, hogy életben maradhat az ember, ha Isten beszél hozzá. De most miért haljunk meg? Hiszen megemészt bennünket ez a nagy tűz! Ha még tovább is hallgatjuk Istenünknek, az Úrnak a szavát, akkor meghalunk. Mert van-e olyan ember, aki ha hallotta az élő Isten szavát a tűzből beszélni, úgy, mint mi, életben maradt? Csak te menj oda, és hallgasd meg mindazt, amit Istenünk, az Úr mond, azután te mondd el nekünk mindazt, amit Istenünk, az Úr mondott neked: mi pedig meghallgatjuk, és megtesszük azt...*(5Móz 5,24-27) Vagy azt mondja Péter Jézusnak az első találkozásakor: *Eredj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok* – (vö. Lk 5,8b).

Dániel látja egyedül az angyalt, de ő is elerőtlenül, gyengévé lesz, szinte elájul. Abba marad a szava is, megnémul. Itt már nincs is szükség az ő szavaira, hiszen Isten pontosan tudja, mi van az ember szívében. Dániel arccal a földre esik, tehát nem hanyatt vágódik, hanem előre esik. Isten keze éleszti újjá és emeli fel, állítja talpra. Meg lehet figyelni ebben a fejezetben, hogy háromszor is érinti őt az angyal. Az első érintés után már fel tud állni, a második után már beszélni is tud, a harmadik után pedig erőre kap. Csakis Isten közelében éljük meg, az igazi megerősítést, ami nem a mi erőnk, hanem a Szentlélek ereje, ami késszé tesz minket arra, hogy megértsük Isten kijelentéseit. *Szóljon az én Uram, mert megerősítettél engem.*

Az angyal által beláthat és mi is beláthatunk a mennybe. Minden, ami a földön van, ott kezdődött el és ott dől el. *A láthatók a láthatatlanokból álltak elő.* (vö. Zsid 11.3) Isten szólt és lett. Mi oda be nem láthatunk testi szemeinkkel, nem idézhetjük meg a mennyeieket emberi praktikákkal. Ez a láthatatlan világ nem a

láthatók fölött van, elkülönítve, hanem együttesen és egyidejűleg. Most is itt van, a templomban. Ha Istennek úgy tetszik, csak akkor és annyit láthatunk belőle. A Szentíráson keresztül ritkán fellebben a függöny és tudhatunk a láthatatlan világról és arról a küzdelemről, ami ott zajlik. Ott is az egyedüli élő Isten a szuverén Úr, a Szentháromság egy Isten. Ő teremtette ott is az élőlényeket, az angyalokat; Isten szolgáló küldöttei ők. A Zsidókhoz írott levélben ezt olvassuk róluk: *Nemde szolgáló lelkek azok valamennyien, akiket szolgálatra küldtek el azokért, akik örökölni fogják az üdvösséget?* (Zsid 1,14)

Itt is egy ilyen angyal jelenik meg Dánielnek, egy gyolcsruhába öltözött férfi, akinek színarany öv volt a derekán. Teste olyan volt, mint a drágakő, arca fénylett, mint a villám, szemei, mint az égő fáklyák. Karjai és lábai csillogtak, mint a fénylő réz, és beszéde oly hangos volt, mint a tömeg zúgása. Pontosán nem tudjuk, hogy újra Gábrielt látta-e, írásmagyarázók sokkal inkább azt tartják, hogy Jézusról van szó itt, mint ahogyan János apostolnak is megjelent Pathmosz szigetén. Az is meglehet, hogy az Úr Jézus Krisztus maga jött itt Dánielhez, a kedves férfiúhoz.

A Sátán is egy ilyen angyal volt, aki fellázadt Isten ellen. Nem egyenrangú Istennel, alá van vetve. Az a célja, hogy elszakítsa az embert Istentől, tévtanokat szít, hogyha lehet, elhitesse még a választottakat is. Szerzte jár itt a földön is, *mint valami ordító oroszlán, keresve, kit nyeljen el.*

Itt látjuk, hogy mi van a földi harcaink mögött. Az angyal valakivel huszonegy napig küzdött, míg Dánielhez érkezett, miközben ő itt a földön imádkozott. Ebből is látszik, hogy ami az égben történik, az hat ki a mi földi életünkre. Nem politikusok, földi kis és nagy hatalmasságok döntenek el, hogy mi történik itt a földön, hanem a mennyben dől el. Jób életében is ezt látjuk. Először eldől az égi párbeszédben Jób próbája Isten és a Sátán között, azután pedig megtörténnek a csapások rajta és családján a földön. Itt is először hadakozás van az égben, hogy egyáltalán eljusson Dánielhez a kijelentés. A mennyei követ azért nem érkezhetett meg hamarabb a válasszal, mert egy démon ellene állt neki. Ezek szerint van erre hatalma. Isten már az első napon elküldte a választ a földre, de az angyalt feltartóztatták. Gondoljunk erre, amikor úgy érezzük, hogy valamiben késik Isten válasza vagy várunk kell a segítségre. Jó nekünk várni és megadással lenni az Úr szabadításáig. Közben hihetjük, hogy Isten maga harcol értünk és arat teljes diadalt, megrontja a Sátánt lábaink alatt hamar. Ezt nem én mondom, ezek Isten ígéretei.

Ott van még mellette Mihály arkangyal is, aki segíti az Úr ügyét a mennyben. Neve azt jelenti: Kicsoda olyan, mint Isten? Róla szó van még Júdás levelében (vö. Júd 1,9) és a Jelenések könyvében is (vö. Jel 12,7). Ő Izrael mögött levő mennyei fejedelem, tehát az az arkangyal, aki különösen is védi Istennek a népét. Milyen nagy vigasztalás és erősítés lehetett ez Dánielnek, hogy van népének egy védőangyala ott, a mennyei világban! És milyen nagy vigasztalás lehet nekünk is,

hogy tudhatjuk, hogy nekünk is van nem csupán védőangyalunk, hanem maga: Jézus Krisztus jár közben értünk az Atya előtt.

Zajlik tehát a harc a földön, Isten gyermekei vívhatják a hit harcát az imádságban a Lélek fegyverzetével, közben pedig a mennyben is zajlik a harc, hogy meglegyen az Isten akarata. Nem kérdéses, hogy ki a győztes, ki fog fölébe kerekedni ellenségeinek. Aki legyőzte az ősellenséget a golgotai kereszten, aki győzött feltámadásával a halál felett, és aki majd parancsol Cirusznak is, hogy engedje el a zsidó népet.

Eljön majd az a nap is, amikor Jézus Krisztus vissza fog jönni mennyei seregével és kihirdeti a végső győzelmét, aki majd egyszer az ősellenséget minden démoni seregével együtt a kénköves tüzes tóba veti. Akkor lesz vége a harcnak a földön is és a mennyben is.

Dániel megkapja a kijelentést, ami fel van jegyezve az Igazság Könyvében. Ezek szerint van a mennyben egy ilyen könyv is, amiben ott van mindegyikünk sorsa feljegyezve. A kapott kijelentésről majd bővebben a következő vasárnap lesz szó.

Isten áldjon meg minket, hogy felbuzduljunk az imádságra, az imaharcra. Tudván, hogy *nem test és vér ellen van nekünk tusakodásunk*. Az Isten Szava, jelenléte erősítsen meg és az a tény, hogy maga Jézus Krisztus jár közben a mi érdekünkben és harcol értünk. Hála Neki érte.

Ámen.

Imádkozzunk!

Dicsérünk és magasztalunk, mennyei Atyánk a Te végtelen nagy szeretetedét, amellyel kigondoltad a mi életünket, és kigondoltad a mi üdvösségünket is Szent Fiadban, Jézus Krisztusban. Áldunk az Ő tökéletes, szent, tiszta életéért, és áldunk azért, amit Ő most tesz, hogy szüntelenül közbenjár értünk. Köszönjük, Urunk, hogy ami történik, az nem véletlen történik, és nem azért, mert a Gonosz játszhat velünk, hiszen minden a Te akaratodból van. Bocsásd meg, hogy sokszor ezt nekünk olyan nehéz elfogadni, amikor csapások, nehezek vannak rajtunk, amikor valami nem úgy történik, amit mi akarunk. Urunk, könyörülj rajtunk, hogy tudjunk ráhangolódni a te akaratodra és elengedni a magunk igazát, okosságát, látását, vágyait, és bízni abban, hogy Te mindent jobban tudsz. Köszönjük azt, Urunk, hogy kérésinkkel is jöhetünk eléd. Különösen kérünk most betegeinkért, hogy légy a gyógyítójuk. Könyörülj, Urunk, és fékezd meg a vírust, őrizd meg bennünket, adj kitartást nekünk a hitben, hogy reménységünket ne veszítsük el. Urunk, imádkozunk egyházunkért, imádkozunk az újonnan megválasztott püspökért, főgondnokért is, hogy áldásod legyen az ő munkájukon, hiszen Te jobban tudod, hogy miért ők lettek a választottak erre a tisztségre. És könyörülj, Urunk, a mi gyülekezetünk jövőjén is, hogy az élet

munkálódjon mindezek által és mindezek mellett is, amik történnek velünk. Urunk, Istenünk! Köszönjük, hogy egyéni életünkre is neked van gondod, jobban, mint ahogy mi azt elgondolnánk. És kérünk, hogy Te indíts minket mindig a könyörgésre, imádságra, és engedd, hogy a közös lehetőségeket is jól tudjuk használni. Urunk Istenünk, áldd meg most a csendben elmondott imáinkat is.

Ámen.

NAGY HADAKOZÁSOK

Olvasandó (lectio): Dán 11

A méd Dárius első esztendejében én is őmellette álltam, hogy erősítem és támogassam. Most pedig kijelentem neked az igazságot: Íme, még három király támad Perzsiában, a negyedik pedig nagyon meggazdagodik, és mindenkinél gazdagabb lesz; és amikor gazdagsága által megerősödik, mindent megmozgat Görögország ellen. Akkor egy erős király támad, nagy hatalommal uralkodik, és tetszése szerint cselekszik. De alighogy fellép, összeomlik a birodalma, és felosztják azt az ég négy szele szerint. De nem az utódaira száll, és nem lesz akkora hatalmuk, mint amellyel ő uralkodott, mert részekre szakad a birodalma, és másoknak adatik, nem nekik. A déli király megerősödik, de az egyik vezére fölébe kerekedik, és ő fog uralkodni. Birodalma nagy birodalom lesz. Majd esztendők múltával szövetkeznek, a déli király leánya hozzámegy az északi királyhoz a kiegyezés érdekében. De karjának erejét nem tudja megtartani: nem állhat meg sem ő, sem az ő hatalma. Hanem kiszolgáltatják őt, kíséreit és azt, aki nemzette és gyámolította őt abban az időben. De helyére lép az ő gyökerének hajtása közül egy, aki a hadsereg ellen vonul, majd az északi király erődje ellen megy, és beveszi, és hatalmaskodik fölötte. Egyiptomba hurcolja isteneiket, bálványaikat, drága arany- és ezüstedényeiket, és néhány esztendeig erősebb lesz, mint az északi király. Az ugyan betör a déli király országába, de vissza kell térnie a maga földjére. Ám fiai fölfegyverkeznek, nagy sereget gyűjtenek, amely eljön, ellenállhatatlanul beözönlik, majd továbbvonul. Később visszatérnek, és az erődítményéig jutnak el. A déli király erre haraggal kivonul, és megütközik az északi királlyal. Az nagy sereget állít vele szembe, de a sereg ennek a kezébe kerül. És miután elfogták a sereget, fölfuvalkodik a szíve, és bár sok ezret letipor, mégsem marad meg a hatalma. Mert az északi király újabb sereget állít ki, az előbbinél nagyobbat, és néhány esztendő múlva újból felvonul nagy sereggel, jól fölszerelve. Azokban az időkben sokan támadnak a déli király ellen. Néped erőszakos fiai is fölkelnek, hogy beteljesítsék a látomást, de elhullanak. Mert eljön az északi király, töltést emel, és beveszi a megerősített várost. Dél seregei nem állhatnak meg előtte, válogatott népének sem lesz ereje, hogy ellenálljon. Az, aki rátört, kénye-kedve szerint cselekszik, és senki sem lesz, aki ellene álljon. Megtelepszik a kívánatos országban, és az megsemmisül az ő kezétől. Azután azt tűzi

ki maga elé, hogy bevonul egész országának erejével. A megegyezés szándékával hozzáadja az asszonyok leányát, hogy romlását okozza, de az nem áll mellé, és terve nem valósul meg. Majd arcát a szigetek felé fordítja, és sokat elfoglal közülük. De egy vezér véget vet gyalázatosságának úgy, hogy megfizet neki gyalázatosságáért. Azután arcát saját országának erődítményei felé fordítja, de megbotlik, elesik, és semmivé lesz. Az, aki a helyére lép, adószedőt küld a kívánatos országba, de rövid időn belül elpusztul, ám nem harag miatt és nem viadalban. Támad helyette egy utálatos, akinek nem adnak királyi méltóságot, hanem alattomban jön, és hízelkedéssel szerzi meg az országot. A beözönlő seregek szétszóródnak előtte, és megsemmisülnek, még a szövetséges fejedelem is. Mert amióta barátságba került vele, csalárdul cselekszik ellene. Rátör, és legyőzi egy kevés emberrel. Alattomban még az ország leggazdagabb részeibe is behatol, és olyat tesz, amit sem atyái, sem atyáinak atyái nem cselekedtek: prédát, zsákmányt és kincseket osztogat közöttük, és az erődítmények ellen is tervet kohol, de csak egy ideig. Azután fölindul erejében és bátorságában, és nagy sereggel a déli király ellen fordul. A déli király is harcra készül nagy és igen erős sereggel, de nem állhat meg, mert cselhez folyamodtak ellene. Azok pusztítják el őt, akik kenyerét eszik. Serege elszéled, és sokan hullanak el sebesülésük miatt. Ennek a két királynak a szíve gonoszt forral. Egy asztalnál ülnek, mégis hazudnak egymásnak, de siker nélkül, mert eljön a vég a kijelölt időben. Azután visszatér országába nagy gazdagsággal, szíve azonban a szent szövetség ellen fordul, és ellene tesz, majd visszatér országába. A rendelt időben újra dél ellen vonul. De most nem úgy történik, mint ahogyan először volt. Mert a kittiek hajói ellene támadnak, erre megijed, visszatér, a szent szövetség ellen dühöng, és ellene cselekszik. Ismét azok felé fordul figyelme, akik elhagyták a szent szövetséget. Megjelennek seregei, és megfertőztetik a szent helyet, az erődítményt, megszüntetik a mindennapi áldozatot, és fölállítják a pusztító utálatosságot. Azokat, akik gonoszul cselekszenek a szövetség ellen, hízelgéssel hitszegésre csábítja. De az Istenét ismerő nép fölbátorodik, és tette kél. A nép közül az értelmesek sokakat oktatnak, de egy ideig elhullnak fegyver, tűz, fogság és rablás miatt. És miközben elhullanak, egy kis segítséget kapnak, mire sokan képmutatásból csatlakoznak hozzájuk. Lesznek, akik az értelmesek közül is elesnek, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehérittessenek a vég idejéig. Mert még nincs itt a rendelt idő. Ez a király azt tesz, amit akar. Fölfuvalkodik, nagyobbna tartja magát minden istennél, és az istenek Istene ellen is vakmerően szól. Mindaddig sikerülnek is dolgai, míg be nem telik a harag. Mert ami el van határozva, az meg is történik. Nem gondol atyáinak isteneivel, nem gondol az asszonyok kedvencével, egyetlen istennel sem, hanem mindegyiknél nagyobbna tartja magát. Ezek helyett az erődök istenét tiszteli. Olyan istent tisztel arannyal, ezüsttel, drágakövekkel és becses ajándékokkal, akit atyái nem is ismertek. Az erődített városokban így cselekszik az

idegen istenek nevében: Aki hódol neki, annak nagy tekintélyt juttat, és hatalmat ad neki sokak fölött. A földet pedig szétszítja jutalomként. De a vég idején összezsap vele a déli király, az északi király pedig mint a forgószelel, úgy támad rá szekerekkel, lovasokkal és sok hajóval. Betör az országokba, előzönlí öket, és végigvonul rajtuk. Bevonul a kívánatos országba, és sokan elesnek. De Edóm, Móáb és Ammón fiainak a színe-java megszabadul a kezéből. Kiterjeszti kezét az országokra, még Egyiptom sem menekülhet meg. Birtokba veszi Egyiptom arany- és ezüstkincseit és minden drágaságát. Líbiaiak és kúsiták is lesznek kíséretében. De megriasztják őt a keletről és északról jövö hírek, és nagy haraggal kivonul, hogy sokakat elveszítsen és megöljön. Fölállítja sátorpalotáját a tenger és az ékes szent hegy között. De aztán vége lesz, és senki sem segíthet rajta.

Imádkozzunk!

Köszönjük neked, Úr Jézus Krisztus, hogy elének tártad ezt a sok-sok ígét, ezeket a számunkra nehezen érthető ígeket. És bár tudhatjuk ezekből is, hogy a hatalmasságok jönnek és mennek, egyik így, a másik úgy uralkodik, de mindegyik a Te kezedben van. Mert Neked adatott minden hatalom mennyen és földön. És köszönjük, hogy ezek a háborús időszakok, a hatalmasságoknak a pusztításai mégsem árthatnak olyan értelemben, hogy igaz az az íge, hogy *akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra van*. Hogy megfehérittessünk, hogy megpróbáltassunk sokan, akik ismerik a Te nevedet, Uram. Hálát adunk neked, hogy ismerhetjük a Te nevedet. Hálát adunk neked, Úr Jézus, hogy meghaltál értünk a kereszten, és nem a bűneink szerint ítélsz bennünket. És mindez, ami történik most velünk próbául, megfehéritésül van. Add, Urunk, hogy minél több ember szívéhez e sok nyomorúság által eljusson a Te evangéliumod. Hiszen azt mondja a Te Igéd, hogy szorongattatással megnyithatod a mi fülünket és a világ fülét is. Hálát adunk Neked, Urunk, hogy most is hangozhat a Te Igéd. Te légy az Ige hirdetőjével és velünk, a hallgatókkal, hogy bátorságot vehessünk mi is. És halljunk Téged és megcselekedhessük mindazt, amit Te üzensz most nekünk. Hadd halljuk, Uram, szólj, kérünk.

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése: (Róm 4,25)

Aki halálra adatott a bűneinkért és feltámasztatott a megigazulásunkért.

Alapige (textus): Dán 10,1b

Igaz ez a kijelentés és nagy háborúról szól, Ő megértette a kijelentést és így megértette a látomást.

Igehirdetés

Kedves Testvérek! Bartók egyetlen operájában, a Kékszakállú herceg várában a tragikus vétség Judit fékezhetetlen kíváncsisága. Egyre újabb és újabb ajtók mögé szeretne bepillantani egyre újabb és újabb titokról fellebbenteni a fátylat és éppen ez lesz a végzete. Mi ne essünk ebbe a hibába, kedves Testvérek! Először szeretnék néhány előzetes megjegyzést elmondani erről az igeszakaszról, aztán szólnék a fizikai küzdelemről; harmadjára a harcról a szellemvilágban; negyedjére titkokról és kijelentett dolgokról, végül ötödjére a történelem céljáról és értelméről.

1. Tehát először néhány előzetes megjegyzés következik, legelőször is a mai ige magyarázásáról. Végig lehetne venni az egész történetet pontról pontra, ugyanis egzaktul leírja a valóságot prófécia gyanánt évszázadokkal előre a szeleukida és a ptolemaioszi királyok küzdelmét a hatalomért. De úgy gondolom, hogy egy igehirdetésnek nem az a feladata, hogy történelemórát utánozzon.

Másodjára szintén előzetes megjegyzésként a próféciaik sajátosságairól szeretnék szólni. Erről már az elmúlt években sokszor beszéltünk, de most hadd elevenítsem fel néhány gondolat erejéig. Csaknem minden próféciairól el lehet mondani, hogy két feltűnő jellemzője van. Az egyik a többszörös beteljesedés, a másik pedig a jövőbeli történések közötti váratlan és nem jelzett ugrások léte. A próféciaik nagy részének kétszeres, sőt háromszoros beteljesedése is van. Például Jeremiás jövendölése a fogság hetven évéről hamarosan bekövetkezett, tehát amikor Jeremiás elmondta ezt a próféciait, akkor honfitársainak legalább is a nagy része már benne volt a babiloni fogságban.

Azt jövendölte, hogy hetven esztendeig fog tartani ez a fogság. És valóban így történt, hiszen a fogoly nép Círus perzsa király rendelete nyomán Kr.e. 538-ban visszatérhetett hazájába. De éppen két hete a vasárnapi istentiszteleten láttuk Gábiel angyal magyarázatát ugyanerről a próféciairól, Jeremiás hetven évéről. Ugyanis Gábiel, Isten angyala ezt úgy magyarázta, hogy hetven évhétről van szó, melyben szó esik a Messiás elpusztításáról, mely Kr.e.444-hez képest hatvankilenc évhétre, azaz Kr.u.30-ban vagy Kr.u.33-ban Jézus Krisztus kereszthalálában teljesedett be. Tehát látjuk, hogy ez a jeremiási prófécia két körben is beteljesedett. Ugyanakkor a próféciaikban nagy ugrásokat is tapasztalhatunk, például éppen ebben a dánieli próféciaiban a hatvankilencedik évhét után nem közvetlenül jön a hetvenedik évhét, mert közbe jött az egyháznak a korszaka. A hetvenedik évhét csak a végidőkkel közelít el.

Végül egy harmadik előzetes megjegyzés néhány történeti megfontolásról. Ugyanis néhány megjegyzést mégis csak kell tenni a leírt történettel kapcsolatosan. A második versben ezt olvassuk: *Most pedig kijelentem neked az igazságot, íme, még három király támad Perzsiában, a negyedik pedig nagyon meggazdagodik és mindenkinél gazdagabb lesz. És amikor gazdagsága által megerősödik, mindent*

megmozgat Görögország ellen. A tizedik fejezet tudósítása szerint ennek a próféciának, azaz angyali üzenetnek az elhangzása Círus perzsa király harmadik esztendejére esik. És Círust valóban három király követte: Kambüész, az úgynevezett Ál-Szmerdisz és I. Dárius, aki kétszer is hadat indított Görögország ellen. A negyedik, mindegyiknél gazdagabb király I. Xerxész volt, aki egy óriási hadjáratot vezetett a görögök ellen, de a szalamiszi tengeri ütközetben végzetes vereséget szenvedett. Erről szól a második vers. Ezután következik egy százharminc esztendő ugrás és a történet Nagy Sándorral és utódaival folytatódik: *Akkor egy erős király támad, nagy hatalommal uralkodik és tetszése szerint cselekszik, de alighogy fellép összeomlik a birodalma és felosztják azt az ég négy szele szerint.* De nem az utódaira száll, és nem lesz akkora hatalmuk, mint amellyel ő uralkodott, mert részekre szakad a birodalma és másoknak adatik nem nekik. Nagy Sándor korai halála miatt birodalma négy hadvezérére szállt: Ptolemaioszra, Kasszandroszra, Lüsizimakhoszra és Szeleukoszra. Négy királyság alakult Nagy Sándor birodalmából. De ezek közül is két királyság különösen nagy hatalomra tett szert: a ptolemaioszok és szeleukidák királysága. Itt kezdődött el a két királyság harca egészen a harminckilencedik versig az igében; a történelemből is ismerjük ezt a harcot. Különösen is sokat foglalkozik Dániel IV. Antiokhosz Epifánész erőszakos és istenkáromló uralmával. A negyvenedik verstől kezdve viszont az utolsó évhét eseményei következnek, melyek még előttünk állnak. Az Antikrisztus fellépése és kegyetlen tombolása egy körülbelül kétezerkétszáz éves ugrás a történetben. Ezért kezdődik így a negyvenedik vers: *de a vég idején összecsap vele a déli király, az északi király pedig, mint a forgósél úgy támad rá.* Tehát akiről szó van, az sem nem ptolemaida, sem nem szeleukida, ő maga az Antikrisztus.

2. E hosszúra nyúlt előzetes megjegyzések után lássuk a történetet, először is a fizikai küzdelmet. Éppen ez az, amit különösképpen nem szeretnék részletezni, hiszen már az előzetes megjegyzésekben is sokat elmondtam magáról a történetről. Mindenesetre igaz az, amit a közismert közmondás így fogalmaz meg: a történelem a háborúk története. Az egész tizenegyedik rész nagy hadakozásoknak, nyílt ellenségeskedéseknek és titkos cselvetéseknek a sorozata. Hadakozások, ellenségeskedések, cselvetések.

Kedves Testvérek! Az a kérdés, hogy vajon a mi életünk, akár úgy is mint hívő emberek élete vajon nincs-e tele hadakozásokkal? Nincsenek-e hadakozások generációk között? Hogy az apák nemzedéke már nem tudja megérteni a fiak nemzedékét, még akkor sem, ha szülők és gyermekek egyaránt hívő emberek? Nincsenek-e hadakozások anyós és meny között? Sajnos, még hívő emberek között is vannak nyílt ellenségeskedések és titkos cselvetések. Isten őrizzen meg bennünket ezektől! Mindenesetre vegyük tudomásul, hogy minden földi hadakozás mögött a

láthatatlan világban is háború folyik. Egy harc a szellemvilágban. Ezt már a múlt vasárnapi igében is láthattuk.

3. A múlt vasárnapi igeszakasz így fejeződött be: *most visszatérek, hogy küzdjek a perzsa fejedelem ellen – mondja Gábriel – és ha végzek, Görögország fejedelme jön! De megjelentem neked azt, ami fel van jegyezve az igazság könyvében. Senki sincs, aki velem tartana azok ellenében, csak Mihály, a ti fejedelmetek.* A mai Ige is így kezdődik: *a méd Dárius első esztendejében én is ő mellette álltam, hogy erősítem és támogassam.* A birodalmak mögött tehát démonfejedelmek állnak és a választott népnek is van angyala: „Mihály, a ti fejedelmetek”, ahogyan az angyal nevezi. Az a küzdelem, ami a világban folyik, a Sátán és Isten közötti küzdelemnek a lenyomata. Ugyan tudjuk, hogy a Sátán a Golgota óta legyőzött ellenség, de még folytatja utóvédharcait egészen a teljes pusztulásig. Minden ideológiai harc mögött ott van a küzdelem a láthatatlan világban. És ezért nem kis jelentőségű a gender-vita, nem kis jelentőségű az LMBTQ ideológia harcos nyomulása. Már a gyermekek behálózásának kísérlete folyik, akár mesekönyvek révén is. Óriási küzdelem folyik a szellemvilágban! És nem mindegy, hogy mi melyik oldalon állunk. És ezt az ideológiai küzdelem láthatjuk szerte a világon, akár az Európai Unióban, akár konkrétan Lengyelországban vagy az Egyesült Államokban. Ez nem azt jelenti, hogy az egyik oldal mögött démonok vannak, a másik oldal mögött pedig angyalok lennének, hiszen az angyal azt mondja: *először a perzsa király ellen kell hadakoznom, azután a görögök királya következik.* De az, hogy Isten és a Sátán között küzdelem van, ami ugyan eldöntött és végérvényesen legyőzött a Sátán, de azért mégis az utolsó időkben különösképpen is fog tombolni Isten ellen.

4. Itt eljutottunk oda, hogy vannak titkok és vannak kijelentett dolgok. Egy-egy bibliai szakasz magyarázatánál mindenesetre óvatosnak kell lennünk. Az 5 Móz 29,29-ben így olvassuk Mózes szavait: *a titkok az Úréi, a mi Istenünkéi, a kinyilatkoztatott dolgok pedig miéink és a mi fiainké mindörökké.* Ez kettős értelemben is igaz: Amit Isten elrejtett, abban ne kutakodjunk, amit kijelentett, azt nyugodtan tanulmányozhatjuk. Így van ez Dániel könyvével is. A kezünkben van, olvashatjuk és tanulhatunk belőle. Isten ugyanis előre közli a jövővel kapcsolatos terveit, és azokat nekünk meg kell értenünk.

Ezért van benne a Bibliában Dániel próféta könyve, ezért van benne Zakariás könyve, ezért van benne a Jelenések könyve. Sok minden nehezen érthető, de kijelentés, Isten kijelentése a végső időkről. Vallom, hogy mi már az utolsó időkben élünk, ahogyan Jézus is tanított az előjelekről: háborúkról, járványokról, tévtanításokról és általános erkölcsi romlásról. Hiszen erről olvashatunk Pálnál és Péter apostol leveleiben is.

5. Az a kérdés, hogy egyáltalán, vajon az egész történelemnek mi a célja és értelme? Ennek a hadakozásnak is, amit itt a tizenegyedik fejezetben olvasunk. Miért van benne a Bibliában? Miért halad ez által is előre a történelem? Sokak szerint a történelemnek nincs célja és így nincs értelme sem. Mások, a javíthatatlanul naiv optimisták szerint a történelem egy állandó fejlődés, az emberiség javulásának a története. Hát nem éppen ezt látjuk magunk körül!

Mi a történelem célja és értelme? A történelem célja Isten uralmának a megvalósulása, földi szemekkel is látható módon, Jézus Krisztus visszajövele által. De amikor Jézus Krisztus visszajöveteléről beszélünk, akkor azt is el kell mondanunk, hogy visszajövetel nincs első eljövétel nélkül. Jézus majd visszajön, de nekünk úgy kell Őt visszavárnunk, hogy érvényes legyen ránk nézve az első eljövetele is. Sokszor fel szoktam olvasni ezt az igét; hadd olvassam fel ismét a Zsidókhöz írt levél kilencedik fejezetének 27-28. versét: *És amiképpen elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, és azután lesz az ítélet, úgy Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét eltörölje, másodszor pedig bűn hordozása nélkül jelenik meg azoknak, akik várják Őt üdvösségükre.* Kik várják Őt üdvösségükre? Azok, akikre nézve már érvényes Jézus Krisztus első eljövetele, tudniillik, hogy eltörölte a bűneiket. Mert Jézus Krisztus azért halt meg a golgotai kereszten, hogy magára vállalja a mi Istentől elszakadt állapotunkat, és helyreállítson bennünket. Minden élő hitű gyermeke pedig várja Őt üdvösségére. És amikor előre nézünk, vagy, amikor körülnézünk ebben a világban, akkor ne depresszió fogjon el bennünket, ne a kilátástalanság érzése, hanem úgy, ahogyan Lukácsnál is olvassuk: *Amikor pedig mindezek elkezdődnek, álljatok fel, és emeljétek fel fejeteket, mert közeledik a ti váltságotok.* (Lk 21.28)

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk! Megvalljuk, hogy annyira ijesztő mindaz, amit magunk körül látunk és tapasztalunk. És annyira ijesztő, ha előre nézünk és várjuk azt, ami minden ember számára rettenetes. De olyan jó a Te biztatásodat hallani, hogy emeljük fel fejünket, mert mindezek a nyomorúságok a vajúdas kínjainak a kezdetét jelentik, ahogyan Úr Jézus, Te mondtad a végidőkről szóló prédikációdban. Köszönjük, Urunk, hogy tudhatjuk, hogy merre megyünk, tudhatjuk, hogy mi következik, tudhatjuk, hogy minden hatalom mennyen és földön a Tiéd. Ezzel a bátorsággal és biztonságban hadd bízzuk Rád az életünket, hadd várjuk a Te országod eljövetelét szemmel látható módon is. Kérünk, hogy ne válass soká, jöjj vissza hamar, úgy, ahogy a Te Igédben is olvassuk, hogy *Maran Atha, Jövel Uram Jézus!* Kérünk, hogy ezekben a járványos időkben Te őrizd a gyülekezetet. Te légy azok mellett, akik elkapták a fertőzést, akár a gyülekezetünkből, akár Magyarországon, akár a világon. Végezd munkádat ez által a járvány által is. Hozd

el mindazt a jót, amit a Te népednek terveztél. És kérünk, Urunk, erősíts meg minket mindenestül. Különösképpen kérünk azért a családért, amely az elmúlt héten búcsúzott el szeretettétől itt a templomban, Kérünk, hogy erősítsd meg őket, ajándékozd meg őket hittel, beléd vetett bizalommal és vigasztalással. Légy gyülekezetünkkel, és add meg, hogy amíg nem tudunk fizikailag találkozni, addig is az interneten keresztül tudja mindenki követni az alkalmakat, technikai problémák nélkül. Kérünk, hogy Te könyörülj rajtunk! És amikor vége lesz a járványnak, Te gyűjtsd egybe gyülekezetünk minden tagját. Tudjuk, Urunk hogy Te gyűjtöd a Te népedet! Légy áldott ezért! Kérünk, Urunk, hogy hallgasd meg a mi csendben, magunkban elmondott imádságainkat is.

Ámen.

A PRÓBATÉTEL VÉGE ÉS A FELTÁMADÁS

Olvasandó (lectio): Dán 12

Abban az időben fölkel Mihály, a nagy fejedelem, aki néped fiai mellett áll, mert nyomorúságos idő lesz az, amilyen nem volt mindmáig, amióta népek vannak. És abban az időben megszabadul néped, mindaz, aki csak be van írva a könyvbe. Azok közül, akik a föld porában alszanak, sokan fölébrednek majd, némelyek örök életre, mások pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra. Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égbolt fényessége, és akik sokakat eljuttattak az igazságra, miként a csillagok, örökkön örökké. Te pedig, Dániel, zárd be ezeket a beszédeket, és pecsételd le ezt a könyvet a végső időkhöz! Sokan sokfelé járnak majd, hogy növekedjen a tudás. Akkor én, Dániel, láttam, hogy íme, még ketten állnak ott, az egyik a folyóvíz innenső partján, a másik a folyóvíz túlsó partján. Egyikük megkérdezte a gyolcsba öltözött férfit, aki a folyóvíz fölött volt: Mikor lesz vége e csodás dolgoknak? És hallottam, hogy a gyolcsba öltözött férfi, aki a folyóvíz fölött volt, fölemelte jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküdött az örökké élőre, hogy ideig, időkhöz és egy fél időre, amikor véget ér a szent nép erejének megtörése, mindez beteljesedik. Bár hallottam ezt, de nem értettem, és azt kérdeztem: Uram, mi lesz mindennek a vége? Ő azt mondta: Menj el, Dániel, mert le vannak zárva és le vannak pecsételve ezek a beszédek a végső időkhöz. Sokan megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak, az istentelenek pedig istentelenül cselekszenek. Az istentelenek közül senki sem érti meg, de az értelmesek megértik. Attól az időtől fogva, hogy megszűnik a mindennapi áldozat, és fölláttatják a pusztító utálatosságot, ezerháromszázharmincötödik nap lesz. Boldog, aki várja és megéri az ezerháromszázharmincötödik napot. Te pedig menj el a vég felé! Majd elpihensz, és fölkelsz a sorsodra a végső napon.

Alapige (textus): 1Kor 1,18

Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik megtartatunk, Isten ereje.

Imádkozzunk!

Édesatyánk, köszönjük, hogy kicsit furán, de mégis összegyűjtöttél minket ezen a vasárnapon is a Te Igéd köré! Köszönjük, hogy ránk hagytál a Szentírásban mindent, amit fontosnak ítéltél azért, hogy abból megértsük akaratodat az életünkre. Kérünk, szólíts meg minket a Te beszédeddel! Köszönjük, hogy Te egyedül gondoskodsz a megtartatásunkról, és ezért szeretnénk hálát adni. De megvalljuk azt is, hogy nagy jószágodra méltók nem vagyunk. Bocsásd meg nekünk sokféle hűtlenségünket, engedetlenségünket. Köszönjük, Urunk, üzenetedet, és hogy magyarázatot is hallhatunk mellé! Bátoríts minket az utunkon, hogy híven betölthessük a küldetésünket. Könyörüljél, Istenünk, hogy hitből válasszuk a megtisztulást, a megfehéredést és a megpróbáltatások útját! Köszönjük, Úr Jézus Krisztus, hogy miközben jár a rosta, Te magad imádkozol értünk! Uram, Te adj a hitünknek erőt! Taníts Igéd szerint és a Lélek szerint járni, Neked kedves életet élni. Köszönjük, Urunk, hogy a te beszéded erre képesít minket. Kérjük, cselekedd ezt most is! Nevedért és kegyelmedért kérünk!

Ámen.

Isten bűnbocsátó kegyelmének hirdetése:

Írok nektek, gyermekek, mert megbocsáttattak bűneitek az ő nevéért. (1Jn 2,12)

Igehirdetés

Szeretettel köszöntöm a Testvéreket! Azokat is, akik régebb óta tagjai a gyülekezetünknek, és azokat is, akik most vendégként hallgatnak bennünket. Hadd mondjam el, hogy ez a vasárnap minden évben különleges alkalom gyülekezetünkben; azt a nevet viseli, hogy „Az örök élet vasárnapja”. A hónap elején mindig ki szoktunk küldeni ilyenkor meghívót azoknak az embereknek, azoknak a gyászolóknak, akik az elmúlt egy évben veszítették el hozzátartozójukat, és hívjuk őket erre az istentiszteletünkre. Ezen az istentiszteleten ugyanis emlékezni szeretnénk, illetve előre tekintünk a jövőbe is, mindig megvizsgáljuk, mit tanít a Szentírás arról, mi vár ránk ez után az élet után, a földi élet után. Most is egy ilyen jellegű igehirdetés fog elhangzani: Mi vár ránk a halál után?

Van-e élet a halál után? – ez az első kérdés, ami foglalkoztat bennünket, és ezzel kapcsolatban én háromféle hozzáállással találkoztam eddigi életemben.

1. Az egyik hozzáállásnak azt a nevet adtam, hogy az ateista álláspont. Vannak emberek, akik ateistának nevezik magukat, ők azok, akik nem egyszerűen nem

hisznek Istenben, hanem egy elvi álláspontot képviselnek, hogy Isten, illetve minden, ami túl van ezen a fizikai világon, csak mese habbal. Nem létezik más, csak az, amit látunk, amit tapasztalunk. Az ateista álláspont úgy foglалható össze ebben a kérdésben, hogy nincs élet a halál után. Amikor utolsót ver a szívünk, amikor betesznek minket egy urnába vagy koporsóba, akkor ott mindennek vége. Sokszor találkozom gyászolókkal, akik így gondolkoznak. Bejönnek a lelkeszi hivatalba, megbeszéljük a temetésnek a részleteit, és amikor megkérdezem tőlük, hogy hogyan gondolkodnak egyébként a halál utáni életről, akkor van, aki nagyon harcosan kifejti a véleményét, hogy ilyen nincs. Meglesz ez a szertartás, megadjuk a végtisztességet, de ilyen nem létezik, ne is mondjunk neki ilyesmit. Amikor valaki ezt az álláspontot teszi a magáévá, annak nagyon súlyos következményei vannak a gyakorlatban. Az ilyen ember ugyanis az életét félelemben éli le. Egy ideig úgy érzi, hogy növekszik az élete, a képességei, a sikerei megfelelőek, de eljön az a pillanat, amikor kezd leépülni, amikor mindaz, amit ő életnek nevez, abból veszít, és tudja, hogy elkerülhetetlenül jön a vég. Félelem a haláltól – ez az ateista álláspontnak a gyakorlati következménye.

2. Van egy másik álláspont, amit idegen szóval úgy lehetne jelölni, hogy az „agnosztikus” álláspont; ez azt jelenti, hogy nem tudjuk, mi van ezen a fizikai világon túl. Nem tudjuk, hogy van-e Isten, és nem tudjuk, hogy van-e élet a halál után. Ez bizonyos értelemben egy békésebb álláspont, mint az ateizmus álláspontja, ugyanakkor gyakorlatilag ez is egyfajta hitetlenséget jelent a gyakorlatban. Az agnosztikus ember ugyanúgy fél az elmúlástól, ugyanúgy fél a haláltól. És meg kell mondjam, hogy én úgy látom, hogy népünk nagy része jelenleg ebben az állapotban él: nem tudja, hogy van-e Isten, nem tudja, hogy van-e élet a halál után. Mindenesetre az ilyen ember a gyakorlatot tekintve ugyanúgy él, mint az ateista — fél az elmúlástól.

3. És van a harmadik álláspont, a hívó embereknek az álláspontja, akik azt mondják, hogy igenis van élet a halál után, erről a Biblia nekünk viszonylag részletesen beszámol, és éppen ezért nincs okunk a félelemre. Még ha azt tapasztaljuk is, hogy igen, egyre kevesebbek vagyunk, veszítjük el a lehetőségeinket, de tudjuk, hogy amikor utolsót ver a szívünk, onnantól kezdve kinyílik számunkra egy új kapu, és a mennyben nemcsak azt nyerjük vissza, amit elveszítettünk, hanem annál még sokkal többet is! Tehát a hívó embert a bizonyosság és az öröm jellemzi ebben a kérdésben.

Lépjünk tovább, és egy következő lépést tegyünk fel magunknak: Mit tudunk a túlvilágról? Tudásról itt most egyértelműen a Bibliára utalunk, tehát elhagyjuk az ateista és az agnosztikus álláspontot, mostantól kezdve kifejezetten a Bibliára támaszkodunk. Kezdjük először azzal, hogy mit tanít a Szentírás a mennyről. Dániel könyve nagyon fontos könyv: bemutatja a kezdeteket. Itt Isten népének az

elnyomásáról olvasunk, és ahogy haladunk előre a fejezetekben, azt látjuk, hogy Isten megígéri a maga szabadítását. Sőt, ahogy haladunk előre, egyre részletesebben látjuk magunk előtt ezt a szabadítást! És itt, a könyv utolsó fejezetében megérkezünk a szabadításnak a végállomásához, ami nem más, mint a feltámadás és a mennyei élet.

Itt ér el Dániel könyve, a könyv üzenete a maga csúcspontjára. Mert mit tanít Dániel könyve a mennyel összefüggésben? A második vers elején a következőt olvassuk: *Azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre...* Dániel tehát elmondja, hogy vannak emberek, akik most nem léteznek. Amikor meghaltak és eltemették őket, akkor testük eggyé lett a porral. De hozzáteszi rögtön, hogy – habár ez az állapot valóban lesújtó – nem tart örökké. Eljön majd a pillanat, amikor a halottak feltámadnak, mindenki újjáéled, visszakapja a maga testét, és a halottak közül lesznek, akik örök életre támadnak fel. Mind a két kifejezés hangsúlyos. Egyrészt **örök** életre támadnak fel, tehát örökké fog tartani az az új élet, amit kapni fognak Istentől. Nem csupán 70 vagy 80 évig, vagy ki tudja, mennyi adatott neki ezen a földön, az örökkévalóságot nem lehet keretek közé foglalni. A másik kifejezés: az **élet**, amivel kapcsolatban nemcsak annyit tudunk, hogy biológiai élet, hanem a Bibliának van egy másik kifejezése az életre, ami egy minőségi ugrást is jelöl; nem egyszerűen csak visszakapjuk a létet, hanem egy minőségileg magasabb életet fognak élni. Ez az, amit Dániel könyvének utolsó fejezete közöl velünk a mennyországgal kapcsolatban.

De hála Istennek, Ő a kezünkbe adta a Bibliát, és az Újszövetségben ennél még többet megtudunk a mennyel kapcsolatban. Három dolgot szeretnék elmondani.

Az egyik, hogy a menny minden várakozásunkat felülmúlja majd. Ezzel kapcsolatban az 1Kor 2,9-et idézem: *Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.* Amikor arról gondolkozunk, hogy milyen a boldog élet, akkor általában elképzelünk magunknak egy ilyen jellegű életet. Mindannyian olvastunk már szép regényeket, mindannyian terveztünk már különböző utazásokat, és így képzeljük el, hogy milyen lehet a tökéletes élet, amit már nem lehet felülmúlni. De azt olvassuk, hogy a menny még ezt is felülmúlja, hiszen olyasmit készített el, amit az ember szíve meg sem sejtett. Éppen ezért erről többet aligha tudnánk mondani, csak annyit mondhatunk, hogy jobb lesz annál, mint amit el tudunk képzelni.

A második és harmadik dolog, amit szeretnék elmondani, részletezi egy kicsit, hogy mégis mi az, ami vár majd ránk. Az egyik üzenet, hogy a mennyben végleg megszabadulunk a bűntől. Ezzel kapcsolatban az Efézusi levél 5. fejezetének 27. versét olvasom: *így állítja maga elé az egyházat dicsőségben, hogy ne legyen rajta folt, vagy ránc, vagy bármi hasonló, hanem hogy szent és feddhetetlen legyen.* A Biblia a Jézus Krisztussal való találkozást egy esküvőhöz hasonlítja. És ezen az

esküvőn Jézus Krisztus a vőlegény, mi pedig, az Ő népe, az Ő egyháza a menyasszony. És a menyasszonynak készülnie kell a nagy napra, de azt olvassuk, hogy maga Jézus Krisztus az, aki felkészíti az Ő menyasszonyát. És ez a felkészülés nem a külsőségekben rejlik, hanem a belső értékekben: Jézus megszabadít bennünket a bűntől, és igazságban állít önmaga elé. Ez azért nagyon fontos, mert amíg itt ezen a földön élünk, elképzelni sem tudjuk, hogy milyen az, amikor az ember teljes mértékben szabad a bűntől. Hisszük azt, hogy van bűnbocsánat, tudjuk azt, hogy van bűnbocsánat, de hogy milyen lesz az, amikor a bűn már egyáltalán nem működik az életünkben, hogy milyen élet az, ahol sem a szavainkban, sem a tetteinkben nem nyilvánul meg a bűn, azt egyelőre elképzelni se tudjuk. Maga Pál apostol fogalmazott úgy a Róm 7-ben: *Ó, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem?* És ott van a válasz: *Jézus Krisztus*. De nem most, hanem majd csak később. És ott mennyben ezt fogjuk átélni, hogy sem mi, sem azok, akik ott lesznek velünk, a bűnnek még csak a maradékát sem tartalmazzák, teljes igazságban állunk majd Isten elé.

És a harmadik gondolat, amit az Újszövetség tanít nekünk a mennyel kapcsolatban, úgy szól, hogy színről-színre fogjuk látni az Urat. Ezzel kapcsolatban pedig az 1Kor 13,12-t idézem: *Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre*. Azt olvassuk az Igében, főleg a zsoltárokból, és ezt tapasztaljuk mi magunk is, hogy már itt a földön az Úr a mi legnagyobb örömünk. Sok olyasmi történik a mi életünkben, aminek tudunk örülni, de ezek az örömök általában nem tartanak sokáig... örülünk neki, aztán ez az öröm lecseng. De van egy öröm az életünkben, ami ennél sokkal tartósabb, mondhatni állandó. Ez a Szentlélekben való öröm. Az Úr jelenlétének az öröme. Egy hívő embert ez tesz igazán boldoggá. És amikor azt olvassuk, hogy nemcsak olyan értelemben fogunk hinni az Úrban, mint most, hanem odaállhatunk majd elé, színről színre láthatjuk Őt, akkor ez egy olyan ígéret, aminél többet nem kaphatunk – ez a mi legnagyobb örömünk. Tehát Dániel elmondta, hogy feltámadunk, örökké fogunk élni, és egy jobb élet vár ránk. Az Újszövetség pedig hozzáteszi, hogy ez az élet minden várakozásunkat felülmúlja; hogy végleg megszabadulunk a bűntől; és hogy színről színre fogjuk látni az Urat.

Mit tanít a Biblia a pokolról? Dániel könyvében a felolvasott vers a következőképpen egészül ki, olvasom az elejét és a végét: *Azok közül, akik a föld porában alszanak, sokan felébrednek majd... némelyek gyalázatra és örök utálatra*. Itt éppen az ellenkezőjét olvassuk annak, mint korábban. Ez az élet is örökké fog tartani. Ugyanakkor ez nem egy minőségi ugrás fölfelé, hanem egy minőségi ugrás lefelé. Ugyanis azok, akik az örök kárhozatra jutnak, azoknak az osztályrészük gyalázat és utálat. Mivel egészíti ki az Újszövetség ezt a képet? Hadd mondjam el, hogy a Biblia elsősorban a mennyet akarja nekünk részletesen bemutatni. Hiszen a Biblia úgymond csalogat bennünket, megmutatja, hogy mennyire szeret minket az

Úr, és mit készített el számunkra. A poklot ennyire nem színezi ki. Ugyanakkor van néhány információ, amit az Újszövetség ezzel kapcsolatban elmond.

Az egyik információ, hogy a pokol a szenvedésnek a helye. És ezzel kapcsolatban van egy vissza-visszatérő kifejezés, a Lk 13,28-ból olvasom: *ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás*. Ez egy metafora, amin keresztül azt akarja nekünk elmondani Lukács, hogy ami ott vár azokra, akik oda kerülnek, az egyáltalán nem irigylésre méltó. Nem egyszerűen csak gyalázat és utálat, hanem konkrét testi és lelki szenvedés.

A következő, amit elmond az Újszövetség a pokollal kapcsolatban, hogy az az örök irigységnek az állapota. Ezzel kapcsolatban az előbbi versnek a folytatását olvasom: *látjátok Ábrahámot, Izsákot, Jákobot és a prófétákat mind az Isten országában, és hogy ti magatok ki vagytok rekesztve onnan*. Hasonló gondolatot mond el Jézus a gazdag és Lázár példázatáról szóló részben, ahol a gazdag szintén látja Ábrahámot, bepillantása van a mennybe, de tudja, hogy soha nem érheti el. Hogy ez a lehetőség, úgymond, számára is fel volt kínálva, de nem élt ezzel a lehetőséggel. Nem volt hajlandó hinni, és nem volt hajlandó Isten útján járni. És azok, akik a pokolba kerülnek, nem egyszerűen szenvednek, hanem végig tudatában lesznek annak, hogy mit hagytak ki. Valamilyen módon látni fogják a mennyei örömet, de nem élvezhetik. Hát röviden így lehet összefoglalni a Bibliának a tanítását mennyről és pokolról. Nagyon fontos látni, hogy a Bibliának van bizonyos fokozatossága. Eleinte csak kevesebbet tudunk meg, de minél többet olvasunk, és minél későbbi iratokat veszünk a kezünkbe, annál többet mond el nekünk Isten.

És most jön a legfontosabb kérdés: Hogyan juthatok a mennybe? Mert ha látjuk, hogy ez a két lehetőség van, nincs köztes állomás, akkor nagyon fontos számunkra, hogy megtaláljuk a bejáratot a mennybe. Hogyan juthatok a mennybe? Sok emberek beszélgettem ezzel kapcsolatban, és úgy látom, hogy van néhány elképzelés, amit az emberek magukban kialakítottak, mintegy válasz gyanánt, erre a kérdésre. Ezek a válaszok – már most lelövöm a poént – nem jó válaszok, de épp azért, hogy felismerjük ezeket, hogy hátha bennünket is érint, szeretném megnevezni a négy legfontosabbat.

Az egyik válasz úgy szól, hogy mindenki a mennybe jut. Régebben volt egy plakát, amit mindenhova kitétek a városban: Isten megbocsát, az a dolga. Valamelyik szerző így foglalta össze a maga hitelveit: Isten megbocsát, az a dolga. Magyarul: megszületünk erre a világra, teljesen mindegy, hogy mit követünk el, a végén Isten úgymond megbocsát majd. Amikor odaállunk elé ítéletre, és megkérdezi, hogy beengedjelek-e e téged, akkor az lesz a válasz, hogy persze, engedj be, hiszen ez a dolgod. Ha nem akarsz, hogy rosszat gondoljunk rólad, akkor engedj be bennünket. És valóban sokan nagyon naivan így gondolkoznak, hogy ha az Isten jó, akkor természetesen mindenki üdvözülni fog.

Van egy másik elképzelés; ez már egy picit közelebb jár az igazsághoz, de még ez is nagyon-nagyon távol van tőle. Ez úgy fogalmazható meg: Aki nem követ el túl sok disznóságot az életében, az jut a mennybe. Magyarul vannak emberek, akikről tudjuk, hogy kifejezetten gonosz és rossz emberek. Ide sorolhatjuk a történelem nagy diktátorait, gyilkosait, talán a környezetünkben is ismerünk olyan embereket, akik ilyesmit ugyan nem követtek el, de kifejezetten gonosz emberek, és ott szúrják hátba a másik embert, ahol csak lehet – na, ők kint maradnak, de mindenki más bejut. Ha csak kisebb hibáink voltak, azt az Isten el fogja nekünk nézni. Ez sem igaz!

És a harmadik álláspont: az jut be, aki fel tud mutatni valamilyen egyházi kötődést. Hiszen Isten az egyházban jelenti ki magát, itt szól az igehirdetés, itt van úgymond jelen. Vannak emberek, akik ez alapján azt gondolják, hogy ha én meg vagyok keresztelve, pláne ha voltak elődeim, akik jártak a templomba, talán valamilyen tisztséget is vállaltak, akkor nekem is szabad utam van a mennybe. Mert vannak mások, akik még meg sincsenek keresztelve, hogy velük az lesz, ami lesz, nem számít. De én meg vagyok keresztelve, talán még konfirmáltam is, olykor itt vagyok a templomban, fizetem a perselypénzt, megcsinálom, ami rajtam múlik – van egyházi kötődésem. Az ilyen embereknek Jézus Krisztus azt fogja mondani, hogy ez messze nem elég.

És a negyedik álláspont: az jut be a mennybe, akinek van egyházi kötődése, és a jócselekedetek terén is kiemelkedőt alkotott. Magyarul nem elég az, hogy itt vagyunk, valamiben különböznünk is kell a világtól, és ez a különbözés abban áll, amit teszünk. Legyen meg a napi jócselekedet, vagy annál még több is! Hogyha én fel tudom mutatni ezt a hitet, és ezeket az érdemeiket, akkor Jézus Krisztus be fog engedni engem. Hadd tegyem fel a kérdést, hogy van-e olyan e közül a négy elképzelés közül, amelyik megnyerte a tetszésünket, amelyikre azt tudjuk mondani, hogy ezzel én egyetérték? Mert ha van, akkor bajban vagyunk! A Biblia ugyanis azt mondja ezekről, hogy ezek egytől-egyig hamisak. És ha valaki úgy áll oda majd az utolsó ítéletkor Jézus elé, hogy ezért engedj be engem, annak Jézus azt fogja mondani, hogy: Távozz tőlem! Lehet, hogy kellemetlen, sőt fájdalmas hallani mindezt, mert eddig talán biztonságérzetünk volt, de a hamis biztonságérzet mindennél rosszabb, ezért az a szeretet útja ebben a kérdésben, hogyha rámutatunk ezeknek az elképzeléseknek a hamisságára.

És most nézzük, hogy mit mond a Biblia, hogy valójában hogyan lehet bejutni. Ezzel kapcsolatos az az Ige, amit az imént felolvastam textus gyanánt: *Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülnünk, Isten ereje*. Ezt az Igét, ezt a gondolatkört a reformátorok úgy foglalták össze, hogy: *Solus Christus, Egyedül Krisztus!* Egyedül Krisztus által járulhatunk a mennybe az Atya elé. Egyedül Krisztus által. És ez az út sokak számára bolondság.

Sokan nem értik azt, hogy amikor egy lelkész az Igét hirdeti, miért beszél olyan sokat Jézusról. Hiszen a Bibliában annyi minden érdekes dolog van. Vannak benne történetek, amelyekben felismerhetjük magunkat, amelyekben mintegy megismétlődnek azok a szituációk, amelyeket mi is ismerünk, vannak benne bölcsességek, annyi minden van benne! Miért kell Jézusról beszélni?! Ő csak valami hozzátétel, nem? A helyzet az, hogy nem! Ha úgy olvassuk a Bibliát, hogy abból kivesszük Jézus Krisztust és az Ő áldozatát, az egész darabjaira hull. Akkor az egésznek nincs értelme, nem lesz gyümölcse számunkra. Sokak számára tehát Jézus Krisztus és a keresztről szóló beszéd bolondság, de azoknak, akik megtartatnak, azaz üdvözülnek, azok számára az Isten ereje (vö. 1Kor 1,18). Hát miért ilyen fontos Krisztus keresztye? A mennybe egyféleképpen lehet bejutni. Azt olvassuk, hogy a szent Isten, a tökéletes Isten nem engedhet mást a maga közelébe, csak azt, aki szintén szent és tökéletes. És akkor most nézzünk önmagunkba, vajon mi szentek és tökéletesek vagyunk-e? Hát a helyzet az, hogy közel sem! Közel sem! Tele vagyunk bűnnel, már bűnnel jövünk a világra, és a bűneinket napról-napra szaporítjuk. Lehet, hogy néha vannak elgondolásaink, hogy én nem ilyen szeretnék lenni, én szeretnék szent és tökéletes lenni, de az, hogy mi ezt akarjuk, meg szeretnénk, nem változtat a tényeken. Bűnnel terhelt az életünk. És itt jön a keresztnak a jelentősége, ugyanis a kereszt – ma talán így fogalmazzunk – egy tranzakció. Tartozunk az Istennek, a bűneink egy nagy tartozás-levelet, adósság-levelet jelentenek, és amikor Krisztus felszögezték a keresztre, és amikor Krisztus az életét adta, akkor a maga tökéletességét állította szembe a mi tökéletlenségünkkel és romlottságunkkal. Ez egy tranzakció. Olyan, mint amikor vásárolunk a boltban, és a pénztárnál azt mondják, hogy ennyibe fog kerülni, mi kifizetjük a pénzt vagy odatartjuk a kártyát a terminálhoz: a kettő kiegyenlíti egymást, és rendben vagyunk. Ugyanez történt a kereszten: Krisztus fizetett, és most már rendben vagyunk. Amikor most ránk néz az Isten, akkor már nem azt látja, hogy bűnös emberek vagyunk, hanem azt, hogy megtisztított emberek vagyunk. És aki ehhez a Jézus Krisztushoz megy, úgy is szoktunk fogalmazni, aki leborul a kereszt alatt, aki átadja a bűneit ennek a Krisztusnak, az az ember beléphet a mennybe. Hit által üdvözülünk, a Jézus Krisztusba vetett hit által. Ezt tanítja tehát a Biblia.

Van-e élet a halál után? Van! Mit tanít a Biblia a halál utáni életről? Tudjuk, hogy kétfelé ágazik az út. Hogyan juthatunk a mennybe? A Jézus Krisztusba vetett hit által. Hát így tekintsünk előre, adja meg nekünk Isten, hogy még sok időnk legyen itt a földön, hogy gazdagítsuk szeretteinket, a gyülekezetünket. Adjon nekünk Isten egészséget, különösen ezekben az időkben. De amikor előre tekintünk arra az időre, amit nem kerülhetünk meg, akkor legyen bennünk az a bizonyosság, hogy ha Jézus Krisztusban hittünk, akkor boldog örök életre támadunk fel.

Ámen.

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk! Dicsőítünk Téged, aki hatalmaddal megalkottad ezt a gyönyörű világot és benne az embert, akit megkülönböztetett szeretettel veszel körül. Köszönjük gondoskodásodat, hiszen napról-napra biztosítod számunkra az élethez szükséges fizikai és lelki javakat. Sőt! A szükségesnél jóval többet adsz nekünk, így mutatva rá irántunk való jóindulatodra. Köszönjük a megváltást is, amely szereteted legfényesebb bizonyítéka, hiszen Fiadnál becsesebbet nem adhattál. Őt viszont elküldted, hogy a gólgotai halálával életet szerezzen nekünk. Kérünk, bocsásd meg bűneinket. Sokszor elfeledkezünk Rólad, jóságodról, szeretetedről, miközben annyi csalódást és fájdalmat okozunk a körülöttünk élők számára és számokra is, aki imádatot és szeretetet érdemelnél. Te magad biztatsz, hogy aki megvallja Neked bűneit, annak Te készséggel megbocsátasz. Ebben az ígéretedben bízva fordulunk most Hozzád. Szeretnénk Eléd hozni mindazokat, akik az elmúlt egy évben veszítették el rokonukat vagy barátjukat. Te ismersz bennünket és fájdalmunkat legjobban. Te vagy az egyetlen, aki képes vagy igazán és teljesen megvigasztalni minket. Kérünk, add éreznünk szerető jelenlétedet és ajándékozz meg az örök élet bizonyosságával. Kérünk, formáld ki bennünk Fiad képét. Add, hogy az ő szentségét és szeretetét tükrözzék a szavaink és a tetteink, de még a gondolataink és az érzéseink is. Ezért teremtettél mindet. Erre vágyunk teljes szívünkből. Hallgass meg bennünket a Te Fiadért, Jézus Krisztusért.

Ámen.